

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

อำเภอแม่พริก

ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

โดย

สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก

จังหวัดลำปาง

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด

แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๘) เพื่อพัฒนาบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล และเป็นกลไกดำเนินโครงการส่งเสริมอาชีพเกษตร และพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง โดยการใช้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วมภายใต้การบริหารจัดการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มีวัตถุประสงค์ทำผลจากการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม ภายใต้การบริหารจัดการของศูนย์ ฯ เพื่อเป็นกรอบการแก้ปัญหา และความต้องการของอำเภอที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก

๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๔
๓ สภาพภูมิอากาศ	
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๙
๓.๒ ฤดูกาล	๙
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๙
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๐
๔ เส้นทางคมนาคม	๑๑
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๒
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน)	๑๒
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๓
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๑๔
๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	๑๕
๖.๔ การศึกษา	๑๖
๖.๕ การสาธารณสุข	๑๖
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๖
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๑๗
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจ	๑๘
๙ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๑๙

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอแม่พริก	
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์	
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๒๕
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๓๘
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๔๓
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๔๓
๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๙
๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๖๒
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ	
๑. แนวทางการพัฒนา	
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๖๔
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๖๕
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๖๗
๒. สร้างโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๖๙
บรรณานุกรม	๗๖
ภาคผนวก	
โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย	๗๘
โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในนาข้าว	๘๐
โครงการพัฒนาการผลิตส้มเกลี้ยงปลอดภัย	๘๒
โครงการเกษตรอินทรีย์ เพื่อชีวิตพอเพียง	๘๔
โครงการส่งเสริมการปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้ง	๘๗
โครงการเพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตร	๘๙
โครงการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตโดยใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	๙๑
โครงการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยใช้สารชีวภัณฑ์	๙๒
โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดี	๙๓
โครงการส่งเสริมปลูกถั่วลิสง	๙๔
โครงการแปรรูปกล้วยครบวงจร	๙๕
โครงการฝึกอบรมการเพาะเห็ดหลิน เห็ดฟางและเห็ดนางฟ้า	๙๖

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๒
๒	ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๒
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแม่พริก	๔
๔	แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๘
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๗	๑๐
๖	แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอแม่พริก ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๗	๑๑
๗	ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอแม่พริก ปี ๒๕๖๗	๑๓
๘	ข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๔
๙	ข้อมูลด้านประมง	๑๔
๑๐	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลำปาง ณ ราคาคงที่ ปี ๒๕๖๗	๑๕
๑๑	ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอแม่พริก	๑๕
๑๒	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๑๗
๑๓	แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๑๘
๑๔	รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๑๙
๑๕	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๒๑
๑๖	ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอแม่พริก	๒๑
๑๗	ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๓
๑๘	แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๒๕
๑๙	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๒๖
๒๐	แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๒๗
๒๑	แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๒๗
๒๒	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๒๘
๒๓	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอแม่พริก	๒๙
๒๔	แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๒๙
๒๕	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๓๐
๒๖	ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๓๑
๒๗	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๓๔
๒๘	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ผัก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๓๕
๒๙	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่กระเทียม อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๓๕
๓๐	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ส้มเกลี้ยง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๓๖
๓๑	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มะนาว อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๓๖
๓๒	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๓๗
๓๓	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๓๗
๓๔	แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๔๖

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๓๕	แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๔๙
๓๖	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๕๐
๓๗	แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๕๔
๓๘	แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๒ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๕๖
๓๙	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๕๘
๔๐	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๙
๔๑	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๖๒

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอแม่พริก	๑
๒	ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแม่พริก	๓
๓	ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอแม่พริก	๗
๔	แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๘
๕	แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๗	๙
๖	แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๑๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๗	๑๐
๗	เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ	๑๑
๘	แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๑๒
๙	แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญอำเภอแม่พริก	๑๓
๑๐	แสดงจำนวนครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๑๕
๑๑	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๑๗
๑๒	กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๑๘
๑๓	แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๑๙
๑๔	แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๒๕
๑๕	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๒๖
๑๖	แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๒๗
๑๗	แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๒๘
๑๘	แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๓๓
๑๙	แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๔๑
๒๐	กราฟแสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๔๑
๒๑	แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๔๒
๒๒	แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๔๒
๒๓	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอแม่พริก	๔๓
๒๔	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว อำเภอแม่พริก	๔๔
๒๕	แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอแม่พริก	๔๔
๒๖	แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่จริงของข้าว อำเภอแม่พริก	๔๕
๒๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแม่พริก	๔๕
๒๘	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแม่พริก	๔๖
๒๙	แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๔๗
๓๐	แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	๔๙
๓๑	แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอแม่พริก	๕๐
๓๒	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก	๕๑
๓๓	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก	๕๑

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
๓๔	แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอแม่พริก	๕๒
๓๕	แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก	๕๒
๓๖	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแม่พริก	๕๓
๓๗	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแม่พริก	๕๓
๓๘	แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก	๕๔
๓๙	แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก	๕๗
๔๐	แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก	๕๗

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็น
จำนวน ๓ เทศบาล ๑ อบต. ๔ ตำบล ๓๐ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบล
จำนวน.....๓.....แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน.....๑.....แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ตำบล หมู่ที่	ตำบลแม่พริก	ตำบลผาปิง	ตำบลแม่ปู	ตำบลพระบาทวังตวง
๑	แม่พริกกลุ่ม	บ้านนาริน	บ้านท่าไม้	บ้านเกาะหัวช้าง
๒	ท่าด่าน	บ้านผาปิงหลวง	บ้านแม่ปู	บ้านท่าชุม
๓	แม่เชียงรายกลุ่ม	บ้านผาปิงกลาง	บ้านตันธง	บ้านแม่ตั้ง
๔	แม่พริกบน	บ้านห้วยไร่	บ้านโป่งขาม	บ้านแม่เชียงรายบน
๕	สันป่าสัก	บ้านเด่นอุดม	บ้านวังผู	บ้านพระบาท
๖	วังสำราญ		บ้านแม่ปูแพะ	บ้านน้ำลัด
๗	ห้วยขึ้นก			บ้านดอยคำ
๘	ปางยาว			บ้านแม่เชียงรายบน
๙	ร่มไม้ยาง			
๑๐	สันขี้เหล็ก			
๑๑	แพะดอกเข็ม			

ที่มา : ที่ทำการปกครองอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
แม่พริก	๒๕๙,๑๖๓.๗๕	๑	๑	๑๑	๑,๙๖๕
ผาปิง	๕๑,๑๐๙.๕๒	-	-	๕	๔๑๔
แม่ปู	๔๓,๗๒๘.๐๐	-	๑	๖	๑,๐๒๔
พระบาทวังตวง	๔๙,๔๙๖.๐๐	-	๑	๘	๑,๐๑๒
รวม	๔๐๓,๔๙๗.๒๗	๑	๓	๓๐	๔,๔๑๕

(ที่มา : ที่ทำการปกครองอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๗)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแม่พริก

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
แม่พริก	๒๕๕,๑๖๓.๗๕	๑๔๕,๙๒๑.๕๖	๕๖.๓๐
ผาปัง	๕๑,๑๐๙.๕๒	๒๙,๒๔๘.๗๖	๕๗.๒๓
แม่ปู	๔๓,๗๒๘.๐๐	๖๗๔.๔๔	๑.๕๔
พระบาทวังตวง	๔๙,๔๙๖.๐๐	๒๕,๙๑๔.๕๗	๕๒.๓๖
รวม	๔๐๓,๔๙๗.๒๗	๒๐๑,๗๕๙.๓๓	

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๗

๒.๒ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอแม่พริก มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน.....๔.....กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ชุดดิน : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC : slope complex)

ลักษณะเด่น : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

ปัญหา : มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจัดกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งต้นน้ำลำธาร ในกรณีที่จำเป็นต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำเป็นต้องมีการศึกษาดินก่อน เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นดินลึก และสามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกและชุดหลุมปลูก เฉพาะต้น โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่าง สำหรับในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพทางการเกษตร ควรรักษาไว้ให้เป็นสวนป่า สร้างสวนป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๑๕

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าสภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดีหรือไม่ค่อยดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง สีน้ำตาลปนเทา ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลหรือสีเทาปนชมพู มีจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน ชั้นดินล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีส ดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ค่าพีเอช ๖.๐-๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในฤดูแล้งบริเวณที่มีแหล่งน้ำ ใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่างๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีการชลประทาน ใช้ทำนาได้ ๒ ครั้งในรอบปี

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ การเกิดชั้นดานแน่นที่บีบอัดชั้นไภพรวน โดยเฉพาะในดินที่มีอินทรีย์วัตถุน้อย ทำให้รากพืชเจริญเติบโตไม่ค่อยดี ข้าวแตกกอได้ยาก แต่สามารถปรับปรุงได้ โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุแก่ดินและมีการไถพรวนต่างระดับความลึกบ้าง

การจัดการดินสำหรับการปลูกพืช

ข้าว

ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ ในระยะการไถเตรียมดินก่อนปักดำข้าวหรืออาจจะมีการปลูกพืชตระกูลถั่ว เป็นปุ๋ยพืชสดโดยใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ ๕ กิโลกรัม/ไร่ หว่านก่อนถึงฤดูทำนา

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

ดินกลุ่มนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูฝน เนื่องจากมีน้ำแช่ขังระดับสูง เว้นแต่จะปรับปรุงพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ และต้องมีระบบการระบายน้ำที่ดี เนื่องจากดินระบายน้ำไม่ดี อาจมีน้ำแช่ขังได้เมื่อฝนตกหรือเมื่อให้น้ำแก่พืช ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ สามารถใช้ปลูกพืชไร่ได้ แต่ต้องมีการจัดการดินโดยการยกร่องเพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

การเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวร คือปลูกได้ทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ต้องสร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีกระแสน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

กรณีปลูกหลังเก็บเกี่ยวข้าวหรือปลูกในฤดูแล้ง ให้ยกร่องปลูกสูง ๒๐-๓๐ เซนติเมตร เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำแช่ขังถ้ามีฝนตกหรือการให้น้ำชลประทาน ควรมีร่องระบายน้ำรอบแปลงนาหรือภายในแปลงนาห่างกัน ๑๕-๒๐ เมตร ควรมีความกว้าง ๔๐-๕๐ เซนติเมตร เป็นการช่วยระบายน้ำผิวดิน และสะดวกในการให้น้ำ การเข้าไปดูแลแปลงปลูกใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงปลูกแล้วไถกลบเคล้าให้เข้ากับดิน ตากดินให้แห้งประมาณ ๒๐-๓๐ วันก่อนที่จะยอยดินปลูกพืช การปลูกพืชตระกูลถั่วหรือใส่วัสดุปรับปรุงดิน เช่น ชี้เลื่อย แกลบสด กากตะกอนจากโรงงานน้ำตาล (filter cake) หรือเศษพืชแล้วไถกลบไปในดิน เมื่อสลายตัวดีจะช่วยทำให้ดินร่วนซุย และเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินเช่นกัน

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

ไม่แนะนำให้ปลูกเนื่องจากเป็นดินในที่ราบเรียบและราบลุ่ม มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และมีการระบายน้ำเลว เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยยกร่องตามความยาวที่ กว้าง ๖-๘ เมตร ร่องกว้าง ๑.๕-๒.๐ เมตร ลึก ๑ เมตร ให้ร่องแปลงอยู่สูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วม แยกดินชั้นบนและล่างกองไว้ ทั้งตากแดด ๑-๒ เดือน คลุกดินกับปุ๋ยอินทรีย์ ๑-๒ ตัน/ไร่ ไถกลบเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๗-๑๔ วันก่อนปลูกพืช ระยะปลูกและปุ๋ยเคมีขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินที่พบในที่ลุ่ม ระบายน้ำไม่ดี มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน บางแห่งมีน้ำท่วมบ่า การปลูกพืชผักจะปลูกได้ก่อนและหลังฤดูฝน ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ หากต้องการเพาะปลูกอย่างถาวรจะต้องปรับปรุงพื้นที่เช่นเดียวกับการปลูกพืชไร่และไม้ผล โดยการทำคันกั้นน้ำรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีกระแสน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๒๙

เป็นกลุ่มชุดดินเหนียวที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ และ/หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินภูเขาไฟ พวกหินบะซอลต์ แอนดีไซต์ หรือพวกหินตะกอนหรือหินแปร พบบริเวณเทือกเขาหินปูนหรือหินภูเขาไฟ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลอนชัน ดินลึกมาก การระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นดินเหนียว สีดินเป็นสีแดงถึงสีแดงเข้ม ดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด ค่าพีเอช ๔.๕-๕.๕ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงค่อนข้างต่ำปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ ไม้ผลต่างๆ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

การจัดการดินสำหรับการปลูกพืช

ข้าว

กลุ่มชุดดินนี้ ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมากหากจำเป็น ต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมลิ็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกแก้ปัญหาความเป็นกรด โดยใส่ปูนในรูปต่างๆ เช่น ปูนขาว ปูนมาร์ล ปูนเปลือกหอยเผา หินปูนบดหรือหินปูนฝุ่น ซึ่งจะใช้ชนิดไหนแล้วแต่ที่หาได้ง่ายในพื้นที่ ใช้อัตราแนะนำ วิธีใส่ให้หวานปูนให้ทั่วแปลงปลูก แล้วไถคลุกคล้าให้เข้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วัน ก่อนปลูกพืช

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ดอน ดินมีการระบายน้ำดี ขุดหลุมปลูก และรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุมคลุกคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดี เหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม)

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

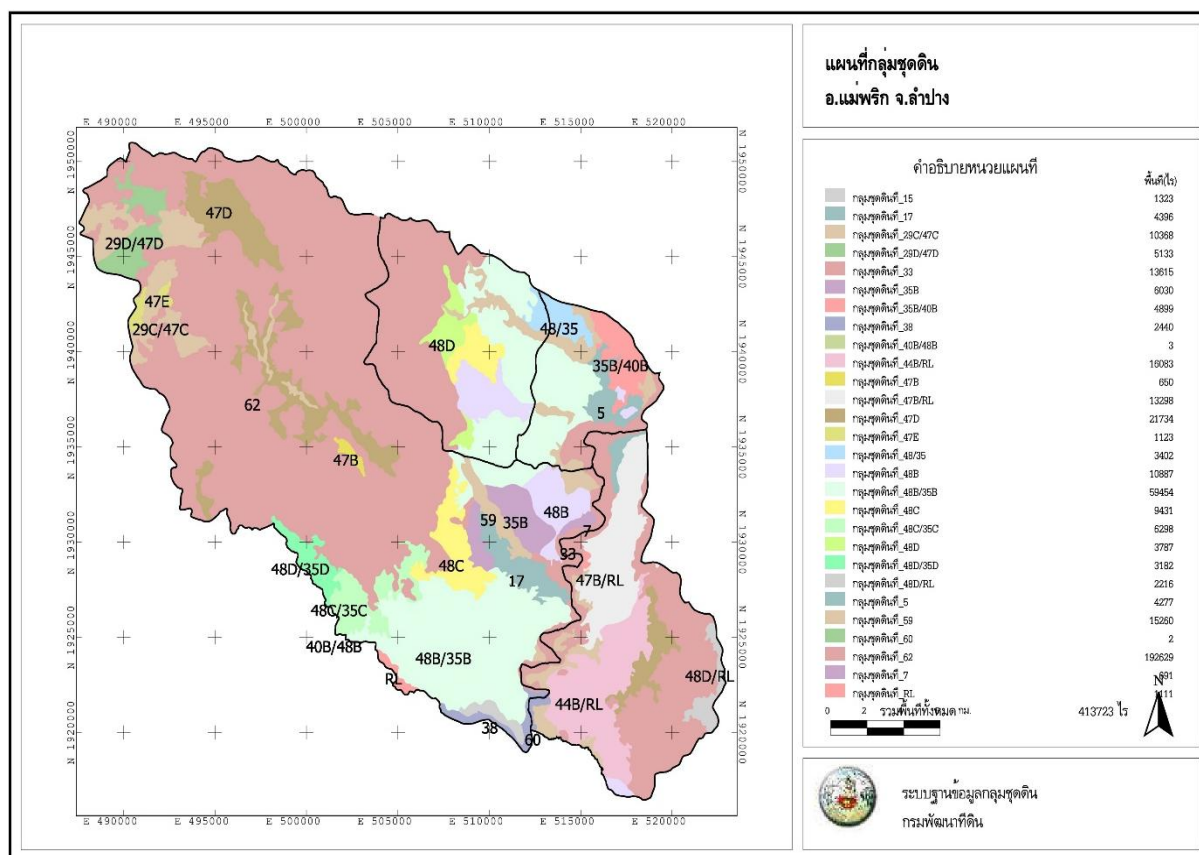
ชุดดิน : ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกำแพงเพชร (Kp) ชุดดินกำแพงแสน (Ks) ชุดดินลำสนธิ (Ls) ชุดดินน้ำดุก (Nd) ชุดดินธาตุพนม (Tp) และชุดดินตะพานหิน (Tph)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายแบ่งละเอียดหรือดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน บางพื้นที่อาจพบชั้นดานแข็งที่เกิดจากการเกษตรกรรม

แนวทางการจัดการ : ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมและที่ความแตกต่างกันในแต่ละปี เพื่อทำลายชั้นดานและป้องกันการเกิดชั้นดาน จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

แผนที่แสดงกลุ่มชุดดิน อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

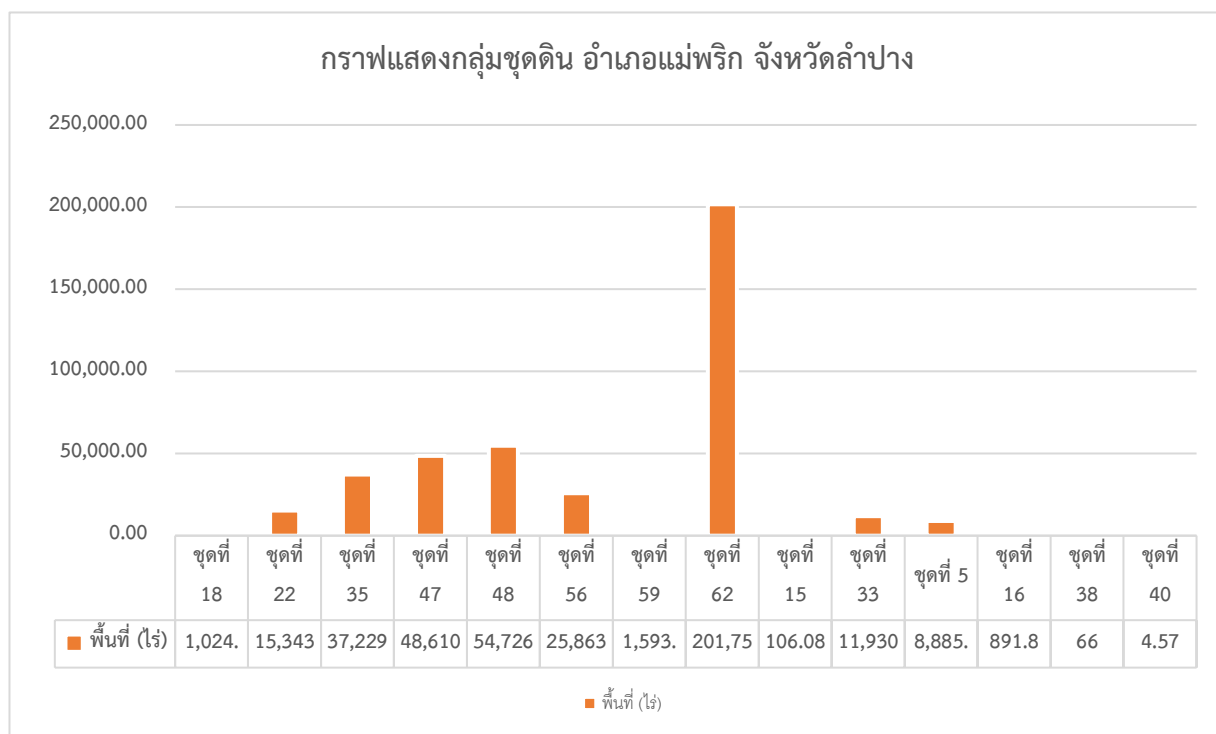

ภาพที่ ๓ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอแม่พริก
(ที่มา: สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๗)

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)				ผลรวมทั้งหมด
	แม่พริก	ผาปัง	แม่ปู้	พระบาทวังตวง	
๑๘	๐	๒๗๕.๐๘	๗๔๙.๑๖	๐	๑,๐๒๔.๒๔
๒๒	๗,๐๐๓.๓๗	๒,๑๐๐.๗๐	๔,๙๖๓.๔๕	๑,๒๗๖.๒๔	๑๕,๓๔๓.๗๖
๓๕	๙,๓๗๖.๓๑	๒,๓๓๒.๙๗	๑๑,๙๓๗.๓๙	๑๓,๕๘๒.๕๓	๓๗,๒๒๙.๒๐
๔๗	๓๘,๗๙๗.๙๓	๒,๘๒๐.๔๑	๘๑๓.๔๔	๖,๑๗๙.๐๔	๔๘,๖๑๐.๘๒
๔๘	๓๗,๓๗๐.๔๙	๘,๒๕๗.๐๑	๘,๓๖๒.๒๒	๗๓๖.๗๑	๕๔,๗๒๖.๔๓
๕๖	๒,๖๕๖.๓๖	๓,๗๑๔.๓๘	๖,๓๕๙.๖๓	๑๓,๑๓๓.๕๔	๒๕,๘๖๓.๙๑
๕๙	๔๑๑.๑๕	๑,๑๗๔.๙๕	๗.๘๐	๐	๑,๕๙๓.๙๐
๖๒	๑๔๕,๙๒๑.๕๖	๒๙,๒๔๘.๗๖	๖๗๔.๔๔	๒๕,๙๑๔.๕๗	๒๐๑,๗๕๙.๓๓
๑๕	๐	๐	๐	๑๐๖.๐๘	๑๐๖.๐๘
๓๓	๔,๕๐๓.๐๘	๐	๓,๑๐๙.๐๙	๔,๓๑๗.๙๙	๑๑,๙๓๐.๑๖
๕	๒,๖๕๒.๙๑	๐	๒,๒๓๒.๖๙	๔,๐๐๐.๒๖	๘,๘๘๕.๘๖
๑๖	๐	๐	๘๙๑.๘๐	๐	๘๙๑.๘๐
๓๘	๖๖.๐๐	๐	๐	๐	๖๖.๐๐
๔๐	๔.๕๗	๐	๐	๐	๔.๕๗
ผลรวมทั้งหมด	๒๔๘,๗๖๓.๗๐	๔๙,๙๒๔.๒๖	๔๐,๑๐๑.๑๑	๖๙,๒๔๖.๙๖	๔๐๘,๐๓๖.๑๐

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอแม่พริกโดยทั่วไปของตำบลพระบาทวังตวง มีอากาศอบอุ่นตลอดทั้งปี ฤดูร้อนอากาศร้อนจัด และหนาวจัดในฤดูหนาว อุณหภูมิสูงสุด ๔๒ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุด ๑๐ องศาเซลเซียส

๓.๒ ฤดูกาล

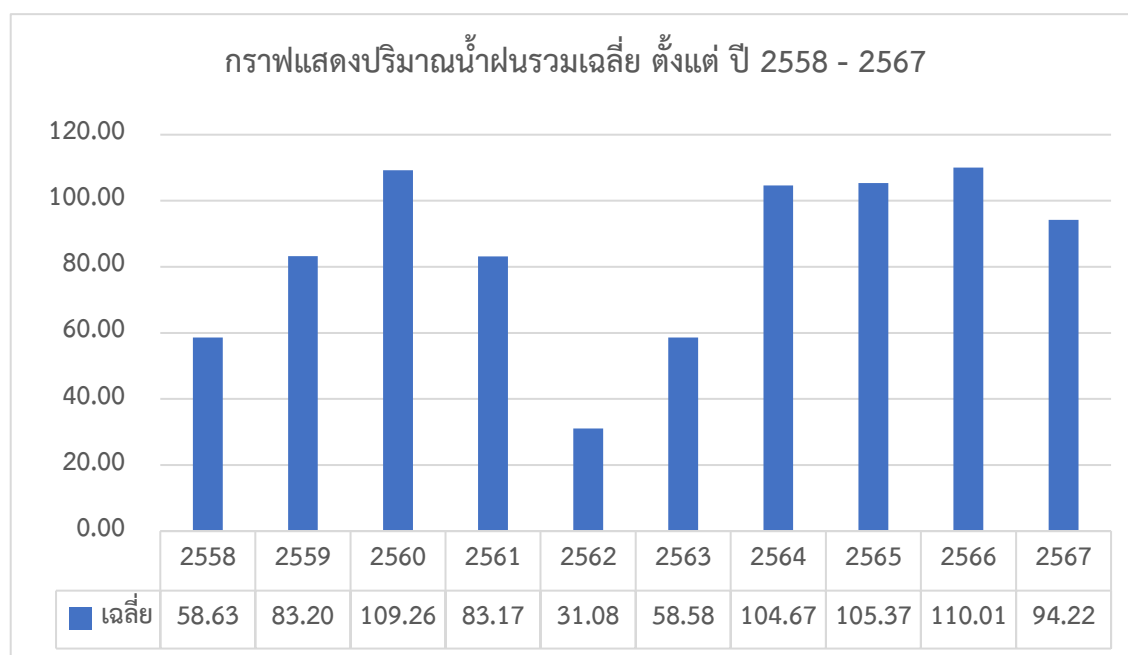
ฤดูหนาว เริ่มต้นเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนกุมภาพันธ์ รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือมีอากาศหนาวเย็น อุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ ๑๐ องศาเซลเซียส

ฤดูร้อน เริ่มประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม อากาศจะร้อนที่สุดในเดือนเมษายน อุณหภูมิสูงสุดในปีที่ผ่านมา วัดได้ ๔๒ องศาเซลเซียส

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม บางปีอาจจะเข้าเร็วหรือช้ากว่านี้ประมาณ ๒ สัปดาห์

๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

อำเภอแม่พริก มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๗ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ย ๑๐ ปีที่ ๘๓.๘๒ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนกันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ โดยมีปริมาณ ๖๑๐.๓๘ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือนกันยายน โดยมีปริมาณ ๒๓๒.๐๗ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๕)

ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑๐ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๗

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘)

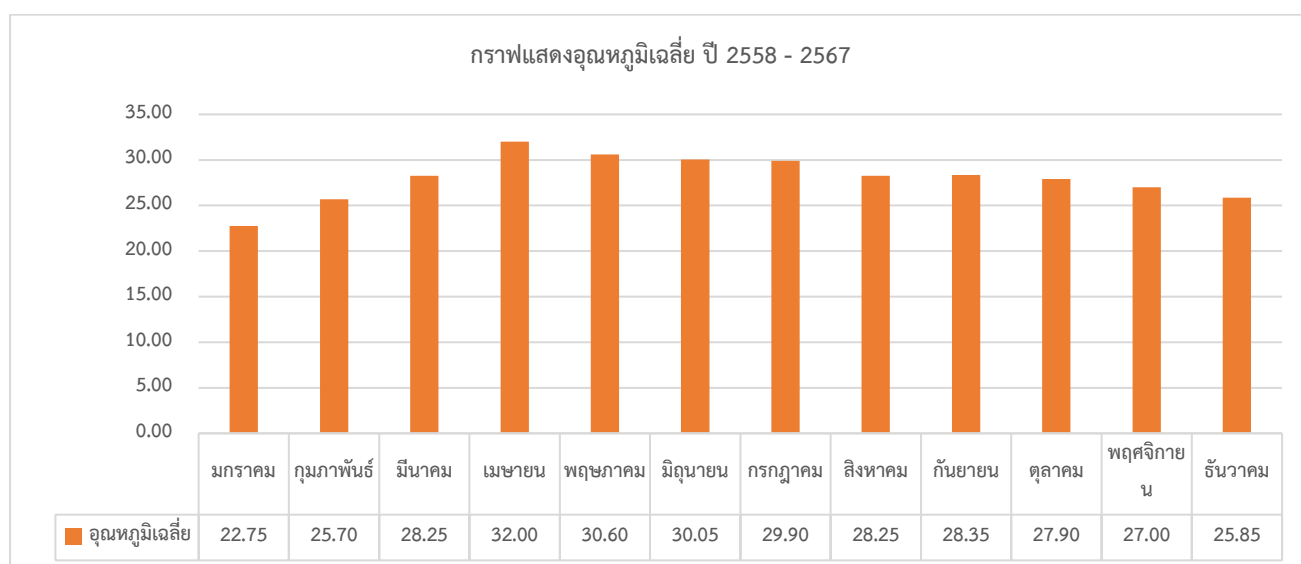
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๗

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๓๖.๐๔
๒	กุมภาพันธ์	๑๐.๓๘
๓	มีนาคม	๑๑.๐๗
๔	เมษายน	๖๓.๐๐
๕	พฤษภาคม	๑๑๑.๑๖
๖	มิถุนายน	๘๖.๐๑
๗	กรกฎาคม	๑๑๑.๖๗
๘	สิงหาคม	๑๒๓.๗๒
๙	กันยายน	๒๓๒.๐๗
๑๐	ตุลาคม	๑๕๔.๗๓
๑๑	พฤศจิกายน	๓๗.๑๓
๑๒	ธันวาคม	๒๘.๘๔
	รวม	๑,๐๐๕.๘๒
	เฉลี่ย/ปี	๘๓.๘๒

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๘

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอแม่พริก มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๗ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๒.๗๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๒.๐๐ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๖)

ภาพที่ ๖ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๑๐ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๗

(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๘)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอแม่พริก ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๗

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๑๓.๖	๓๑.๙	๒๒.๗๕
กุมภาพันธ์	๑๖.๔	๓๕	๒๕.๗
มีนาคม	๑๙.๑	๓๗.๔	๒๘.๒๕
เมษายน	๒๓.๑	๔๐.๙	๓๒
พฤษภาคม	๒๓.๕	๓๗.๗	๓๐.๖
มิถุนายน	๒๓.๘	๓๖.๓	๓๐.๐๕
กรกฎาคม	๒๔.๑	๓๕.๗	๒๙.๙
สิงหาคม	๒๒.๖	๓๓.๙	๒๘.๒๕
กันยายน	๒๓.๗	๓๓	๒๘.๓๕
ตุลาคม	๒๓.๖	๓๒.๒	๒๗.๙
พฤศจิกายน	๒๑.๔	๓๒.๖	๒๗
ธันวาคม	๑๙.๓	๓๒.๔	๒๕.๘๕

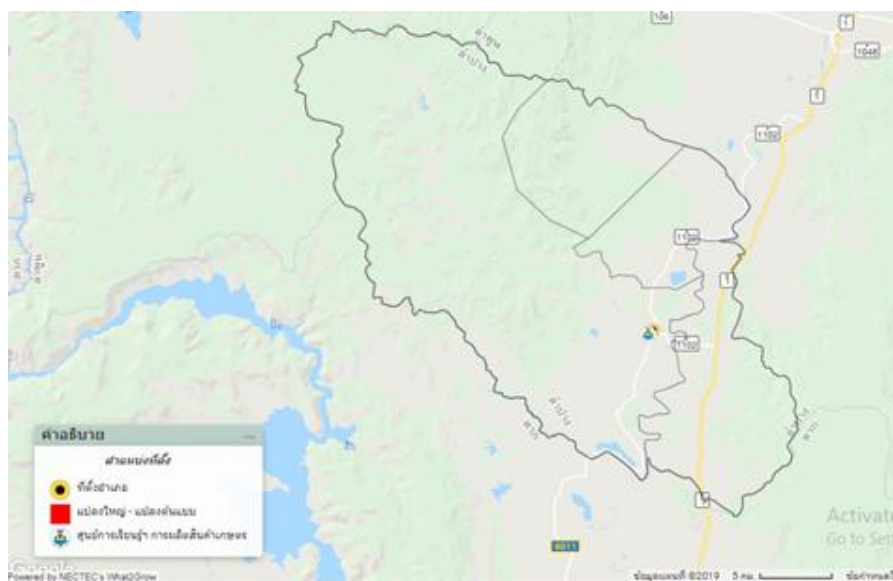
ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๘

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอแม่พริก มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑ เป็นเส้นทางหลักในการเดินทางเข้าสู่ตัวจังหวัดลำปาง และใช้ทางแยกทางหลวง หมายเลข ๑๑๐๒ เป็นเส้นทางเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร เดินทางในพื้นที่ตำบลพระบาทวังตวง และตำบลแม่พริก ส่วนเส้นทางในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนนั้น โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นถนนคอนกรีต และลาดยางเป็นบางเส้นทาง (ภาพที่ ๗)

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๗ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ
(ที่มา :agri-map-online.moac.go.th,[๑๖ ก.พ. ๒๕๖๘])

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

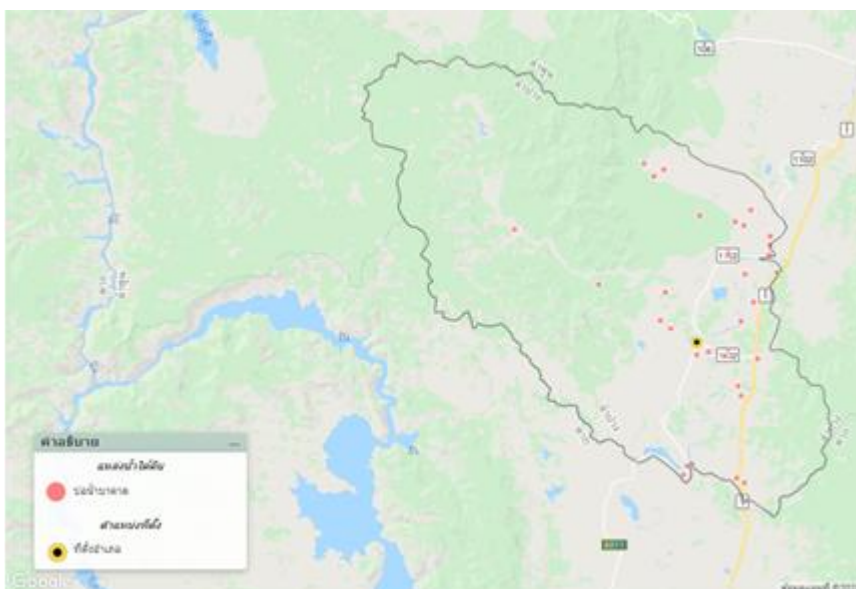
อำเภอแม่พริก เป็นพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๘)

อำเภอแม่พริกเป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๙๐% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่น ๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง รวมทั้งสิ้น ๕๗ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

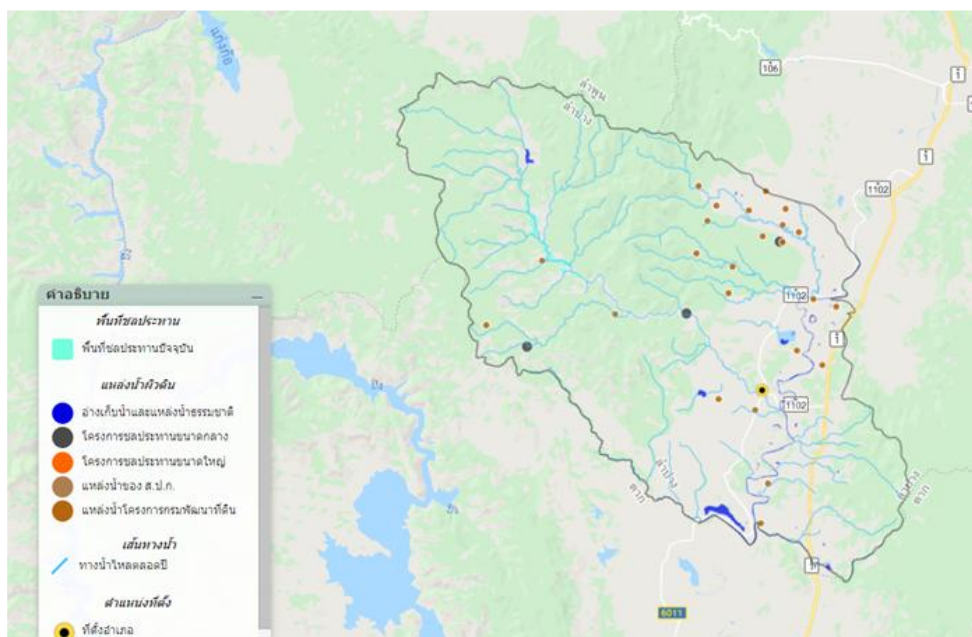
ตำบลแม่พริก	จำนวน ๒๓ บ่อ
ตำบลแม่ปู	จำนวน ๙ บ่อ
ตำบลพระบาทวังตวง	จำนวน ๑๕ บ่อ
ตำบลผาปึง	จำนวน ๑๐ บ่อ

ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
(ที่มา :agri-map-online.moac.go.th,[๑๖ ก.พ. ๒๕๖๘])

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอแม่พริก มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๒๗ แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๓ แห่ง

ภาพที่ ๙ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญอำเภอแม่พริก
(ที่มา :agri-map-online.moac.go.th,[๑๖ ก.พ. ๒๕๖๘])

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอแม่พริก ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวนไม้ผล เลี้ยงสัตว์ (วัวเนื้อ ไก่พื้นเมือง) รองลงมา คือ รับจ้าง ค้าขาย และหาของป่าตามฤดูกาล พืชเศรษฐกิจ ได้แก่ ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และผลไม้ เช่น ส้มเกลี้ยง มะนาว กล้วย มะม่วง ฯลฯ และมีการปลูกพืชผักสวนครัวสำหรับบริโภคในครัวเรือน มีพื้นที่การเกษตร ๒๘,๙๓๕.๐๔ ไร่ (ร้อยละ ๗.๑๗ ของพื้นที่อำเภอ) (ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก พ.ศ.๒๕๖๘) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอแม่พริก ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)						
		ข้าว	พืชไร่	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	พืชอื่นๆ	รวม
แม่พริก	๒๕๙,๑๖๓.๗๕	๔,๗๗๗.๐๐	๓,๖๔๗.๕๐	๕๗๔.๗๕	๗๙๗	๐	๐	๙,๑๙๖.๒๕
ผาปัง	๕๑,๑๐๙.๕๒	๑,๘๕๕.๐๐	๔๐.๒๕	๔๑.๖	๑๙๗.๖๘	๓๕.๐๑	๐	๒,๑๖๙.๕๔
แม่ปู	๔๓,๗๒๘.๐๐	๓,๖๑๒.๐๐	๔๒๘.๗๕	๑,๑๑๐.๐๐	๑,๗๙๖.๐๐	๒๖.๒๕	๐	๖,๙๗๓.๐๐
พระบาทวังตวง	๔๙,๔๙๖.๐๐	๓,๔๘๐.๐๐	๕,๓๗๙.๕๐	๗๑๓	๔๐๖	๑๗.๗๕	๐	๙,๙๙๖.๒๕
พื้นที่รวม	๔๐๓,๔๙๗.๒๗	๑๓,๗๒๔.๐๐	๙,๔๙๖.๐๐	๒,๔๓๙.๓๕	๓,๑๙๖.๖๘	๗๙.๐๑	๐	๒๘,๙๓๕.๐๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
แม่พริก	๑,๐๒๓	๘,๔๗๗	๐	๑๗	๑,๒๗๙	๒๒,๖๔๗	๓๕๒	๔๗	๐
ผาปิง	๖๙	๔๐๑	๐	๓๑	๑๗๑	๒,๓๑๓	๖	๐	๐
แม่ปู	๓๐๑	๑,๕๒๒	๐	๐	๗,๑๖๔	๑๖,๖๗๓	๙๑	๖๐	๐
พระบาทวังตวง	๑๙๐	๑,๑๖๗	๐	๐	๓๗๗	๑๐,๖๕๓	๙	๐	๐
รวมทั้งหมด	๑,๕๘๓	๑๑,๕๖๗	๐	๔๘	๘,๙๙๑	๕๒,๒๘๖	๔๕๘	๑๐๗	๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่พริก,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ตำบล	เกษตรกร (ราย)	กุ้ง ทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลา ทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่นๆ
แม่พริก	๘๙	๐	๐	๐	๘๙	๐	๐
ผาปิง	๘๔	๐	๐	๐	๘๔	๐	๐
แม่ปู	๑๔๔	๐	๐	๐	๑๔๔	๐	๐
พระบาทวังตวง	๑๘๕	๐	๐	๐	๑๘๕	๐	๐
รวมทั้งหมด	๕๐๒	๐	๐	๐	๕๐๒	๐	๐

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอเถิน, พ.ศ.๒๕๖๘

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดลำปาง/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ปี พ.ศ.๒๕๖๗ มูลค่า ๗๔,๐๘๓ ล้านบาท โดยโครงสร้างสาขาการผลิตหลักทางเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง ประกอบด้วย ภาคเกษตรกรรม มีมูลค่า ๙,๓๑๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๔๔ ภาคอุตสาหกรรม มีมูลค่า ๒๕,๘๗๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๕๔ และภาคบริการ มีมูลค่า ๓๙,๗๒๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๐๒ สาขาที่มี มูลค่าสูงสุด ๓ อันดับ ได้แก่ การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน มีมูลค่าสูงสุด คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๕๖ สาขารองลงมา ได้แก่ สาขาการผลิต (ร้อยละ ๑๒.๙๓) สาขาเกษตรกรรม (ร้อยละ ๑๒.๔๔) ส่งผลให้ประชาชนจังหวัดลำปางมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (GPP Per capita) ๑๐๘,๑๐๖ บาท เป็นอันดับที่ ๔๖ ของประเทศ และอันดับที่ ๙ ของภาคเหนือ (๑๗ จังหวัด) มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี (๒๕๖๓-๒๕๖๗) ขยายตัวร้อยละ ๖.๓

ตารางที่ ๑๐ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลำปาง ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.				
	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๗๑,๙๗๕	๗๑,๔๒๑	๗๔,๓๒๖	๗๕,๓๘๘	๗๔,๐๖๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๑๐๑,๔๙๘	๑๐๑,๔๘๑	๑๐๖,๔๒๒	๑๐๘,๗๘๕	๑๐๗,๗๓๑

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๖

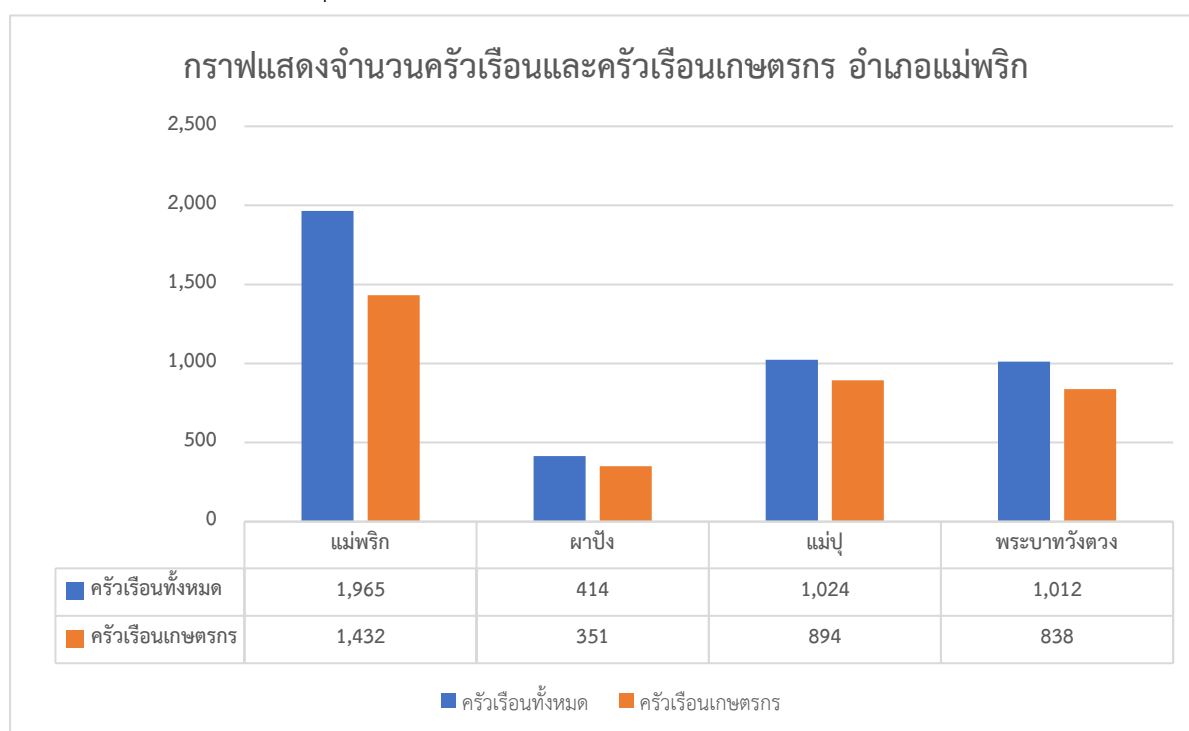
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอแม่พริก มีจำนวนครัวเรือน ๔,๔๑๕ ครัวเรือน ประชากรทั้งสิ้น ๙,๕๔๑ คน แบ่งเป็น ชาย ๔,๓๗๙ คน หญิง ๕,๑๖๒ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอแม่พริก

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	แม่พริก	๑,๙๖๕	๑,๔๓๒	๑,๙๘๐	๒,๒๖๓	๔,๒๔๓
๒	ผาปิง	๔๑๔	๓๕๑	๔๔๑	๕๐๕	๙๔๖
๓	แม่ปู	๑,๐๒๔	๘๙๔	๙๖๑	๑,๒๒๔	๒,๑๘๕
๔	พระบาทวังตวง	๑,๐๑๒	๘๓๘	๙๙๗	๑,๑๗๐	๒,๑๖๗
รวม		๔,๔๑๕	๓,๕๑๕	๔,๓๗๙	๕,๑๖๒	๙,๕๔๑

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๐ แสดงจำนวนครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

(ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๘)

๖.๔ การศึกษา

อำเภอแม่พริก มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๑๑ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๒
จำนวน ๙ แห่ง คือ

- ๑.๑ โรงเรียนผาปังวิทยา
- ๑.๒ โรงเรียนบ้านแม่ต๋ำ
- ๑.๓ โรงเรียนแม่เชียงรายวิทยา
- ๑.๔ โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ปู
- ๑.๕ โรงเรียนตันธงวิทยา
- ๑.๖ โรงเรียนห้วยขึ้นกวิทยา
- ๑.๗ โรงเรียนอนุบาลแม่พริก (สุนันทสังฆประสิทธิ์)
- ๑.๘ โรงเรียนบ้านแม่พริกบน
- ๑.๙ โรงเรียนบ้านแม่เชียงรายลุ่ม

๒. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน
จำนวน ๑ แห่ง คือ

- ๒.๑ โรงเรียนแม่พริกวิทยา
๓. โรงเรียนเอกชน สังกัดคณะกรรมการศึกษาเอกชน จำนวน ๑ แห่ง คือ
 - ๓.๑ โรงเรียนศักดิ์สุนันท์วิทยา

๖.๕ การสาธารณสุข

- โรงพยาบาลขนาด ๓๐ เตียง	๑	แห่ง
- สถานีอนามัยทั่วไป	๔	แห่ง
- สถานีอนามัยขนาดใหญ่	๑	แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ	๑	แห่ง

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา มีวัดจำนวน ๑๘ วัด เป็นวัดที่ได้ รับพระราชทานวิสุงคามสีมา
จำนวน ๔ วัด พัทธสีมา ๖ วัด สำนักสงฆ์ ๘ แห่ง ที่พักสงฆ์ ๔ แห่ง

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ด้วยประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยภาคเหนือ จึงมีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดมา
เช่น

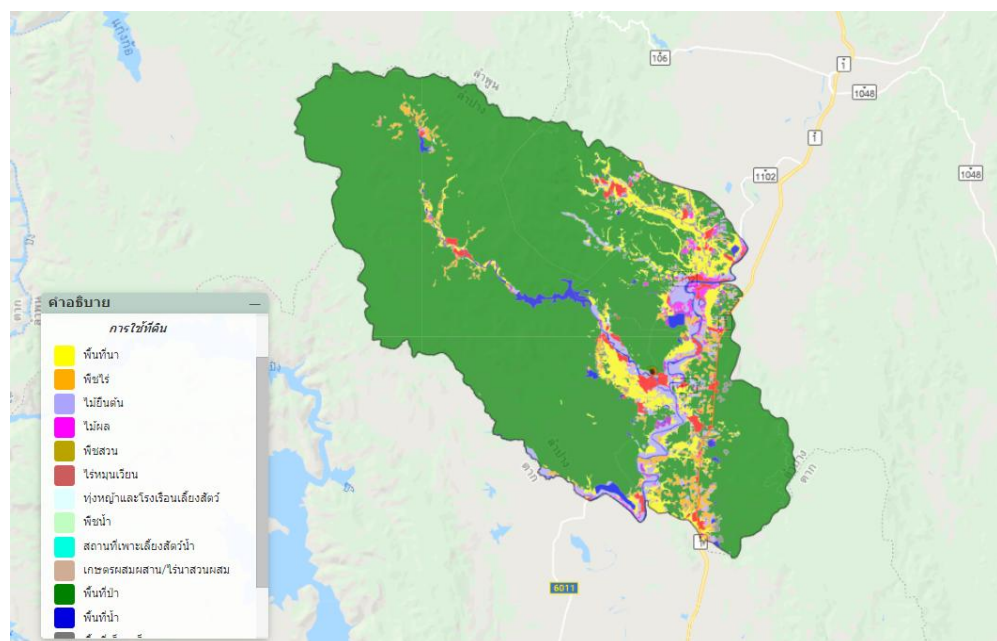
- ๑) ประเพณีสงกรานต์ ช่วงเวลาจัดงาน ๑๒-๑๗ เมษายน ของทุกปี
- ๒) ประเพณีสงฆ์น้ำพระพุทธรูปทางัดตวง ช่วงเวลาจัดงานประมาณเดือนพฤษภาคมของทุกปี
- ๓) ประเพณีตักบาตเทโวโรหณะช่วงเวลาจัดงาน (ช่วงเทศกาลออกพรรษา)
- ๔) พิธีตานก๋วยสลาก ช่วงเวลาจัดงาน กันยายน – ตุลาคม ของทุกปี
- ๕) ประเพณีลอยกระทง ช่วงเวลาจัดงาน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ของทุกปี

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

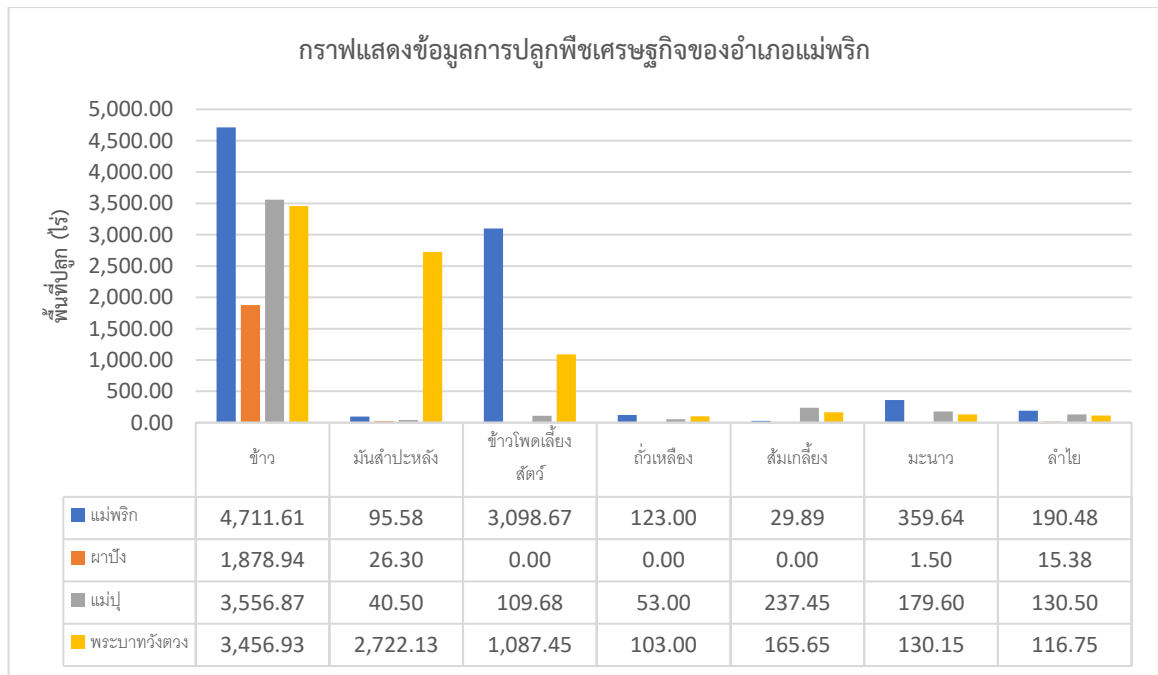
ที่ดินส่วนใหญ่ของอำเภอแม่พริกเป็นพื้นที่ป่า คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๔๓ รองลงมาเป็นพื้นที่นา คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๕ และพื้นที่เพาะปลูกไม้ผล คิดเป็นร้อยละ ๓.๖

ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๓๓๖,๓๙๗	๘๑.๔๓
พื้นที่นา	๒๕,๐๑๓	๖.๐๕
ไม้ยืนต้น	๑๔,๙๐๓	๓.๖
พืชไร่	๑๒,๙๖๙	๓.๑๓
พื้นที่น้ำ	๘,๑๕๖	๑.๙๗
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๗,๓๗๖	๑.๗๘
ไม้ผล	๓,๗๒๙	๐.๙
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๓,๒๗๖	๐.๗๙
พื้นที่ลุ่ม	๑,๐๔๕	๐.๒๕
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๒๔๐	๐.๐๕

ภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
(ที่มาสำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๘)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอแม่พริก มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม/องค์กร/กิจการ	เจ้าของผลิตภัณฑ์	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง	
				หมู่ที่	ตำบล
๑	Dang Herb (แดง เอิร์ป)	นาง สุแก้ว เครื่องตัน	แชมพูสมุนไพร	๑	แม่พริก
๒	กลุ่มกล้วยแปรรูปแม่เชียงรายกลุ่ม	นาง อินทร์ธิดา ทองชัย	กล้วยม้วน	๓	แม่พริก
๓	กลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านแม่พริกกลุ่ม	นาย บัณฑิตย์ สวรรค์บรรพต	ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่	๑	แม่พริก
๔	กลุ่มทอเสื่อกก	นาง อรุณชาพร ภิรมย์ไกรภักดิ์	เสื่อกก	๘	แม่พริก
๕	กลุ่มทำรูปและยาไฉ่ยง	นายสุคำ คำวังเงี้ยว	รูปสมุนไพรไฉ่ยง	๑	แม่พริก
๖	กลุ่มสมุนไพรแม่พริกกลุ่ม	นาย ยอดแก้ว คำวังเงี้ยว	รูปสมุนไพรไฉ่ยง	๑	แม่พริก
๗	กลุ่มน้ำพริกบ้านวังสำราญ	นาง มลิวลย์ เนื่องชัย	น้ำพริกน้ำย่อย	๖	แม่พริก
๘	นายคำปัน ใจเถิน	นาย คำปัน ใจเถิน	ตะกร้าสานไม้ไผ่	๑	แม่พริก
๙	กล้วยตากพลังงานแสงอาทิตย์	นาง กัลยา คันธขุมภู	กล้วยตากพลังงานแสงอาทิตย์	๓	ผาปัง

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน (ต่อ)

ที่	ชื่อกลุ่ม/องค์กร/กิจการ	เจ้าของผลิตภัณฑ์	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง	
				หมู่ที่	ตำบล
๑๐	กลุ่มกล่อ่งข้าวพัฒนา	นางสาว อ้อยใจ นันทา	กล่อ่งข้าวใบตาล	๔	ผาปัง
๑๑	กลุ่มกระเป๋าดำแฮนด์เมด	นาง จีรพร คำเป	ของที่ระลึกจากผ้า	๕	แม่ปู
๑๒	กลุ่มกล้วยแปรรูปบ้านต้นธง	นาง นงเยาว์ เตป่นวงศ์	กล้วยฉาบ	na	แม่ปู
๑๓	กลุ่มจักสานไม้ไผ่	นายแก้ว คำภีระแปง	ตะกร้าไม้ไผ่	๕	แม่ปู
๑๔	กลุ่มน้ำพริกบ้านวังผู	สีฟอง ชิวตาวงศ์	น้ำพริกแกง	๕	แม่ปู
๑๕	กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรบ้านวังผู	นาง คำหล้า เตชะวงศ์	กล้วยฉาบ	๕	แม่ปู
๑๖	กลุ่มผลิตภัณฑ์จากเส้นพลาสติก	นาง ปราณี โนนุติ	ตะกร้าสานจากเส้นพลาสติก	๕	แม่ปู
๑๗	กลุ่มสมุนไพรบ้านวังผู	นาง บัวทอง เตชะพลี	น้ำมันไพรเหลือง	๕	แม่ปู
๑๘	บ้านไร่ธรรมชาติรักษา	นาย ศิริชัย งามสงวนปรีชา	ดอกเห็ดหลินจือพร้อมซัง	๒	แม่ปู
๑๙	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรและผลผลิตทางการเกษตร	นาย ศิริชัย งามสงวนปรีชา	ดอกเห็ดหลินจือพร้อมซัง	๒	แม่ปู
๒๐	กลุ่มข้าวแต่น้ำแดงโมแม่บุญพิน	นาง บุญพิน คำภีระแปง	กล้วยตากพลังงานแสงอาทิตย์	๑	พระบาทวังตวง
๒๑	กลุ่มถักตะกร้าจากเชือกกรม	นาง มาณี คำวังเจี้ยว	ตะกร้าจากเชือกกรม	๔	พระบาทวังตวง
๒๒	กลุ่มสมุนไพรบ้านแม่ตั่ง	นาง รันจวน กันจันทรวงศ์	ลูกประคบ	๓	พระบาทวังตวง
๒๓	กลุ่มสานเส้นพลาสติกบ้านเกาะหัวช้าง	นาง ภคพร ก้อนตะเสน	ตะกร้าเส้นพลาสติก	๑	พระบาทวังตวง
๒๔	กลุ่มหัตถกรรมจักสานบ้านแม่เชียงรายบน	นาย นิคม ชัยยะ	กล่อ่งข้าวไม้ไผ่	๘	พระบาทวังตวง
๒๕	ผลไม้ชุมชน	นาง อัมพร นิมวรพันธุ์	ครีมอาบน้ำ	๑	พระบาทวังตวง
๒๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเกาะหัวช้าง	นาง สำราญ ดั่งธวัช	น้ำส้มเกลี้ยงคั้นสด	๑	พระบาทวังตวง
๒๗	หัวช้าง	นาง ภูวกร กิตติวงศ์	ขนมดอกจอก	๑	พระบาทวังตวง

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่พริก, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๕ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๒๖
เครื่องดื่ม	๔
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๐
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๑๕
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๑๑
อื่น ๆ	๑
รวม	๕๗

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่พริก, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอแม่พริก

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๑	วิสาหกิจชุมชนภูมิปัญญาท้องถิ่นสุรา พื้นบ้านแม่พริก	๓๘๘	๑	แม่พริก	๗	นายสุทัศน์ กันทะปา
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหญ้าและ เลี้ยงสัตว์ต.แม่พริก	๑๑๙	๕	แม่พริก	๗	นายชาญชัย ชุมภูบาง
๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านแม่พริกกลุ่ม	๔๕	๑	แม่พริก	๘	นาง นิภาพร ชัยปา
๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์ บ้านแม่พริกกลุ่ม	๓๒๑	๑	แม่พริก	๑๓	นาย บัณฑิตย์ สวรรค์ บรรพต
๕	วิสาหกิจชุมชนเกษตรแปลงใหญ่ข้าว	๒๙๐	๑	แม่พริก	๒๖	นาย บุญธรรม สมใจ
๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกข้าวโพด ม.๘ ต.แม่พริก	๑	๘	แม่พริก	๑๐	นาย รัฐสยาม คำประเสริฐ
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตน้ำพริกบ้าน แม่เชียงรายกลุ่ม	๖๔/๑	๓	แม่พริก	๑๑	นาง สุกันทา เนื่องอัน
๘	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่กระเทียม ต.แม่พริก	๓๑/๑	๗	แม่พริก	๔๒	นาย พิสิฐ วงศ์สี
๙	วิสาหกิจชุมชนบ้านสันป่าสักรักษ์วัว	๖๑	๕	แม่พริก	๒๑	นาย ญัฐสิทธิ์ ชุมภูบาง
๑๐	วิสาหกิจชุมชนผลิตและแปรรูป สมุนไพรบ้านแม่พริกกลุ่ม	๕๑	๑	แม่พริก	๔๒	นางสาวนันทกานต์ แสนใจกล้า
๑๑	วิสาหกิจชุมชนข้าวเกรียบสมุนไพรผา ปัง	๑๑๐	๒	ผาปัง	๑๐	นางสาวนาค ฮ่ออิวังค์
๑๒	วิสาหกิจสุรากลั่นวังทอง	๑๐๕/๑	๓	ผาปัง	๗	นางกัณฑ์ระพี แก้วมณีพัชร
๑๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานบ้านเด่นอุดม	๑๓	๕	ผาปัง	๑๗	นาย จรรย์ คำเขมา

๑๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลผลิต เกษตร	๙๙	๓	ผาปัง	๑๑	นาง สมพิศ คำภีระยศ
๑๕	วิสาหกิจชุมชนผลิตฟางอัดและอาหาร สัตว์บ้านผาปัง	๖๙	๒	ผาปัง	๙	นาย ธวัชชัย เทวะราช
๑๖	วิสาหกิจชุมชนผลิตปุ๋ยผาปัง	๙๙	๓	ผาปัง	๑๑	นาย สุวรรณ ตาบุตรวงศ์
๑๗	วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรผาปัง	๖๙	๒	ผาปัง	๒๓	นาง กชกร เทวะราช
๑๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตสินค้าจากไม้ ไผ่	๒	๓	ผาปัง	๘	นาย วิรัตน์ สีคง
๑๙	วิสาหกิจชุมชนข้าวกล้องข้าวหอมมือ ผาปัง	๑๐๙	๒	ผาปัง	๑๗	นาย บุญยง คำภีระปางค์
๒๐	วิสาหกิจชุมชนพืชผักปลอดสารพิษ ผาปัง	๓๕	๓	ผาปัง	๑๓	นาง พิมพ์ศิลป์ คุณชัยมั่ง
๒๑	วิสาหกิจชุมชนโฮมสเตย์ตำบลผาปัง	๓๓/๓	๓	ผาปัง	๗	นางสาว นีรนุช ปืดหน้อย
๒๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจัดการเศษ วัตถุดิบการเกษตรผาปัง	๒/๑	๓	ผาปัง	๑๐	นาย รัชฎษฎ์ คุณชัยมั่ง
๒๓	วิสาหกิจชุมชนเวชสำอางผาปัง	๑๐๗	๓	ผาปัง	๑๑	นางสาวกัญญ์วรา นันทะใจ
๒๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยชีวภาพผาปัง	๔๓	๒	ผาปัง	๙	นาย จินดา ฝั้นคำอ้าย
๒๕	วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยววิถีชุมชนผา ปัง	๖๗	๔	ผาปัง	๙	นาง จุติญา ศรีเจริญกุล
๒๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอดผ้าด้วยใจ	๙๙	๓	ผาปัง	๑๓	นางสาว พรภัส ใจงาม
๒๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงวัวผาปัง	๕๗/๑	๓	ผาปัง	๑๐	นาย ประภาท อุดบัววงศ์
๒๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักปลอด สารพิษบ้านท่าไม้	๑๕๒	๑	แม่ปู	๓๐	นาย วศิน หลวงเครือ
๒๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มศูนย์ข้าวชุมชน บ้านท่าไม้	๑๕๒	๑	แม่ปู	๕๐	นาย วศิน หลวงเครือ
๓๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทำน้าบ้านต้นธง	๑๕	๓	แม่ปู	๘๒	นาย สุรศักดิ์ ตาธิ
๓๑	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพร และ ผลผลิตทางการเกษตร	๑๑๔	๒	แม่ปู	๙	นายศิริชัย งามสงวนปรีชา
๓๒	วิสาหกิจชุมชนน้ำพริกแม่บ้านแม่ปู หมู่ ๖	๑๓/๑	๖	แม่ปู	๙	นางบุญมี แสนเขียววงศ์
๓๓	วิสาหกิจชุมชนข้าวแต่น บ้านเกาะหัวช้าง	๖๐	๑	พระบาท วังตวง	๑๕	นาง บุญพิน คำภีระแปง
๓๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านเกาะหัวช้าง	๓๙	๑	พระบาท วังตวง	๑๒	นาง สำราญ ตัวงิวงค์
๓๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำดื่มชุมชนบ้าน เกาะหัวช้าง	๖๓	๑	พระบาท วังตวง	๔๕	นาย ลับ วงศ์เลน

๓๖	วิสาหกิจชุมชนมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก	๔๒/๑	๒	พระบาท วังตวง	๗	นางสาว กมรวรรณ สิริ นวล
๓๗	วิสาหกิจชุมชนMae Phrik Local Fruits	๒๔	๑	พระบาท วังตวง	๑๕	นางสาว พานทอง เตชะพลี
๓๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทำน้ำพริกบ้านแม่ เชียงรายบน ม.๘	๑๓๗	๘	พระบาท วังตวง	๗	นาง นิภาพร บุญมั่งมี
๓๙	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ส้มเกลี้ยง อำเภอแม่พริก	๔	๑	พระบาท วังตวง	๓๒	นาง เจียมจิต แกมนิล
๔๐	วิสาหกิจชุมชนบ้านแม่เชียงรายบน ไไร Yochita	๑๕๒	๔	พระบาท วังตวง	๗	นางสาว อีสริย์ ยามา
๔๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเย็บผ้าบ้านน้ำลาด ม.๖ ต.พระบาทวังตวง	๙๙	๖	พระบาท วังตวง	๗	นางกาญจนา ศรีพรม
๔๒	วิสาหกิจชุมชนโคไทยวากิวลำปาง	๔๖	๒	พระบาท วังตวง	๒	นายเรืองศักดิ์ ปัญญาแสน
๔๓	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารบ้าน แม่ตั่งเงินล้าน	-	๓	พระบาท วังตวง	๑๕	นายอาทิตย์ ปั่นโย
๔๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานบ้านเกาะ หัวช้าง	๔๔	๑	พระบาท วังตวง	๗	นางภคพร ก้อนตะเสน

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ					
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรแปลงใหญ่ส้มเกลี้ยงอำเภอแม่พริก	๔	๑	ผาปัง	๑๒	นางเจียมจิต แกมนิล
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มเลี้ยงวัวแม่เชียงรายลุ่ม	๕๓	๓	แม่พริก	๑๒	นายประทีป แก้วแสนโต
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกมันสำปะหลังอำเภอแม่พริก	๔๒/๑	๒	พระบาทวังตวง	๑๐	น.ส.กมรวรรณ สิทธิฉินวล
กลุ่มยุวเกษตรกร					
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนผาปังวิทยา		๓	ผาปัง	๒๘	นายชนะพล มุดเขียว
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนแม่เชียงรายวิทยา		๔	พระบาทวังตวง	๒๒	ด.ช.ศุภกร สุขสำราญ
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนห้วยขึ้นวิทยา		๗	แม่พริก	๑๕	ด.ญ.ณัฐชาลัพ ภิรมย์ไกรศักดิ์
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนอนุบาลแม่พริก		๑	แม่พริก	๒๑	ด.ช.อธิน สุยะเรือน
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านแม่พริกบน		๔	แม่พริก	๔๒	ด.ช.อนวัตร์ วิเชียรพจน์

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ(ต่อ)

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร					
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผาปังกลาง	๙๙	๓	ผาปัง	๑๐	นางกัลยา คันธชุมภู
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอเสื่อกกบ้านน้ำลาด	๖๑	๖	พระบาทวังตวง	๑๙	นาง อธิษฐาพร ภิรมย์ไกรภักดิ์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเย็บผ้าบ้านเกาะหัวช้าง	๑๑๕	๑	พระบาทวังตวง	๑๖	นาง แก้วพา สารมนต์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเกาะหัวช้าง	๓๙	๑	พระบาทวังตวง	๑๓	นางสำราญ ดั่งธวัช
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรข้าวแต่นบ้านเกาะหัวช้าง	๖๐	๑	พระบาทวังตวง	๑๔	นางบุญพิน คำภีระแปง
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรน้ำพริกบ้านแม่ปูหมู่ ๖	๑๓/๑	๖	แม่ปู	๑๖	นาง บุญมี แสนเขียววงศ์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านต้นธงชัย	-	๓	แม่ปู	๑๐	นาง นงเยาว์ เตปินวงศ์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปกล้วยบ้านต้นธง	๑๔๐	๓	แม่ปู	๑๖	นาง เปรมจิตต์ ลีลาส
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผลไม้แปรรูปตามฤดูกาล	๔๗	๕	แม่พริก	๑๔	นาง นิพัทธ์ ชัยหมอน
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านห้วยซิ่นก	๔๙	๗	แม่พริก	๑๒	น.ส. อารีรัตน์ แก้วนันชัย
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดอกไม้ประดิษฐ์บ้านท่าด่าน	๑๘/๑	๒	แม่พริก	๑๐	นาง เรียง สืบนันตา
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรน้ำพริกบ้านแม่เชียงรายลุ่ม	๖๔/๑	๓	แม่พริก	๒๓	นาง สุกันทา เนืองอัน

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก ,พ.ศ.๒๕๖๖

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

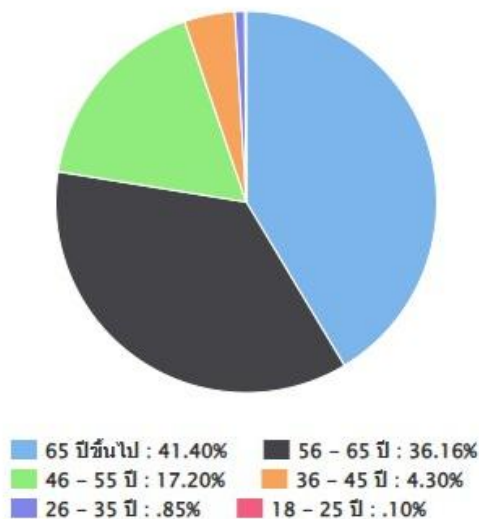
อำเภอแม่พริกมีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๓,๐๗๐ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร อายุ ๖๕ ปี ขึ้นไป จำนวน ๑,๒๗๑ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔๐ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๑๖ และอายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๑,๒๗๑.๐๐	๔๑.๔๐
๕๖ - ๖๕ ปี	๑,๑๑๐.๐๐	๓๖.๑๖
๔๖ - ๕๕ ปี	๕๒๘.๐๐	๑๗.๒๐
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๓๒.๐๐	๔.๓๐
๒๖ - ๓๕ ปี	๒๖.๐๐	๐.๘๕
๑๘ - ๒๕ ปี	๓.๐๐	๐.๑๐
รวม	๓,๐๗๐.๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑๘ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

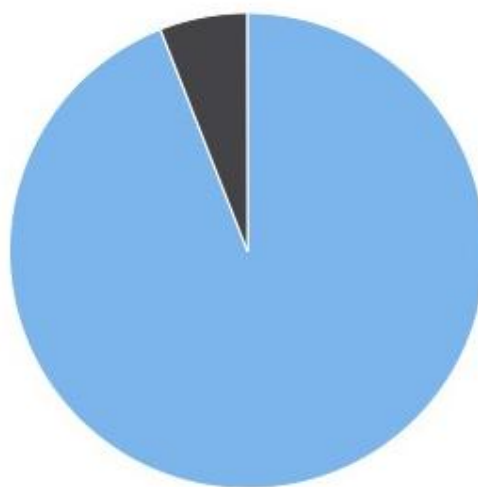
อำเภอแม่พริกมีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๒,๘๘๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๐๔ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑๘๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๖

ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๒,๘๘๗	๙๔.๐๔
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑๘๓	๕.๙๖

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก : 94.04%
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง : 5.96%

ภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอแม่พริกส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๒,๑๗๘ ครัวเรือน เนื้อที่ ๑๑,๖๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๗๙ รองลงมาคือเช่า จำนวน ๑,๐๓๔ ครัวเรือน เนื้อที่ ๕,๔๕๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๔ และอื่นๆ(ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๘๓๗ ครัวเรือน เนื้อที่ ๖,๔๗๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

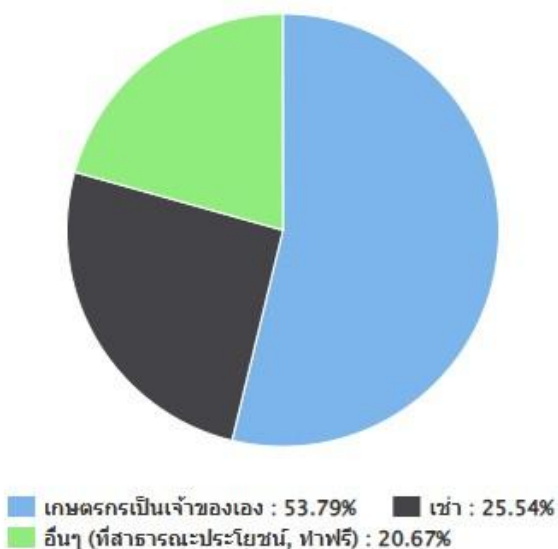
ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๒,๑๗๘.๐๐	๕๓.๗๙
เช่า	๑,๐๓๔.๐๐	๒๕.๕๔
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๘๓๗.๐๐	๒๐.๖๗
รวม **	๒,๗๖๒.๐๐	๑๐๐

หมายเหตุ * ข้อมูลตามที่ดัดแปลง เฉพาะครัวเรือนที่แจ้งปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรในแต่ละปี

** เกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

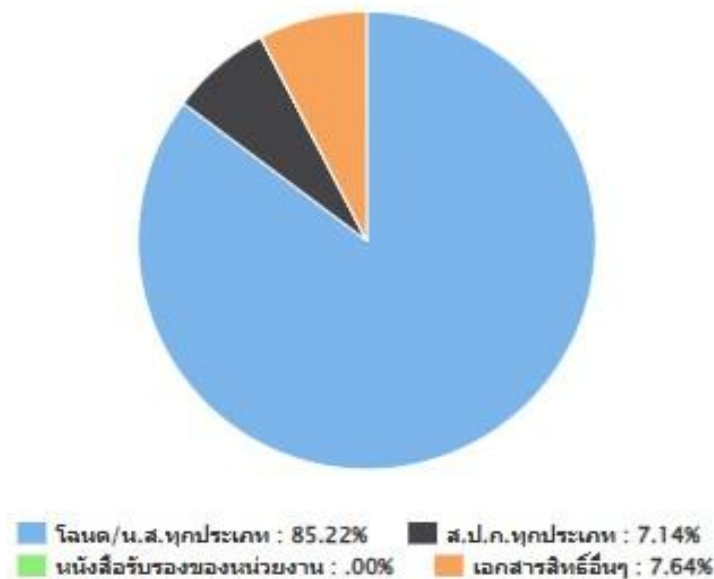
เกษตรกรอำเภอแม่พริกมีการถือครองที่ดินแบบโฉนด/น.ส.ทุกประเภท จำนวน ๒,๐๗๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๒๕ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์อื่นๆ จำนวน ๑๙๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๐๑ และส.ป.ก.ทุกประเภทจำนวน ๑๓๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๖๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์ อื่นๆ	
๒,๐๔๑.๐๐	๑๗๑.๐๐	๐.๐๐	๑๘๓.๐๐	๒,๑๗๘.๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๑๗ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอแม่พริก มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๓ กลุ่ม มีสมาชิก ๓๔ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๒ กลุ่ม สมาชิก ๑๕๕ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๖ กลุ่ม สมาชิก ๑๓๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๔๔ แห่ง สมาชิก ๖๓๗ ราย

ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
แม่พริก	๑	๑๒	๔	๔๗	๓	๗๘	๑๐	๓๔	๐	๐	๐	๐
แม่ปู	๐	๐	๓	๓๖	๐	๐	๕	๒๒๕	๐	๐	๐	๐
พระบาทวังตวง	๒	๒๒	๔	๖๒	๒	๓๗	๑๒	๑๘๖	๐	๐	๐	๐
ผาปึง	๐	๐	๑	๑๐	๑	๑๕	๑๗	๑๙๒	๐	๐	๐	๐
รวม	๓	๓๔	๑๒	๑๕๕	๖	๑๓๐	๔๔	๖๓๗	๐	๐	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๘

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอแม่พริกมีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๙ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๓ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๒ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๔ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	สบกต.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏีรูป	
แม่พริก	๑	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑
แม่ปู้	-	๔	๑		๑				
พระบาทวังตวง	-	๖	๑		๑				
ผาป้าง	-	๓		๑	๑				
รวม	๑	๑๙	๓	๒	๔	๑	๑	๑	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอแม่พริกมีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๓๐ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๕๕ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๓๔ ราย และครูบัญชีอาสา จำนวน ๒๓ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม อาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๓ หน้าที่

ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏีรูปที่ดิน
แม่พริก	๑	๑๑	๒	๕	๑๒	๒๐	๑	Na	Na
แม่ปู้	๐	๔	๑	๒	๗	๑๖	๑	Na	Na
พระบาทวังตวง	๐	๕	๑	๓	๙	๑๑	๑	Na	Na
ผาป้าง	๑	๓	๑	๒	๖	๘	๑	Na	Na
รวม	๑	๒๓		๑๒	๓๔	๕๕	๔		

ที่มา : asa-center.doe.go.th

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอแม่พริกมีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอแม่พริกมีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
แม่พริก	๒	๑. นายบัณฑิตย สวรรค์บรรพต ๒. นายจ่านง เจริญชัย	๓๘๘ หมู่ ๑ ตำบลแม่พริก จังหวัดลำปาง ๗๘ หมู่ ๓ ตำบลแม่พริก จังหวัดลำปาง
รวม	๒		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก, พ.ศ. ๒๕๖๖

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายบัณฑิตย สวรรค์บรรพต อายุ ๕๕ ปี

บ้านเลขที่ ๓๘๘ บ้านแม่พริกกลุ่ม หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

สถานการณ์ของพื้นที่ : การทำนาแบบเดิม มีต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีเป็นหลัก ทำให้ดินเกิดความเสียหายขาดธาตุอาหารที่เหมาะสมสำหรับพืช ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ทำให้ได้กำไรน้อย สุขภาพและสิ่งแวดล้อม ถูกทำลาย พื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวในอำเภอแม่พริก มีพื้นที่จัดอยู่ในเขตความเหมาะสม (S๑ ๒๖.๗๕ % และ S๓ ๘.๒๔%) เกษตรกรในพื้นที่ตำบลแม่พริก จำนวน ๑,๙๔๓ ครัวเรือน เนื้อที่ ๑๐,๐๒๐ ไร่ ทำการปลูกข้าวเป็นพืชหลัก โดยปลูกเพื่อจำหน่ายและบริโภคในครัวเรือน ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาจะต้องเผชิญปัญหาทั้งด้านต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ข้าวขายไม่ได้ราคา หรือแม้กระทั่งปัญหาภัยธรรมชาติ และการระบาดของศัตรูพืช ที่ทำให้ผลผลิตข้าวเสียหาย

แนวทางการพัฒนา : ๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว แปลงให้เป็นผลิตภัณฑ์ เช่น ข้าวกล้อง ข้าวบรรจุถุง

๒. ลดการใช้สารเคมีและหันมาทำการเกษตรแบบผสมผสาน

๓. มีกระบวนการผลิตแบบตลาดนำการผลิต

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ๑. มีเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. มีการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์

หลักสูตรการเรียนรู้ : หลักสูตรเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ได้แก่

๑) หลักสูตรหลัก จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑.๑) การลดต้นทุนข้าว เช่น การเลือกเมล็ดพันธุ์ ผลิตปุ๋ยหมัก การทำปุ๋ยพืชสดแทนการผลิตสารชีวภัณฑ์

๑.๒) การเพิ่มผลผลิตข้าว เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้เทคโนโลยีเครื่องจักรกล

๑.๓) การพัฒนาคุณภาพผลผลิต

๑.๔) การจัดการศัตรูพืชโรคแมลง

๒) หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๒.๑) เศรษฐกิจพอเพียง

๒.๒) เกษตรทฤษฎีใหม่

๒.๓) เกษตรผสมผสาน

๒.๔) การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๓) หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๓.๑) การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๓.๒) องค์การเกษตรกร

๓.๓) การจัดตั้งและการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๘ ศูนย์

ตารางที่ ๒๖ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านท่าไม้	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๑	แม่ปู	นางสาววิภากรานต์ ธรรมชาติ	๐๙๒-๙๔๘๙๓๕
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตปุ๋ยผาปิง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	๓	ผาปิง	นายสุวรรณ ตาบุตรวงศ์	๐๙๗-๑๖๘๘๒๐๘
๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลผลิตเกษตร	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตร	๓	ผาปิง	นางสมพิศ คำภีระยศ	๐๘๗-๑๘๑๒๘๑๓
๔	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงไร่นาอำเภอไพศาลี(ตบคำ)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	พระบาทวังตวง	นางกมลวรรณ สิทินวล	๐๘๙-๕๕๔๒๖๔๕
๕	วิสาหกิจชุมชนข้าวแต่นบ้านเกาะหัวช้าง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตร	๑	พระบาทวังตวง	นางบุญพิน คำภีระแปง	๐๘๙-๒๖๑๔๑๕๗
๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเกาะหัวช้าง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตร	๑	พระบาทวังตวง	นางสำราญ ดั่งฉิมวงศ์	๐๘๖-๑๒๖๗๑๙๑
๗	ศูนย์การเรียนรู้ด้านปศุสัตว์ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๖	แม่พริก	นางสังเวียน เนื่องชัย	๐๘๗-๑๓๖๒๘๒๔
๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมุนไพรแม่พริก	ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน	๕	แม่พริก	นายยอดแก้ว คำวังเงี้ยว	๐๕๔-๒๙๙๒๓๓

ตารางที่ ๒๖ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง (ต่อ)

ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
๙	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผาปิง	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศคปช.)	๒	ผาปิง	นายจินดา ฝั้นคำอ้าย	๐๘๙-๖๓๒๓๓๒๕
๑๐	ศูนย์เรียนรู้บ้านไร่ธรรมะรักษา	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๒	แม่ปู	นายศิริชัย งามสงวนปรีชา	๐๘๖-๕๑๒๓๓๓๕
๑๑	ศูนย์แก่งจัน คนทำปุ๋ย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/	๓	พระบาทวังตวง	นายอนุชิต ทองธรรมชาติ	๐๘๓-๓๒๕๕๙๖
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	แม่พริก	นางสาวรัชณี แก้วแสนตอ	๐๙๓-๒๓๖๖๓๖๙
๑๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตรสนุกสนาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/	๕	แม่พริก	นายกันตพงศ์ ใจเถิน	๐๘๕-๖๕๓๗๐๖๕
๑๔	สวนมหานที	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/	๕	แม่พริก	นางรำพึง ทาริยะวงศ์	๐๘๖-๑๗๙๘๓๗๒
๑๕	โต้่งเด่นตะวันแลง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/	๕	แม่พริก	นายนิยม กันทะราช	๐๘๕-๐๓๓๐๙๕๖
๑๖	ศูนย์เรียนรู้ส้มเกลี้ยง บ้านเกาะหัวช้าง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๑	พระบาทวังตวง	นางสาวพานทอง เตชะพลี	๐๘๗-๑๗๒๗๐๐๑
๑๗	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านแม่เชียงรายบน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/	๔	พระบาทวังตวง	นางสาว อีสริย์ ยามา	๐๘๘-๔๑๓๘๔๙๕
๑๘	ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์สวนพ่อ ร.๙	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/	๔	แม่ปู	นายปริญญ์ แสนเขียววงศ์	๐๘๐-๐๙๕๑๘๗๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอแม่พริก

อำเภอแม่พริก มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๖ กลุ่ม ได้แก่ แปลงใหญ่ข้าว แปลงใหญ่ผัก แปลงใหญ่กระเทียม แปลงใหญ่ส้มเกลี้ยง แปลงใหญ่มะนาว และแปลงใหญ่มันสำปะหลัง

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าว

ที่อยู่ หมู่ ๑ ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

กิจกรรม ปลูกข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต จาก ๗,๒๕๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๕,๘๐๐ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๕๐๐ กก./ไร่ เป็น ๖๐๐ กก./ไร่ (๒๐ %)
- เป้าหมายรายได้ ๕,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการใช้จ่าย ๔,๘๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การผลิตข้าวคุณภาพ/ข้าวอินทรีย์
๒. การป้องกันกำจัดศัตรูข้าว
๓. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
๔. การแปรรูปข้าว
๕. การทำบรรจุภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย

ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

กิจกรรม	เดือน													ประมาณการ การ ใช้จ่าย	ประมาณ การ รายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
เตรียมดิน					←→								๑,๐๐๐		
ปลูก					←→→→→								๑,๐๐๐		
ดูแล					←→→→→							→	๖๕๐-๘๐๐		
เก็บเกี่ยว										←→→→→			๑,๐๐๐		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๘

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ผัก

ที่อยู่ หมู่ ๑ ตำบลแม่ปุ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

กิจกรรม ปลูกผักตามฤดูกาล

- เป้าหมายการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต จาก ๒,๙๘๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๒,๔๒๐ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๑,๑๑๐ กก./ไร่ เป็น ๑,๓๒๐ กก./ไร่ (๒๐ %)
- เป้าหมายรายได้ ๑๗,๓๗๘ บาท/ไร่
- ประเมินการใช้จ่าย ๒,๔๒๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การผลิตผักปลอดภัยได้มาตรฐาน
๒. การป้องกันกำจัดศัตรูผัก
๓. การบริหารจัดการกลุ่ม

ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ผัก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
เตรียมดิน	←											→	๕๐๐-๘๐๐	
ปลูก	←											→		
ดูแล	←											→	๕๐๐-๘๐๐	
เก็บเกี่ยว	←											→		

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่กระเทียม

ที่อยู่ หมู่ ๗ ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

กิจกรรม ปลูกกระเทียม

- เป้าหมายการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต จาก ๗,๒๕๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๕,๘๐๐ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๑,๕๐๐ กก./ไร่ เป็น ๑,๘๐๐ กก./ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๖,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๖,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การผลิตกระเทียมคุณภาพ/ปลอดภัย ได้มาตรฐานการผลิต
๒. การป้องกันกำจัดศัตรู
๓. การแปรรูป
๔. ช่องทางการจำหน่าย

ตารางที่ ๒๙ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่กระเทียม อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
เตรียมดิน											↔		๑,๐๐๐	
ปลูก											↔	→	๑,๓๕๐	
ดูแล	←		→								↔	→	๔,๐๐๐	
เก็บเกี่ยว			↔										๑,๕๐๐	

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ส้มเกลี้ยง

ที่อยู่ หมู่ ๑ ตำบลพระบาทวังตวง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

กิจกรรม ปลุกส้มเกลี้ยง

- เป้าหมายการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๒๕๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๔๐๐ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓,๐๐๐ กก./ไร่ เป็น ๓,๖๐๐ กก./ไร่ (๒๐ %)
- เป้าหมายรายได้ ๕๐,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๑๐,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การปลุกส้มเกลี้ยงปลอดภัย ได้มาตรฐานการผลิต
๒. การป้องกันกำจัดศัตรู
๓. การแปรรูป
๔. ช่องทางการจำหน่าย

ตารางที่ ๓๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ส้มเกลี้ยง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
เตรียมดิน			←→										๒,๐๐๐	
ปลูก					←→								๑,๕๐๐	
ดูแล	←						→			←→			๕,๐๐๐	
เก็บเกี่ยว							←→						๑,๕๐๐	

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่มะนาว

ที่อยู่ หมู่ ๓ ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

กิจกรรม ปลูกมะนาว

- เป้าหมายการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต จาก ๕,๒๕๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔,๒๐๐ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๕๐๐ กก./ไร่ เป็น ๖๐๐ กก./ไร่ (๒๐ %)
- เป้าหมายรายได้ ๑๐,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๕,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การผลิตมะนาวคุณภาพ/ปลอดภัย ได้มาตรฐานการผลิต
๒. การป้องกันกำจัดศัตรู
๓. การแปรรูป
๔. ช่องทางการจำหน่าย

ตารางที่ ๓๑ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มะนาว อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		

เตรียมดิน				↔									๑,๐๐๐	
ปลูก					↔								๑,๒๐๐	
ดูแล	←												๒,๐๐๐	
เก็บเกี่ยว								↔					๘๐๐	

แผนการผลิตรายการกลุ่มของ แปลงใหญ่มั่นสำปะหลัง

ที่อยู่ หมู่ ๔ ตำบลพระบาทวังตวง อำเภอมะพริก จังหวัดลำปาง

กิจกรรม ปลูกมันสำปะหลัง

- เป้าหมายการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต จาก ๕,๒๗๕ บาท/ไร่ เป็น ๔,๗๔๘ บาท (๑๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓,๐๐๐ กก./ไร่ เป็น ๓,๓๐๐ กก./ไร่ (๑๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๖,๖๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๔,๗๔๘ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การลดต้นทุนการผลิต
๒. การป้องกันกำจัดศัตรูมันสำปะหลัง
๓. การบริหารจัดการกลุ่ม

ตารางที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มั่นสำปะหลัง อำเภอมะพริก จังหวัดลำปาง

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
เตรียมดิน				↔									๕๐๐-๘๐๐	
ปลูก				↔									๑๐๐๐-๑๕๐๐	
ดูแล						↔							๕๐๐-๘๐๐	
เก็บเกี่ยว	←			→									๑๐๐๐-๑๒๐๐	

ตารางที่ ๓๓ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอมะพริก จังหวัดลำปาง

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	แม่พริก	แปลงใหญ่ข้าว	ข้าว	๒๒๙	๑,๓๕๖	นายบัณฑิต สวรรค์บรรพต	๐๘๕-๔๙๔๙๕๑๔
๒	แม่พริก	แปลงใหญ่พืชผัก	กระเทียม	๔๑	๑๓๒	นายพิสิฐ วงศ์สี	๐๙๑-๒๕๕๔๐๖๙
๓	แม่ปู	แปลงใหญ่พืชผัก	พืชผัก	๖๔	๑๓๐	นายวศิน หลวงเครือ	๐๘๑-๗๘๔๕๑๘๖
๔	พระบาทวังตวง	แปลงใหญ่ไม้ผล	ส้มเกลี้ยง	๓๖	๘๔.๒๕	นางเจียมจิต แกมนิล	๐๙๒-๙๙๓๕๔๑๔

๕	แม่พริก	แปลงใหญ่ไม้ ผล	มะนาว	๕๕	๑๔๔.๗๕	นางสาวรัชณี แก้วแสน ต่อ	๐๙๓-๒๓๖๖๓๖๙
๖	พระบาท วังตวง	แปลงใหญ่มัน สำปะหลัง	มัน สำปะหลัง	๓๖	๓๑๔	นางสาวอิสริยา ยามา	๐๘๘-๔๑๓๘๔๙๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๘

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ชุดดิน : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC : slope complex)

ลักษณะเด่น : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษาสำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

ปัญหา : มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรงขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งต้นน้ำลำธาร ในกรณีที่ต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำเป็นต้องมีการศึกษาดินก่อน เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นดินลึกและสามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกและชุดหลุมปลูกเฉพาะต้น โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่าง สำหรับในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพทางการเกษตร ควรรักษาไว้ให้เป็นสวนป่า สร้างสวนป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

กลุ่มชุดดินที่ ๑๕

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดีหรือไม่ค่อยดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง สีน้ำตาลปนเทา ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลหรือสีเทาปนชมพู มีจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน ชั้นดินล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีส ดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ค่าพีเอช ๖.๐-๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในฤดูแล้งบริเวณที่มีแหล่งน้ำ ใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่างๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีการชลประทาน ใช้ทำนาได้ ๒ ครั้งในรอบปี

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ การเกิดชั้นดานแน่นทึบใต้ชั้นไถพรวน โดยเฉพาะในดินที่มีอินทรีย์วัตถุน้อย ทำให้รากพืชเจริญเติบโตไม่ค่อยดี ข้าวแตกกอได้ยาก แต่สามารถปรับปรุงได้โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุแก่ดินและมีการไถพรวนต่างระดับความลึกบ้าง

การจัดการดินสำหรับการปลูกพืช

ข้าว

ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ ในระยะการไถเตรียมดินก่อนปักดำข้าวหรืออาจจะมีการปลูกพืชตระกูลถั่ว เป็นปุ๋ยพืชสดโดยใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ ๕ กิโลกรัม/ไร่ หว่านก่อนถึงฤดูทำนา

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

ดินกลุ่มนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูฝน เนื่องจากมีน้ำแช่ขังระดับสูง เว้นแต่จะปรับปรุงพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ และต้องมีระบบการระบายน้ำที่ดี เนื่องจากดินระบายน้ำไม่ดี อาจมีน้ำแช่ขังได้เมื่อฝนตกหรือเมื่อให้

น้ำแก๊พ ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ สามารถใช้ปลูกพืชไร่ได้ แต่ต้องมีการจัดการดินโดยการยกทรงเพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

การเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวร คือปลูกได้ทั้งฤดูฝนและฤดูแล้งต้องสร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกทรงปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ย และการกำจัดศัตรูพืช

กรณีปลูกหลังเก็บเกี่ยวข้าวหรือปลูกในฤดูแล้ง ให้ยกทรงปลูกสูง ๒๐-๓๐ เซนติเมตร เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำแช่ขัง ถ้ามีฝนตกหรือการให้น้ำชลประทาน ควรมีร่องระบายน้ำรอบแปลงนาหรือภายในแปลงนาห่างกัน ๑๕-๒๐ เมตร ควรมีความกว้าง ๔๐-๕๐ เซนติเมตร เป็นการช่วยระบายน้ำผิวดิน และสะดวกในการให้น้ำ การเข้าไปดูแลแปลงปลูก ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงปลูกแล้วไถคลุกเคล้าให้เข้ากับดิน ตากดินให้แห้งประมาณ ๒๐-๓๐ วันก่อนที่จะย่อยดินปลูกพืช การปลูกพืชตระกูลถั่วหรือใส่วัสดุปรับปรุงดิน เช่น ขี้เลื่อย แกลบสด ปากตะกอนจากโรงงานน้ำตาล (filter cake) หรือเศษพืชแล้วไถกลบไปในดิน เมื่อสลายตัวดีจะช่วยทำให้ดินร่วนซุย และเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินเช่นกัน

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

ไม่แนะนำให้ปลูกเนื่องจากเป็นดินในที่ราบเรียบและราบลุ่ม มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และมีการระบายน้ำเร็ว เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยยกทรงตามความยาวที่ กว้าง ๖-๘ เมตร ร่องกว้าง ๑.๕-๒.๐ เมตร ลึก ๑ เมตร ให้ร่องแปลงอยู่สูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วม แยกดินชั้นบนและล่างกองไว้ ทั้งตากแดด ๑-๒ เดือน คลุกดินกับปุ๋ยอินทรีย์ ๑-๒ ตัน/ไร่ ไถคลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๗-๑๔ วันก่อนปลูกพืช ระบายปลูกและปุ๋ยเคมีขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินที่พบในที่ลุ่ม ระบายน้ำไม่ดี มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน บางแห่งมีน้ำท่วมบ่า การปลูกพืชผักจะปลูกได้ก่อนและหลังฤดูฝน ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ หากต้องการเพาะปลูกอย่างถาวรจะต้องปรับปรุงพื้นที่เช่นเดียวกับการปลูกพืชไร่และไม้ผล โดยการทำคันกันน้ำรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกทรงปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้น้ำแช่ขังมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

กลุ่มชุดดินที่ ๒๙

เป็นกลุ่มชุดดินเหนียวที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ และ/หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินภูเขาไฟ พวกหินบะซอลต์ แอนดีไซต์ หรือพวกหินตะกอนหรือหินแปร พบบริเวณเทือกเขาหินปูนหรือหินภูเขาไฟ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลอนชัน ดินลึกมาก การระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นดินเหนียว สีดินเป็นสีแดงถึงสีแดงเข้ม ดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด ค่าพีเอช ๔.๕-๕.๕ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงค่อนข้างต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ ไม้ผลต่างๆ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

การจัดการดินสำหรับการปลูกพืช

ข้าว

กลุ่มชุดดินนี้ ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมากหากจำเป็น ต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมลิ็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกแก้ปัญหาความเป็นกรด โดยใส่ปูนในรูปต่างๆ เช่น ปูนขาว ปูนมาร์ล ปูนเปลือกหอยเผา หินปูนบดหรือหินปูนฝุ่น ซึ่งจะใช้ชนิดไหนแล้วแต่ที่หาได้ง่ายในพื้นที่ ใช้อัตราแนะนำ วิธีใส่ให้หวานปูนให้ทั่วแปลงปลูก แล้วไถคลุกคล้าให้เข้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วัน ก่อนปลูกพืช

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ดินมีการระบายน้ำดี ขุดหลุมปลูก และรองกันหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุมคลุกคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดี เหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม)

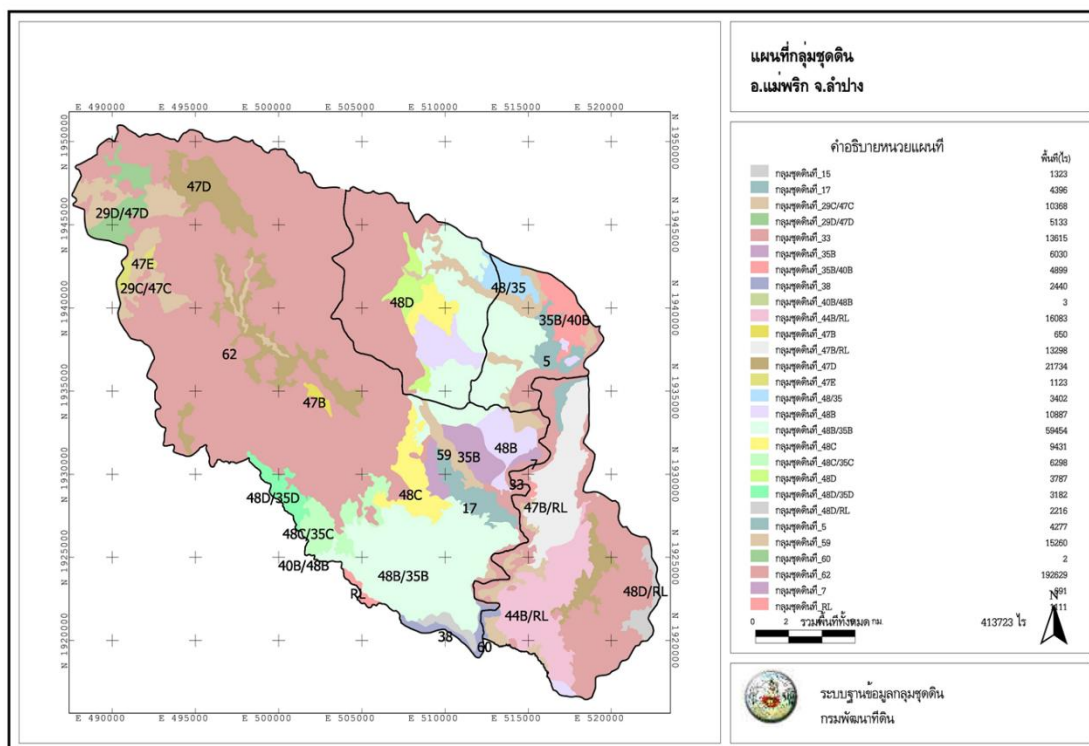
กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

ชุดดิน : ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกำแพงเพชร (Kp) ชุดดินกำแพงแสน (Ks) ชุดดินลำสนธิ (Ls) ชุดดินน้ำดุก (Nd) ชุดดินธาตุพนม (Tp) และชุดดินตะพานหิน (Tph)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายแป้งละเอียดหรือดินร่วนละเอียดสีมากที่เกิดจากตะกอนแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพา รูปพัด ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งชว่นาน บางพื้นที่อาจพบชั้นดานแข็งที่เกิดจากการเกษตรกรรม

แนวทางการจัดการ : ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมและที่ความแตกต่างกันในแต่ละปี เพื่อทำลายชั้นดานและป้องกันการเกิดชั้นดาน จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมลิ็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

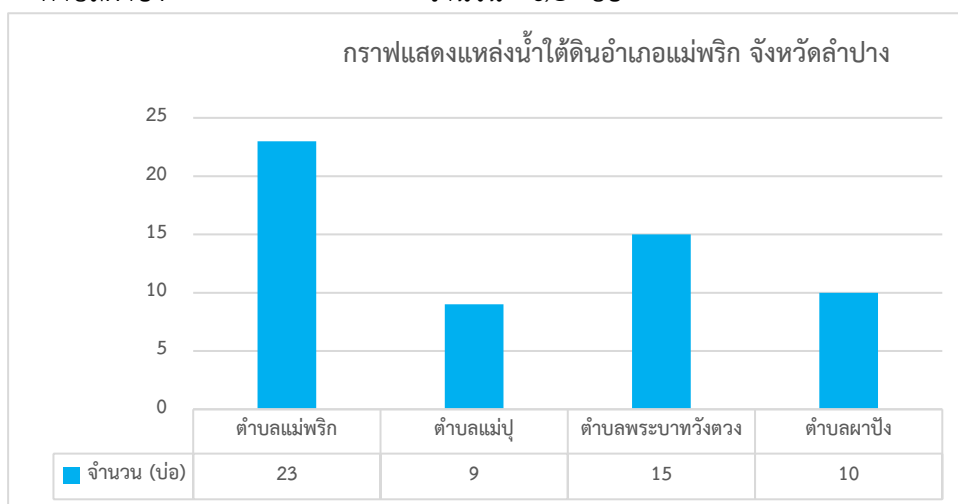

ภาพที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน)

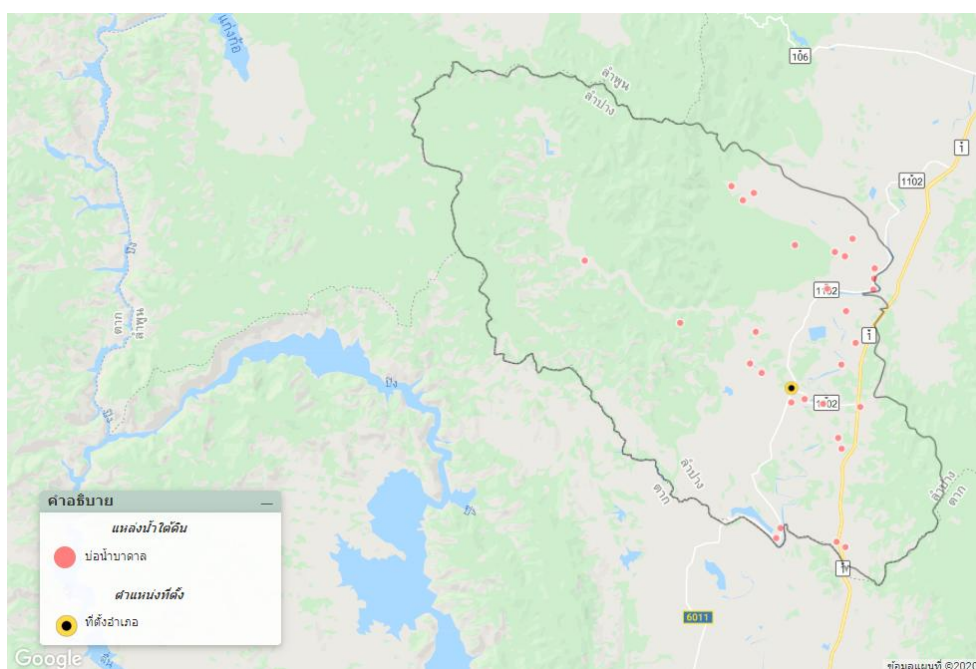
๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอแม่พริกเป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๙๐% ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่น ๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง รวมทั้งสิ้น ๕๗ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้
ตำบลแม่พริก	จำนวน ๒๓ บ่อ
ตำบลแม่ปู	จำนวน ๙ บ่อ
ตำบลพระบาทวังตวง	จำนวน ๑๕ บ่อ
ตำบลผาปึง	จำนวน ๑๐ บ่อ

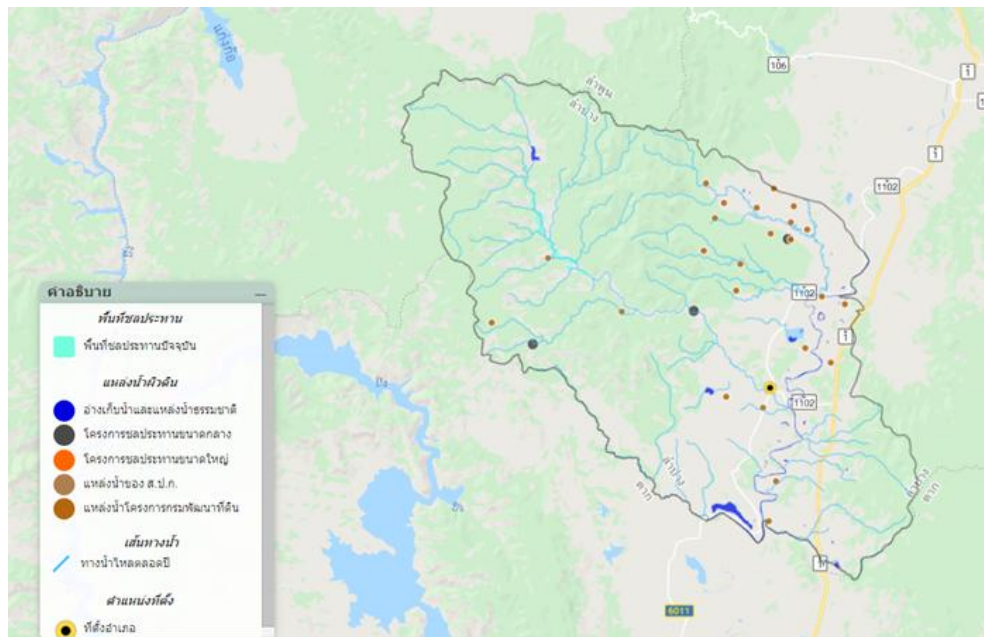

ภาพที่ ๒๐ กราฟแสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๖๓)

ภาพที่ ๒๑ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
(ที่มา : agri-map-online.moac.go.th, [๑๖ ก.พ. ๒๕๖๓])

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอแม่พริก มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๒๗ แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๓ แห่ง

ภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
(ที่มา :agri-map-online.moac.go.th,[๑ ก.พ. ๒๕๖๗])

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

สัมพันธ์อยู่ระหว่างการขออนุญาตการใช้ตราสัญลักษณ์ GI

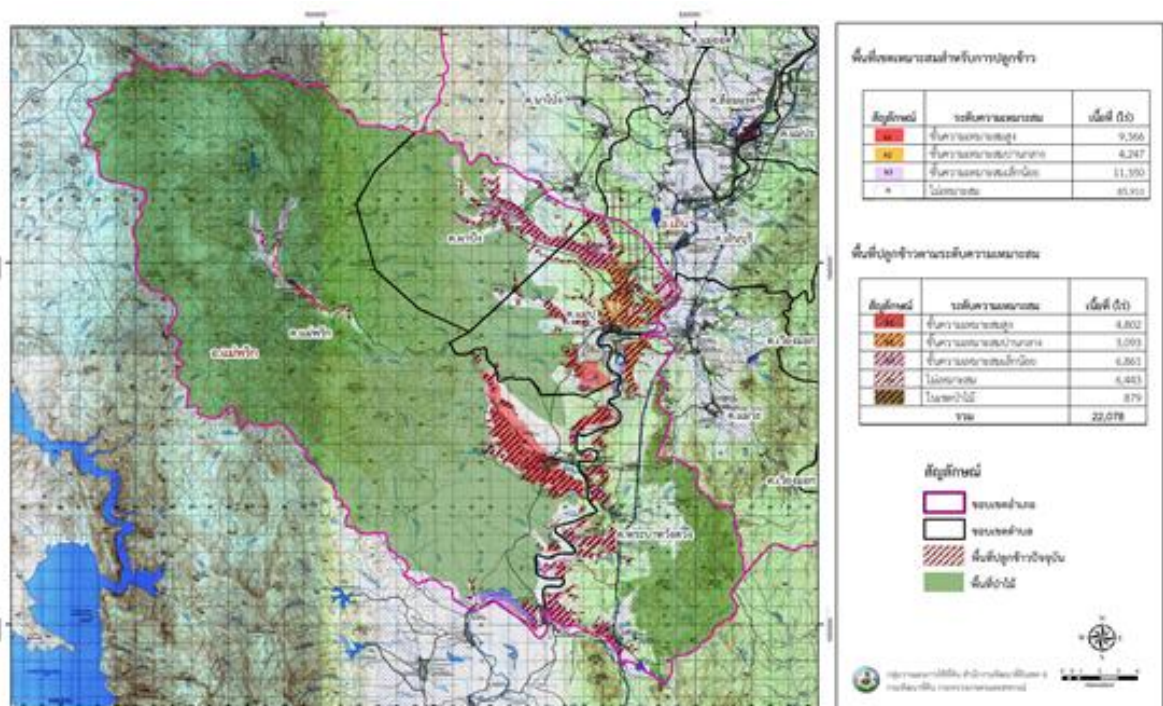
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว

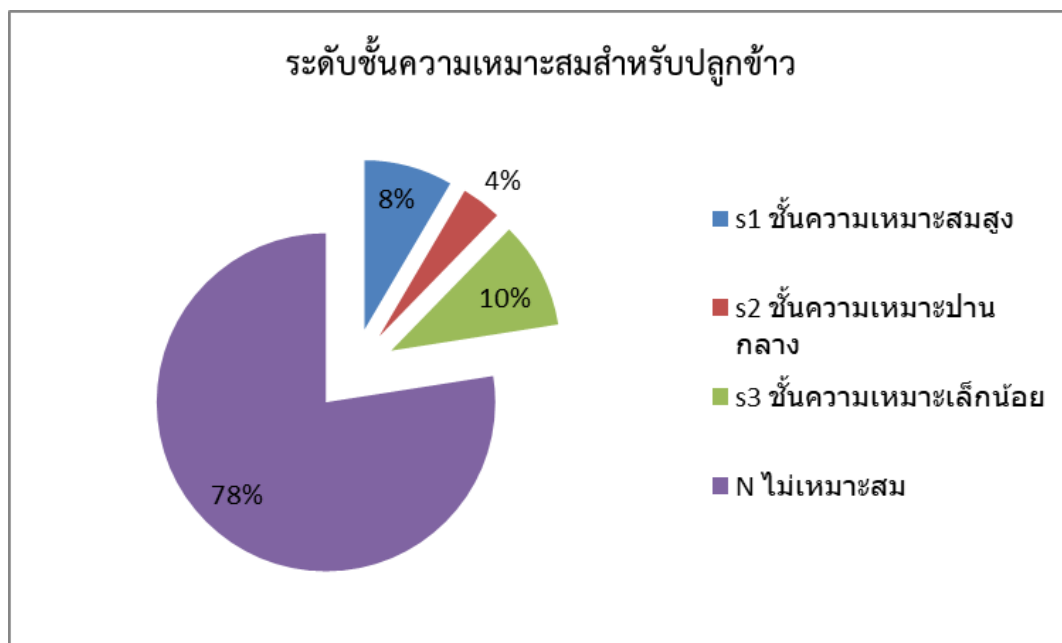
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอแม่พริก มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๒๔,๙๖๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๙,๓๖๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔,๒๔๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๑,๓๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๘๕,๙๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๘

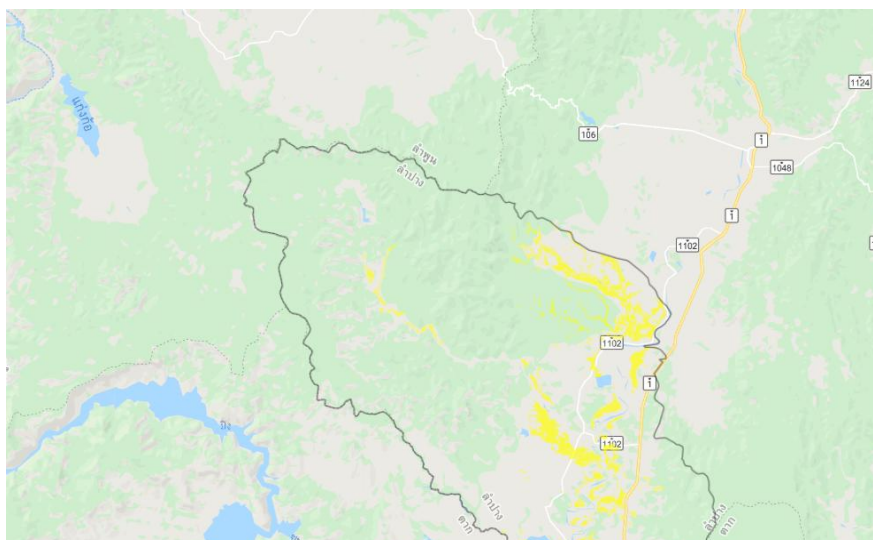
ภาพที่ ๒๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอแม่พริก
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน,พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๒๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว อำเภอแม่พริก
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน,พ.ศ.๒๕๖๗)

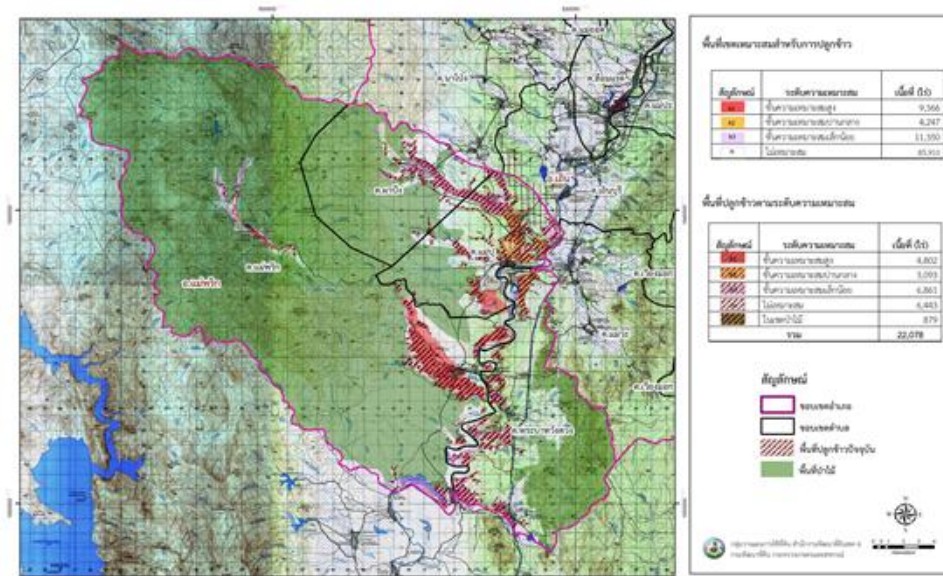
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑๓,๖๘๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลแม่พริก จำนวน ๔,๘๔๓ ไร่ รองลงมาคือตำบลพระบาทวังตวง จำนวน ๓,๕๙๒ ไร่ ตำบลแม่ปู้ จำนวน ๓,๔๓๖ ไร่ และตำบลผาปิง จำนวน ๑,๗๗๔ ตามลำดับ

ภาพที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอแม่พริก
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน,พ.ศ.๒๕๖๗)

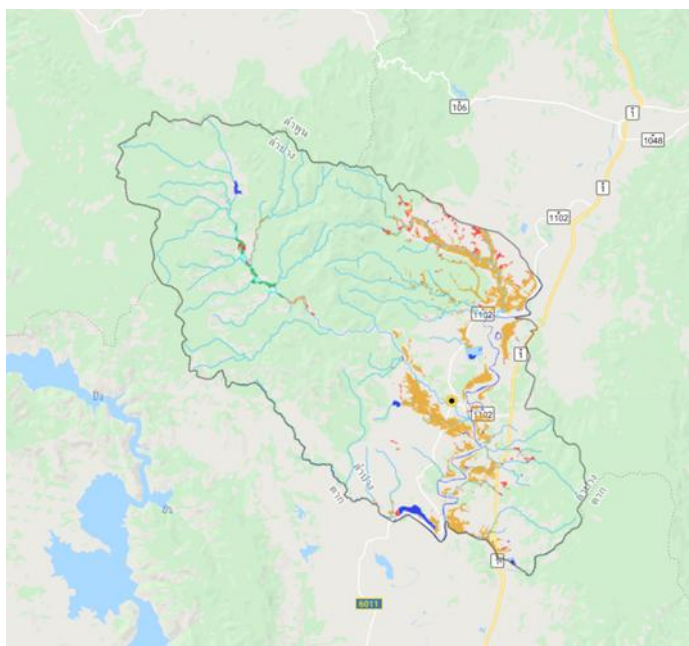
(๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง

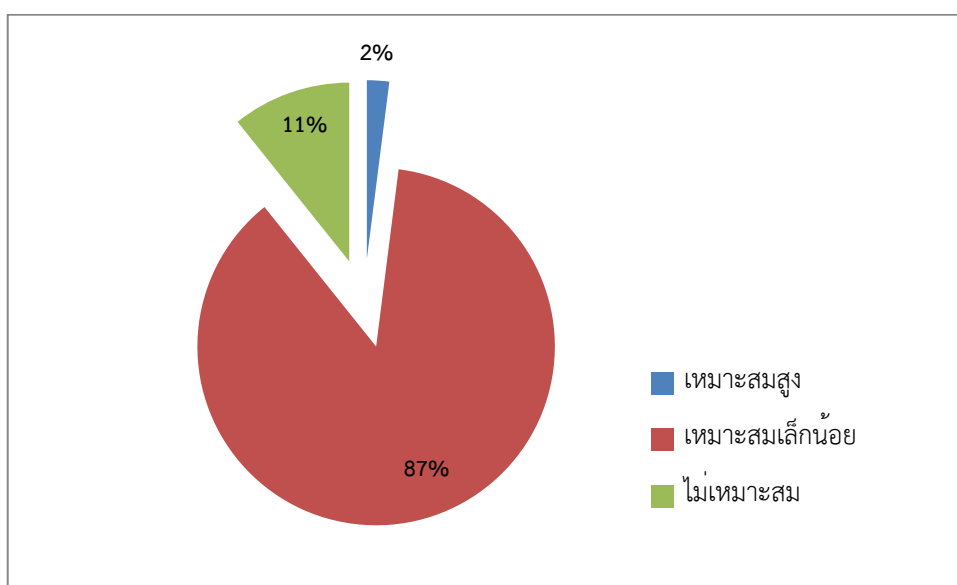
ภาพที่ ๒๖ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของข้าว อำเภอแม่พริก
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน,พ.ศ.๒๕๖๗)

(๔) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอแม่พริก มีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒๓,๔๖๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔๗๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๐,๔๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๒๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒,๕๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๗๔*

ภาพที่ ๒๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมะแมร์ (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๒๘ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมะแมร์ (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) ปริมาณการผลิต

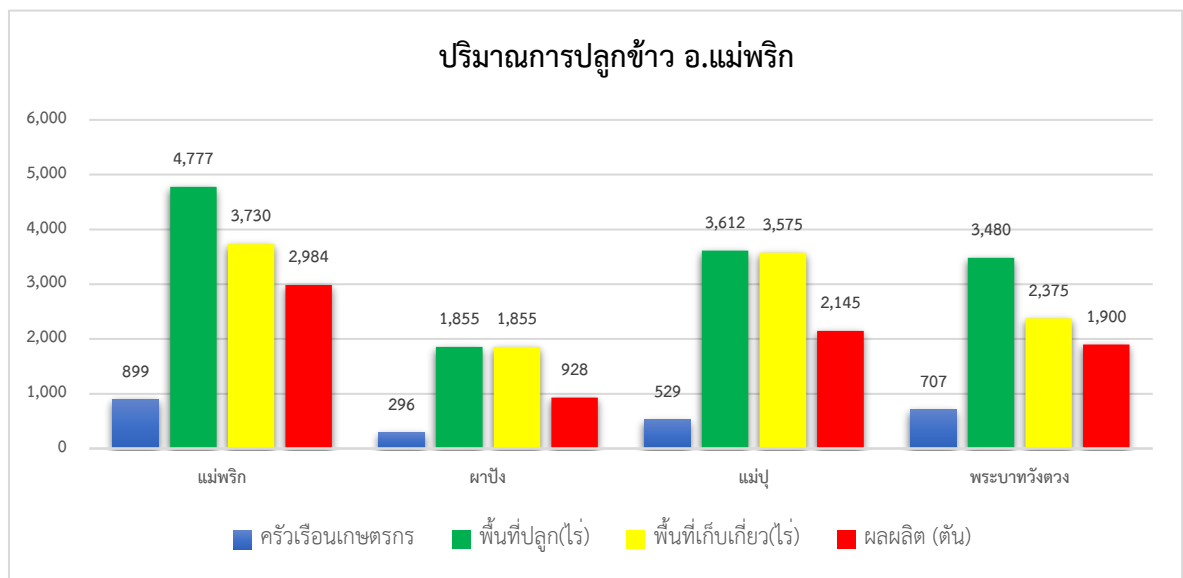
อำเภอมะแมร์ มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๑๓,๗๒๔ ไร่ ๒,๓๗๘ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลแม่พริก จำนวน ๔,๗๗๗ ไร่ จำนวน ๘๘๙ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลแม่ปู จำนวน ๓,๖๑๒ ไร่ ๕๒๙ ครัวเรือน ตำบลพระบาทวังตวง จำนวน ๓,๔๘๐ ไร่ ๗๐๗ ครัวเรือน และตำบลผาปัง จำนวน ๑,๘๕๕ ไร่ ๒๙๖ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๔ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
แม่พริก	๘๙๙	๔,๗๗๗	๓,๗๓๐	๒,๙๘๔	๘๐๐
ผาปิง	๒๙๖	๑,๘๕๕	๑,๘๕๕	๙๒๘	๕๐๐
แม่ปู	๕๒๙	๓,๖๑๒	๓,๕๗๕	๒,๑๔๕	๖๐๐
พระบาทวังตวง	๗๐๗	๓,๔๘๐	๒,๓๗๕	๑,๙๐๐	๘๐๐
รวม	๒,๓๗๘	๑๓,๗๒๔	๑๑,๕๓๕	๙,๕๓๙	๖๗๕

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๗

หมายเหตุ: การนับจำนวนครัวเรือนจะไม่นับซ้ำระหว่างตำบล

ภาพที่ ๒๙ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๗

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

พันธุ์ข้าวที่นิยมปลูก ข้าวเหนียว ได้แก่ สันป่าตอง และ กข ๖ แม่ใจ ๒ ข้าวเจ้า ได้แก่ พันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ สันป่าตอง ๑ เกษตรกรเก็บพันธุ์ไว้เอง และสั่งซื้อจากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน และศพก.อำเภอแม่พริก

(๒) การเตรียมดิน

โดยการไถตะเพื่อทำการพลิกดินชั้นล่างขึ้นมาสัมผัสออกซิเจนรวมถึงเป็นการตากดินเพื่อทำลายวัชพืชด้วย โดยทิ้งไว้ประมาณ ๑-๒ สัปดาห์ จากนั้นให้ทำการไถแปรอีกครั้งเพื่อเอาเศษซากพืชออกจากแปลงนา เป็นการพลิกดินที่กลบขึ้นมาเพื่อทำลายวัชพืชที่เกิดขึ้นมาใหม่ และยังเป็นการย่อยดินให้มีขนาดเล็กลง จากนั้นจะทำการคราดเพื่อเอาเศษ วัชพืชออกจากแปลง และเป็นการปรับระดับพื้นที่ให้มีความสม่ำเสมอจนสามารถทกล้ำและปักดำได้

(๓) การปลูก

เกษตรกรอำเภอแม่พริก ทำการเพาะปลูกข้าวโดยวิธีการทำนาดำ ซึ่งมีทั้งในรูปแบบของการใช้แรงงานคน และใช้รถปลูก นอกจากนี้ยังมีการปลูกโดยวิธีการหยอดในนาข้าวตาม และการหว่านแห้ง

(๔) ระบบการให้น้ำ

อาศัยน้ำฝนเป็นหลักและใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติภายในอำเภอ ควบคุมระดับน้ำให้อยู่ประมาณ ๕ เซนติเมตร เพราะน้ำในระดับนี้ เพียงพอต่อความต้องการของต้นข้าว เพื่อคุมวัชพืชไม่ให้งอกมาแย่งปุ๋ย และยังสามารถละลายปุ๋ยที่เข้มข้นให้เจือจาง กระจายได้พอเหมาะไปทั่วแปลง แต่หากน้ำมีมากเกินไปจะทำให้ปุ๋ยเจือจาง ระเหยไปกับน้ำเมื่อถูกแสงแดด และเมื่อต้นข้าวออกรวงได้แล้วประมาณ ๒ สัปดาห์ จะต้องไขน้ำออกจากรนา ให้หมด เพื่อให้เมล็ดแก่พร้อมที่จะเก็บเกี่ยวได้ใน ขณะที่ดินนานั้นแห้ง ทำให้สะดวกแก่การเข้าไปเก็บเกี่ยว การขาดน้ำในระยะการเจริญเติบโตของข้าว นอกจากจะทำให้ต้นข้าวไม่เจริญเติบโตแล้ว ยังทำให้ เกิดมีวัชพืชจำนวนมาก

(๕) การดูแลรักษา

มีการดูแลรักษาโดยใช้สารชีวภัณฑ์ ควบคุมกับการตรวจแปลง เพื่อป้องกันการระบาดของศัตรูข้าว

(๖) การใส่ปุ๋ย (ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน)

การใส่ ปุ๋ยแบ่งออกเป็น ๒ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ ก่อนตกล้ำ ปัก ดำ เรียกว่า ปุ๋ยรองพื้น ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ปริมาณ ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมี ๑๖-๒๐-๐ สำหรับดินเหนียว หรือ ๑๖-๑๖-๘ สำหรับดินทราย ปริมาณ ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ ก่อนออกรวง ซึ่งเรียกว่า ปุ๋ยแต่งหน้า ใส่ปุ๋ยยูเรีย ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

(๗) การเก็บเกี่ยว

ปัจจุบันนิยมใช้รถเกี่ยวเนื่องจากปัญหาแรงงานในพื้นที่

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

เนื่องจากเกษตรกรส่วนมากปลูกข้าวไว้เพื่อบริโภค เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วนำไปตาก แล้วจึงนำไปเก็บไว้ในยุ้งฉาง

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

เกษตรกรมีการตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากเกิดโรคระบาดจะทำการปรึกษาเจ้าหน้าที่และผู้ชุมชน เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขอย่างถูกต้องต่อไป

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอแม่พริก มีการปลูกข้าวนาปี ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว						←△→					←▽→	

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอแม่พริก มีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๕,๕๗๘ บาท

ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

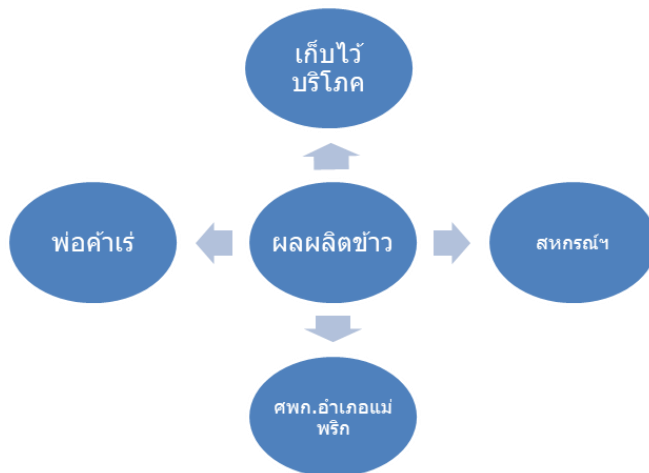
รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
			บาท/ไร่			
ค่าเช่า						
ค่าเมล็ดพันธุ์			๓๗๕		ราคาเมล็ดพันธุ์ กก.ละ ๒๕ บาท	
ค่าไถเตรียมดิน			๘๐๐			
ค่าจ้างปลูก,หว่าน			๑,๒๐๐			
ค่าสารป้องกันกำจัดวัชพืช			๒๕๐			
ค่าสารป้องกันกำจัดแมลง						
ค่าสารป้องกันกำจัดโรคพืช						
ค่าแรงฉีดพ่นสารเคมี						
ค่าปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๐-๖๐			๑๗๕		ราคากิโลกรัมละ ๓๕ บาท	
ค่าปุ๋ยเคมีสูตร ๑๘-๔๖-๐			๑๐๘		ราคากิโลกรัมละ ๓๖ บาท	
ค่าปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐			๓๑๐		ราคากิโลกรัมละ ๓๑ บาท	
ค่าแรงใส่ปุ๋ย			๓๐๐			
ค่าเก็บเกี่ยว			๑,๒๐๐			
ค่ากระสอบฟาง			๒๐๐			
ค่าขนส่ง			๑๖๐			
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ			๕๐๐			
รวม			๕,๕๗๘			

(ที่มา : การจัดเก็บข้อมูลแปลงใหญ่ข้าวอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เกษตรกรในอำเภอแม่พริกเพาะปลูกข้าวไว้เพื่อบริโภคเป็นหลัก เมื่อเหลือจากการบริโภคแล้วจึงจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้ของครอบครัวต่อไปโดยการจำหน่ายจะจำหน่ายให้แก่พ่อค้าคนกลาง และสหกรณ์การเกษตรศวก. เป็นต้น

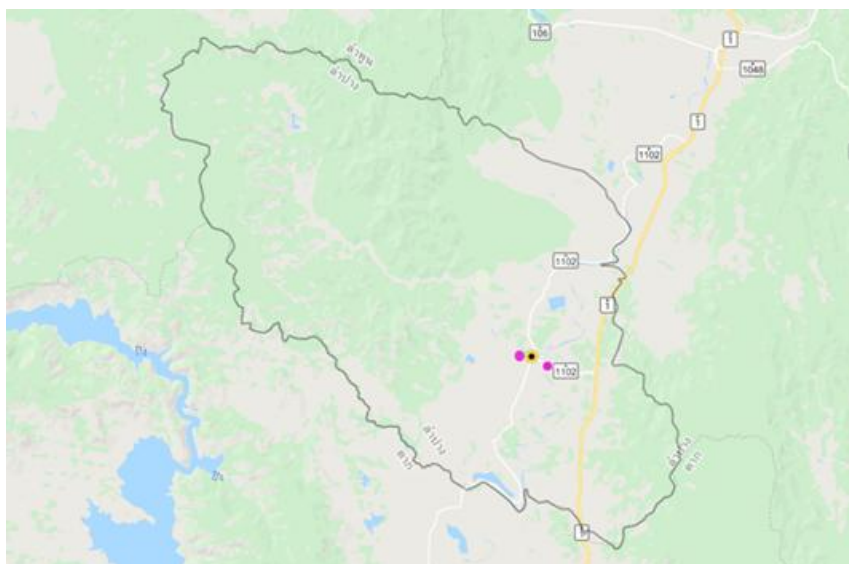
(๑) วิธีการตลาด

ภาพที่ ๓๐ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอแม่พริก มีแหล่งรับซื้อข้าว รวม ๒ แห่ง คือ สหกรณ์การเกษตรอำเภอแม่พริก และศวก. อำเภอแม่พริก

ภาพที่ ๓๑ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอแม่พริก
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอแม่พริก มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๕ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑๕๘ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. มีการวางแผนการผลิตข้าวตามที่ตลาดต้อง
๒. มีการผลิตสารชีวภัณฑ์และเลือกใช้เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง เป็นการลดต้นทุน
๓. มีการใช้เทคโนโลยีในการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ตารางที่ ๓๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายบัณฑิตย สวรรค์บรรพต	๑	แม่พริก	แม่พริก	๒๕๖๒	ข้าว
๒	นางสังเวียน เนื่องชัย	๖	แม่พริก	แม่พริก	๒๕๖๒	ข้าว
๓	นายอนุชิต ทองธรรมชาติ	๒	แม่พริก	แม่พริก	๒๕๖๒	ข้าว
๔	นายจินดา ฝั้นคำอ้าย	๒	ผาปัง	แม่พริก	๒๕๖๒	ข้าว
๕	นายวสิน หลวงเครือ	๑	แม่ปู	แม่พริก	๒๕๖๒	ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๗)

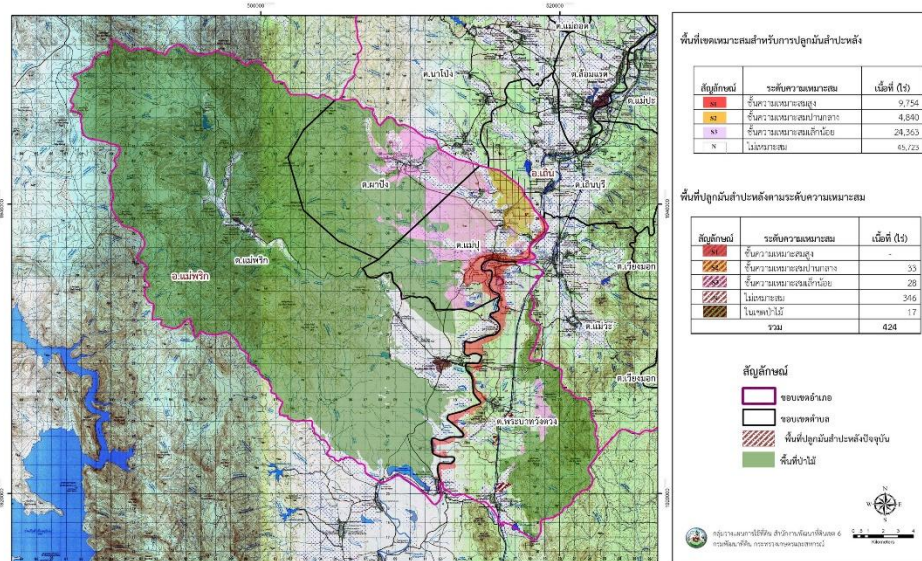
ชนิดสินค้ามันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

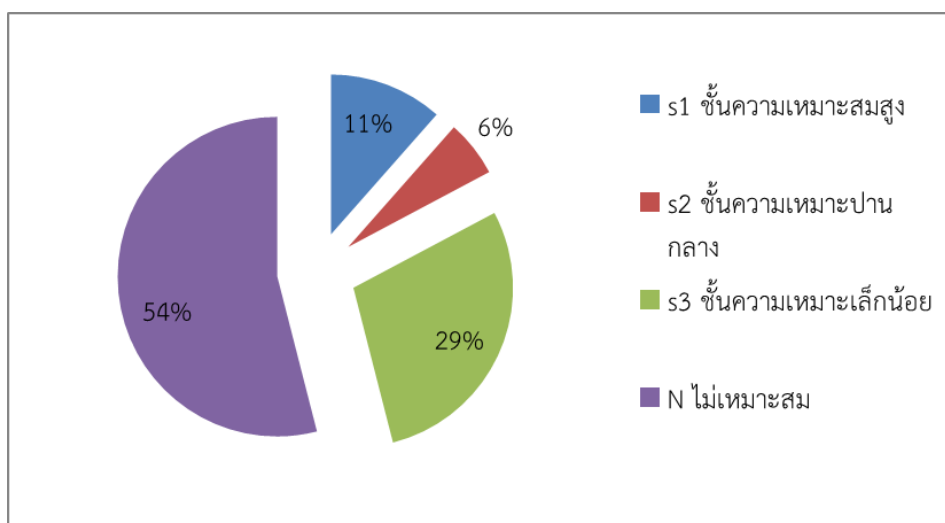
อำเภอแม่พริก มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง ทั้งหมด จำนวน ๓๘,๙๕๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๙,๗๕๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔,๘๔๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๔,๓๖๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๔๕,๗๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๔

แผนที่เขตเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง ตามบัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก

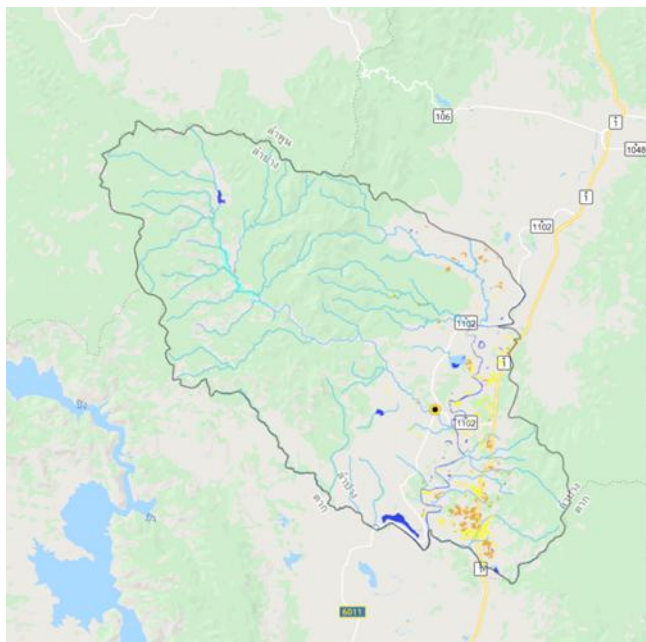
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน,พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๓๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอมะพริก
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน,พ.ศ.๒๕๖๗)

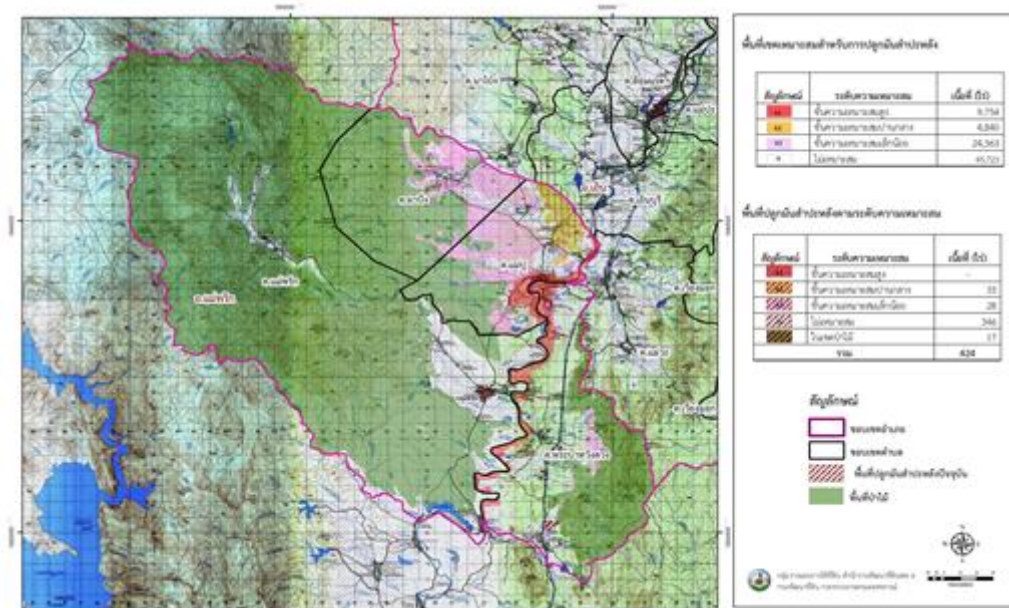
(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

อำเภอมะพริก จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๔,๕๕๓ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลพระบาทวังตวง จำนวน ๔,๒๐๒ ไร่ รองลงมาคือตำบลบุ จำนวน ๑๒๗ ไร่ และตำบลแม่พริก จำนวน ๑๒๔ ไร่ ตามลำดับ

ภาพที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอมะพริก
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน,พ.ศ.๒๕๖๗)

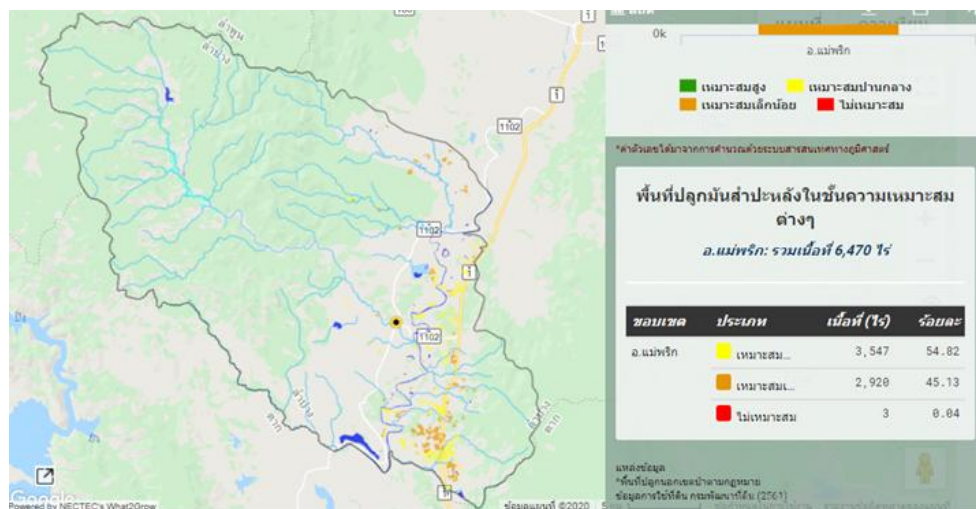
(๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง

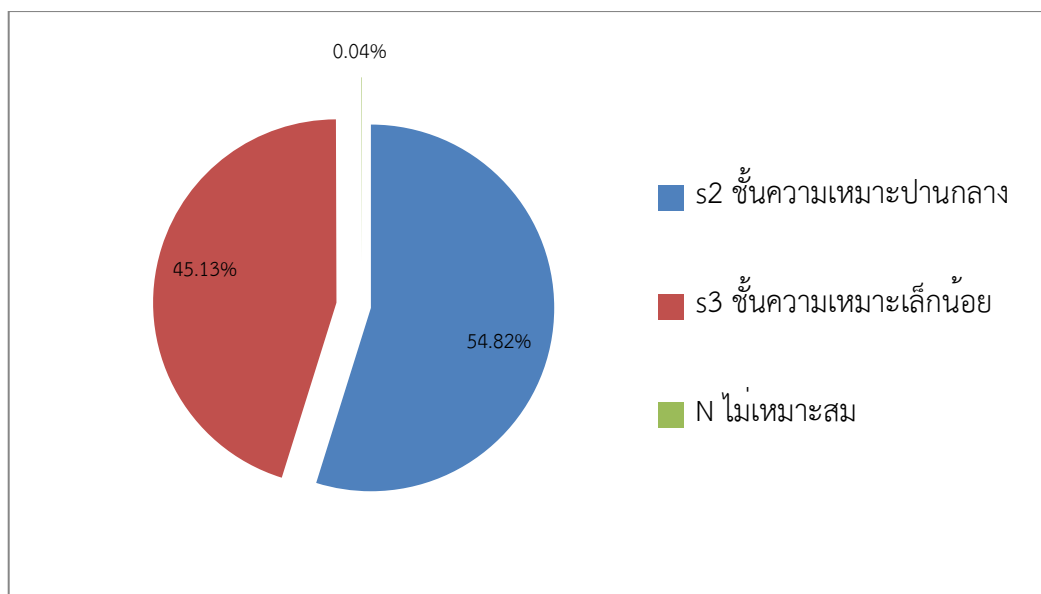
ภาพที่ ๓๕ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๓)

(๔) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอแม่พริก มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๖,๔๗๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓,๕๔๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๘๒ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒,๙๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๑๓ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๔

ภาพที่ ๓๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแม่พริก (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๓)

ภาพที่ ๓๗ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแม่พริก
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอแม่พริก มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๓,๕๑๖ ไร่ ๓๒๓ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดในตำบลพระบาทวังตวง จำนวน ๓,๓๑๘ ไร่ จำนวน ๒๙๖ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลแม่พริก จำนวน ๑๑๒ ไร่ ๑๖ ครัวเรือน และตำบลแม่ปู จำนวน ๗๒ ไร่ ๑๑ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๗ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
แม่พริก	๑๖	๑๑๒	๙๐	๒๕๒	๒,๘๐๐
ผาปัง	๒	๑๔	๑๔	๒๘	๒,๐๐๐
แม่ปู	๑๑	๗๒	๑๒๗	๓๑๗.๕๐	๒,๕๐๐
พระบาทวังตวง	๒๙๖	๓,๓๑๘	๓,๑๙๑	๙๕๗๓	๓,๐๐๐
รวม	๓๒๓	๓,๕๑๖	๓,๔๒๒	๑๐,๑๗๐.๕๐	๒,๕๗๕

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๗

หมายเหตุ การนับจำนวนครัวเรือนจะไม่นับซ้ำระหว่างตำบล

ภาพที่ ๓๘ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๗

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

ต้องใช้ท่อนพันธุ์จากต้นที่มีอายุ ๘ – ๑๒ เพราะท่อนพันธุ์จากลำต้นจะเจริญเติบโตและอยู่รอดดีกว่าท่อนพันธุ์จากปักกิ่ง ท่อนพันธุ์ใหม่ สด ไม่บอบช้ำ และไม่มีโรคแมลงทำลาย ตัดท่อนพันธุ์ยาวประมาณ ๒๐ cm

(๒) การเตรียมดิน

ไถกลบวัชพืช เศษใบ ตากดิน ปลูกโดยการยกร่องปลูก

(๓) การปลูก

ปลูกแบบปักท่อนพันธุ์หรือเอียง โดยในช่วงต้นฤดูฝนให้ปักลึก ๕ – ๑๐ cm และในช่วงปลายฤดูควรปักให้ลึก ๑๐ – ๑๕ cm ควรปลูกมันสำปะหลังบนสันร่อง ปลูกในช่วง เมษายน - มิถุนายน (ต้นฤดูฝน) กันยายน - พฤศจิกายน (ปลายฤดูฝน)

(๔) ระบบการให้น้ำ

อาศัยน้ำฝนเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถขุดเจาะบ่อหรือสระในพื้นที่เพาะปลูกได้ มีบางส่วนที่หันมาให้น้ำโดยใช้ระบบน้ำหยด

(๕) การดูแลรักษาต้องคัดคุณภาพท่อนพันธุ์ที่มีคุณภาพต้านทานโรค

(๖) การใส่ปุ๋ยต้องใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำ ตามค่าวิเคราะห์ดิน ให้ใช้ปุ๋ยเคมีที่มีอัตราส่วน N:P:K ๒:๑:๒ ในทางปฏิบัติแนะนำให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ผสมกับปุ๋ยยูเรียโพแทสเซียมคลอไรด์ อย่างละ ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ หรืออาจจะใช้ปุ๋ยเคมีอัตราส่วนใกล้เคียง เช่น สูตร ๑๕-๗-๑๘ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ หรือปุ๋ยสูตร ๑๖-๘-๑๖ เป็นต้น ใส่เพียงครั้งเดียวเมื่อมันสำปะหลังอายุ ๑ – ๓ เดือนในขณะที่ดินมีความชื้นเพียงพอ โดยขุดหลุมใส่ ๒ ข้างต้นระยะพุ่มใบแล้วกลบดิน

(๓) การเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังเป็นพืชที่ไม่จำกัดอายุการเก็บเกี่ยว แต่ควรเก็บเกี่ยวเมื่ออายุครบ ๘ เดือนขึ้นไป โดยอายุที่เหมาะสมคือ ๑๒ เดือน ไม่ควรเก็บเกี่ยวในช่วงที่มีฝนตกชุก เพราะจะทำให้มีเปอร์เซ็นต์แป้งต่ำ การเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังมีกระบวนการดังต่อไปนี้ ใช้มีดตัดต้นเหนือระดับพื้นดินประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ถอน โดยใช้จอบหรือรถแทรกเตอร์ที่มีอุปกรณ์ขุดพ่วงท้ายเพื่อขุดหัวมันสำปะหลัง ตัดส่วนหัวมันสำปะหลังออกจากต้น

(๔) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์ของมันสำปะหลัง คือ ส่วนของลำต้น การเก็บรักษาต้นพันธุ์มีระยะเวลาจำกัด เนื่องจากความสมบูรณ์ ความแข็งแรง และความงอกจะลดลงตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาในการเก็บรักษาต้นพันธุ์ ได้แก่ ชนิดพันธุ์ สภาพการเก็บ ในฤดูแล้งท่อนพันธุ์ที่เก็บในที่ร่มจะเก็บได้นานกว่ากลางแจ้ง การเก็บควรเก็บมาวางตั้งบนพื้นที่ที่มีการพรุนดินให้ส่วนโคนของท่อนพันธุ์สัมผัสผิวดินแล้วพรุนดินกลบรอบๆ กอง ถ้าเป็นฤดูแล้ง ต้องมีการรดน้ำช่วย จะทำให้สามารถเก็บไว้ได้นานขึ้น

(๕) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

โรคใบไหม้ ใช้ท่อนพันธุ์ต้านทานต่อโรค ใช้ท่อนพันธุ์จากต้นที่ปราศจากโรคใบไหม้ เก็บส่วนต้น ใบ ที่เป็นโรคเผาทำลายไว้นอกแปลงปลูก

แมลงหริ่งขาว ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงตามส่วนต่างๆ ของพืช เช่น ใบ ยอดและส่วนตา ถ่ายมูลหวน ทำให้เกิดโรคดำ ส่งผลให้พืชสังเคราะห์แสงได้น้อย ใบม้วนซีดและร่วง มีกระบาดในสภาพอากาศที่แห้งแล้ง

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอแม่พริก มีการปลูกมันสำปะหลัง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง		←	←	▽	→	△						

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอแม่พริก มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เป็นเงิน ๖,๙๘๐ บาท

ตารางที่ ๓๘ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๗ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
			บาท/ไร่			
ค่าเช่า						
ค่าท่อนพันธุ์			๑,๒๐๐			
ค่าไถเตรียมดิน			๑,๐๐๐			
ค่าแรงปลูก, หวาน			๑,๐๐๐			

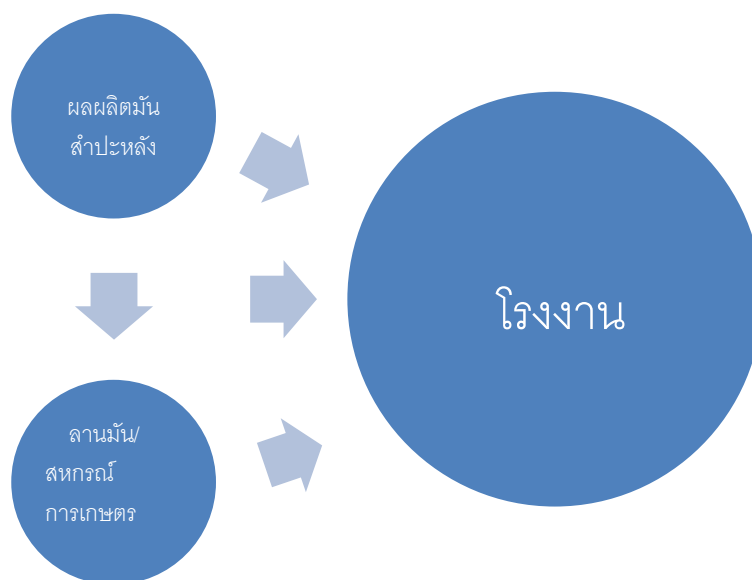
ค่าสารป้องกันกำจัดวัชพืช			๒๘๐		
ค่าสารป้องกันกำจัดแมลง					
ค่าสารป้องกันกำจัดโรคพืช					
ค่าแรงฉีดพ่นสารเคมี			๓๐๐		
ค่าปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕			๖๐๐		
ค่าแรงใส่ปุ๋ย			๓๐๐		
ค่าเก็บเกี่ยว			๑,๕๐๐		
ค่าขนส่ง			๓๐๐		
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ			๕๐๐		
รวม			๖,๙๘๐		

(ที่มา : การสัมภาษณ์เกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เกษตรกรในอำเภอแม่พริกเพาะปลูกมันสำปะหลังเพื่อจำหน่าย โดยการจำหน่ายให้กับสหกรณ์การเกษตร ลานมัน และหน้าโรงงาน

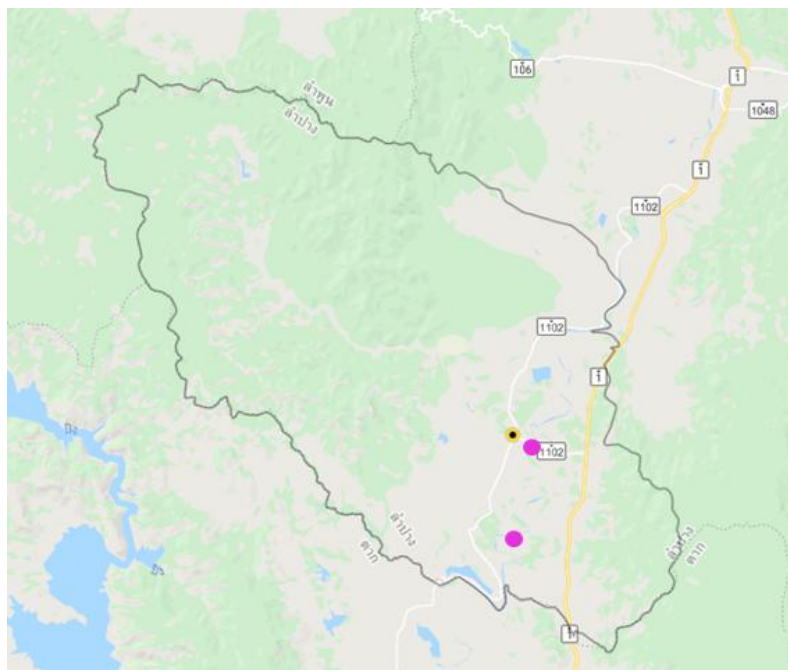
(๑) วิธีการตลาด

ภาพที่ ๓๙ แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลังอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอแม่พริก มีแหล่งรับซื้อมัน รวม ๒ แห่ง คือ สหกรณ์การเกษตรอำเภอแม่พริก และโรงงานลำปางอะโกร จำกัด

ภาพที่ ๔๐ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก
ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๗

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอแม่พริก มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านมันสำปะหลัง จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. มีการวางแผนการผลิตที่เหมาะสม
๒. มีการใช้เทคโนโลยีการใช้น้ำหยดเพื่อเป็นการลดต้นทุน
๓. มีการใช้เทคโนโลยีในการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ตารางที่ ๓๙ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายสมบูรณ์ คำวังเงี้ยว	๘	พระบาทวังตวง	แม่พริก	๒๕๖๒	มันสำปะหลัง
๒	นางสาวอิสริย์ ยามา	๔	พระบาทวังตวง	แม่พริก	๒๕๖๗	มันสำปะหลัง

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๔๐ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ดินเสื่อมความสมบูรณ์ ๒. การปนเปื้อนของสารพิษ ในดินและแหล่งน้ำ ๓. แหล่งน้ำไม่เพียงพอ ๔. ที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์	๑. ดินเสื่อมความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากการใช้ปลูกพืชชนิด เดียวและใช้ปุ๋ยเคมีอย่าง ต่อเนื่องและขาดการปรับปรุง บำรุงดิน ๒. การใช้สารเคมีทาง การเกษตรโดยไม่ถูกวิธีทำให้ เกิดการปนเปื้อนใน สภาพแวดล้อม ๓. แหล่งน้ำไม่เพียงพอในการ ทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ๔. พื้นที่เป็นพื้นที่ป่า	๑. การส่งเสริมให้ใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงบำรุงดิน /ส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียน ๒. ส่งเสริมให้ลดการใช้สารเคมีในการเกษตรให้ความรู้ในการใช้สารเคมี ทางเกษตรอย่างถูกวิธี ๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อย/สร้างแหล่งน้ำสำรอง ๔. เกษตรกรเพาะปลูกตามพื้นที่ที่มีการจับพิกัด เพื่อแสดงข้อมูลว่าตนเอง ทำกินตรงจุดนี้มาตลอด	๓๐ หมู่บ้าน	เร่งด่วนมาก
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. ต้นทุนปัจจัยการผลิตสูง ๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๓. โรคแมลงศัตรูระบาด	๑. ปัจจัยการผลิตราคาสูง ค่าแรงงานสูง ๒. การผลิตพืชเชิงเดี่ยวเมื่อ ผลผลิตออกมาพร้อมกันจึงเกิด ราคาตกต่ำตามกลไกของตลาด ๓. การระบาดของศัตรูพืชทำให้ ปริมาณผลผลิตลดลงและ คุณภาพต่ำ	๑. ส่งเสริมการผลิตพืชที่มีความหลากหลายเพื่อลดความเสี่ยงด้านตลาด ๒. ส่งเสริมการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับฤดูกาลเพื่อลดโรคและ ศัตรูพืช ๓. ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อลดต้นทุน ๔. ส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานเพื่อป้องกันการระบาด	๓๐ หมู่บ้าน	เร่งด่วนมาก

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑. ขาดแคลนแรงงาน ๒. การรวมกลุ่มไม่เข้มแข็ง ๓. ขาดความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ	๑. การย้ายถิ่นฐานเพื่อออกไป ทำงานที่อื่นจึงทำให้ขาดแคลน แรงงาน ๒. เกษตรกรส่วนใหญ่เริ่มเข้าสู่ วัยชราและการปลูกฝังลูกหลาน ไม่ทำให้ทำการเกษตรจึงทำให้ขาด การสืบทอดอาชีพเกษตรกร ๓. กลุ่มเกษตรกรที่ตั้งใหม่มักไม่ ค่อยมีความมั่นคงเมื่อหมดสิ้น ภารกิจหรือโครงการมักจะ สลายตัวไป ไม่ดำเนินการต่อ	๑. การส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลเพื่อลดภาระด้านแรงงาน ๒. การส่งเสริมและสร้างค่านิยมการเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง เน้นการทำ ธุรกิจเกษตร ๓. สร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรโดยการพัฒนาโครงสร้างและการ บริหารกิจการ	๓๐ หมู่บ้าน	เร่งด่วนปานกลาง
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑. ขาดเทคโนโลยีการแปรรูป ที่ได้มาตรฐาน ๒. ผลผลิตที่ได้ขาดการ รับรองมาตรฐาน	๑. เทคโนโลยีการแปรรูป ผลผลิตการเกษตรที่ใช้ส่วนใหญ่ เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านหรือ เทคโนโลยีขั้นต้น ๒. ผลผลิตไม่มีคุณภาพและไม่ ผ่านมาตรฐานการรับรอง	๑. เพิ่มขีดความสามารถในการแปรรูปโดยการสนับสนุนความรู้และ เทคโนโลยี ๒. ส่งเสริมให้มีการรับรองมาตรฐานผลผลิตที่ผ่านการแปรรูปโดย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๓๐ หมู่บ้าน	เร่งด่วนปานกลาง

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. อ้อย ๒. มันสำปะหลัง ๓. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑. ภัยพิบัติ (แล้ง) ๒. การระบาดของโรคและแมลง ๓. ต้นทุนการผลิตสูง ขาดแคลนแหล่งเงินทุน			มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑. อ้อย ๒. มันสำปะหลัง	๑. ๑. ภัยพิบัติ (แล้ง) ๒. การระบาดของโรคและแมลง ๓. ต้นทุนการผลิตสูง ขาด เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ใน การปลูกพืช	๑. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกร รุ่นเก่า ๒. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการส่งเสริมการปฏิบัติ ๓. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการ ผลิต ที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร รวมทั้งการสร้างต้นแบบในการปฏิบัติที่ เหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจและให้เกษตรกรเกิดความเชื่อมั่นในการ ตัดสินใจปฏิบัติตาม	ทุกตำบล	มาก
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑. อ้อย ๒. มันสำปะหลัง ๓. ขาดเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ ๒. ขาดมาตรฐานการรับ	๑. ภัยพิบัติ (แล้ง) ๒. การระบาดของโรคและแมลง ๓. ต้นทุนการผลิตสูง ขาด. ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์	๑. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ๒. สนับสนุนการผลิตสู่การรับรองมาตรฐาน ๓. วางแผนการผลิตทั้งในส่วนด้านการปลูกพืชและการแปรรูปให้ สอดคล้องกัน ๔. สร้างแรงจูงใจและการรับรู้ให้เกษตรกรเห็นถึงความแตกต่างของราคา ก่อนการแปรรูปและหลังแปรรูปจำหน่าย	กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ และวิสาหกิจชุมชน	ปานกลาง

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอแม่พริก

ตารางที่ ๔๐ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญในการทำการเกษตร ๓. มีการใช้เทคโนโลยีในการประกอบอาชีพเกษตรกรมากขึ้น	๑. ทรัพยากรดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ๒. ขาดแคลนแรงงานในการเกษตร ๓. กลุ่มเกษตรกรไม่เข้มแข็ง/ไม่มีการรวมกลุ่ม ๔. ผลผลิตต่ำ ไม่มีคุณภาพ
โอกาส (O)	SO	WO
๑. มีการสร้างโรงงานรับซื้อและแปรรูปผลผลิตในพื้นที่ ๒. หน่วยงานราชการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัย ๓. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้และการสนับสนุน	๑. ส่งเสริมเกษตรกรปลอดภัยให้ผ่านการรับรองมาตรฐาน ๒. ส่งเสริมการผลิตพืชทางเลือกเพื่อการแปรรูป	๑. ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรดิน ๒. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี/เครื่องจักรกลทางการเกษตร ๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ
ภัยคุกคาม (T)	ST	WT
๑. โรคและแมลงศัตรูพืชเพิ่มมากขึ้น ๒. สภาพอากาศแห้งแล้ง/ผลจากเอลนีโญ ๓. ปัจจัย/ต้นทุนการผลิตราคาสูง (ปุ๋ย, ยา) ๔. ราคาผลผลิตไม่สามารถควบคุมได้	๑. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีและสารชีวภัณฑ์เพื่อลดต้นทุนการผลิต ๒. ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร ๓. ส่งเสริมการผลิตพืชหมุนเวียนเพื่อตัดวงจรการระบาดของโรคและศัตรูพืช	๑. ส่งเสริมการรวมกลุ่มทำการเกษตร(เกษตรกรแปลงใหญ่) ๒. สร้างการรับรู้การป้องกันโรคและศัตรูพืชก่อนการระบาด ๓. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกตลาดและการวางแผนการผลิต

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ โครงการเกษตรอินทรีย์

๑.๒ โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจ

๑.๓ โครงการอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครและเกษตรกรต้นแบบ/เกษตรกรผู้นำ

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ โครงการปลูกพืชปรับปรุงบำรุงดิน
- ๒.๒ โครงการผลิตปุ๋ยจากเศษวัสดุเหลือใช้
- ๒.๓ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP)

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ โครงการสนับสนุนเครื่องจักรกลเกษตร
- ๓.๒ โครงการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อลดการระบาดของโรค
- ๓.๓ โครงการสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร (บ่อบาดาล/สระน้ำ)

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ โครงการอบรมอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (นักประชาสัมพันธ์)
- ๔.๒ โครงการปลูกพืชใช้น้ำน้อย

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวคุณภาพดี

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ การจัดทำแปลงสาธิต จัดทำแปลงส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตข้าวคุณภาพดี

โครงการที่ ๒ การถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวคุณภาพดี

ผ่านกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จัดทำแปลงทดสอบพิสูจน์ทราบ โดยใช้แปลงนาเป็นตาราฝึกให้เกษตรกรเป็นผู้เชี่ยวชาญ

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ ๒ โครงการอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช ตามระบบโรงเรียน

เกษตรกร

๑.๑.๒ มันสำปะหลัง

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพดี

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ การจัดทำแปลงสาธิต จัดทำแปลงส่งเสริมการเพิ่มเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพดี

โครงการที่ ๒ การถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพดี ผ่านกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จัดทำแปลงทดสอบพิสูจน์ทราบ โดยใช้แปลงมันสำปะหลังเป็นตาราฝึกให้เกษตรกรเป็นผู้เชี่ยวชาญ

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ใช้ตลาดนำการผลิต กระบวนการบูรณาการระหว่างกลุ่มเกษตรกร ภาครัฐ และเอกชน

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพ

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๑.๑.๓ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คุณภาพดี

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ การจัดทำแปลงสาธิต จัดทำแปลงส่งเสริมการเพิ่มเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คุณภาพดี

โครงการที่ ๒ การถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คุณภาพดี ผ่านกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จัดทำแปลงทดสอบพิสูจน์ทราบ โดยใช้แปลงข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นตารางฝึกให้เกษตรกรเป็นผู้เชี่ยวชาญ

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ใช้ตลาดนำการผลิต กระบวนการบูรณาการระหว่างกลุ่มเกษตรกร ภาครัฐ และเอกชน

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คุณภาพ

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการแปรรูปอาหารสัตว์

๑.๑.๔ ส้มเกลี้ยง

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มเกลี้ยงคุณภาพและเพิ่มช่องทางการตลาด

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพส้มเกลี้ยง อำเภอแม่พริก

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการจัดการศัตรูพืชและดินป่วย

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ YSF

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

เพื่อพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีทักษะทางด้านวิชาการและการปฏิบัติด้านเทคโนโลยี เป็นผู้นำด้านการเกษตร สามารถพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการและปลอดภัยต่อผู้บริโภค มีการบริหารจัดการการผลิตและธุรกิจการเกษตร จนทำให้ชุมชนเติบโตทางเศรษฐกิจจากฐานรากการเกษตรได้ และเกิดการพัฒนาเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ ทางด้านวิชาการและการปฏิบัติด้านเทคโนโลยี เป็นผู้นำด้านการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการอบรมถ่ายทอดความรู้จากเกษตรกรต้นแบบสู่เกษตรกรรุ่นใหม่

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อการพัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน และการพัฒนาเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการนำวัตถุดิบ ภูมิปัญญาและทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น มาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่มีมูลค่าเพิ่ม

๒. เพื่อให้การเชื่อมโยงแหล่งผลิตให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ที่สอดคล้องกับศักยภาพการผลิตตามห่วงโซ่มูลค่า (Value chain) สู่การตลาดในแต่ละระดับเพื่อการสร้างงาน สร้างอาชีพให้สมาชิกในชุมชนมีรายได้ อย่างสม่ำเสมอ

๓. เพื่อให้เกิดเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน (Cluster) ต้นแบบความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน เพื่อพัฒนาความสามารถในการดำเนินธุรกิจของชุมชน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการอบรมพัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน และการพัฒนาเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมและพัฒนาเรื่องเครือข่าย การบริหารจัดการที่ดี การตลาด การบริหารความเสี่ยง การบัญชี การผลิตที่ได้มาตรฐาน การสร้างสรรค์ในการนำวัตถุดิบมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่มีมูลค่าเพิ่ม

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนและทดลองตลาดตั้งแต่ระดับท้องถิ่นสู่ระดับประเทศเพื่อการปรับปรุงตามความต้องการของตลาด

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ/

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ส่งเสริม สนับสนุนให้สมาชิกกลุ่ม และองค์กรเกษตรกรมีความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรทั้งการผลิต การเพิ่มมูลค่า การบริการและการตลาด รวมทั้งการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของครัวเรือนและชุมชน อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการอบรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ ทางด้านวิชาการและการปฏิบัติด้านเทคโนโลยี เป็นผู้นำด้านการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการอบรมถ่ายทอดความรู้จากเกษตรกรต้นแบบ สู่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ

๑.๒.๔ แปลงใหญ่

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต มีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการอบรมพัฒนาศักยภาพสมาชิกแปลงใหญ่ ทางด้านวิชาการและการปฏิบัติด้านเทคโนโลยี เป็นผู้นำด้านการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการอบรมถ่ายทอดความรู้จากเกษตรกรต้นแบบสู่เกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่

๑.๒.๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการการพัฒนาศักยภาพ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการ สนับสนุนการให้บริการของ ศพก.

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้ในการปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี

๒. เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยนำวัสดุที่เหลือจากไร่นามาใช้ในการปรับปรุงบำรุงดิน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนากการปรับปรุงบำรุงดิน

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การจัดหา และนำน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ในด้านการเกษตร ด้วยวิธีการที่เหมาะสม ที่สำคัญได้แก่ น้ำใช้ เพื่อการเพาะปลูก และการเลี้ยงสัตว์

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการบริหารจัดการน้ำ ส่งเสริมการสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ ๑ โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
					งาน	งบปม	งาน	งบปม	งาน	งบปม	งาน	งบปม	งาน	งบปม	
พัฒนาการผลิตสินค้า	๑. ส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดี	เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้การผลิตข้าว มีแหล่งการผลิตข้าวพันธุ์ดีและลดต้นทุนการผลิตข้าว	เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตำบลผาปึง, ตำบลพระบาทวังดวง, ตำบลแม่ปุ, ตำบลแม่พริก	๑. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การพัฒนาการผลิตข้าวให้แก่เกษตรกร ๒. วางแผนการพัฒนาคุณภาพข้าว และการขอใบรับรองการผลิตข้าวปลอดภัย	๓๐ ราย ๕ ครั้ง	๒๖,๕๐๐	๓๐ ราย ๕ ครั้ง	๒๖,๕๐๐	๓๐ ราย ๕ ครั้ง	๒๖,๕๐๐	๓๐ ราย ๕ ครั้ง	๒๖,๕๐๐	๓๐ ราย ๕ ครั้ง	๒๖,๕๐๐	- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก - เทศบาล - อบต.
	๒. ส่งเสริมปลูกถั่วลิสง	เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้การผลิตถั่วลิสง มีแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ในพื้นที่ และลดต้นทุนการผลิตถั่วลิสง	เกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง ตำบลผาปึง	๑. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ๒. จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกถั่วลิสง	๓๐ ราย ๒ ครั้ง	๒๗,๐๐๐	๓๐ ราย ๒ ครั้ง	๒๗,๐๐๐	๓๐ ราย ๒ ครั้ง	๒๗,๐๐๐	๓๐ ราย ๒ ครั้ง	๒๗,๐๐๐	๓๐ ราย ๒ ครั้ง	๒๗,๐๐๐	- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก - เทศบาล - อบต.
	๓. ส่งเสริมปลูกกระเทียม	เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้การปลูกกระเทียม มีแหล่งผลิตพันธุ์กระเทียมในพื้นที่ และลดต้นทุนการผลิตกระเทียม	เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม ตำบลผาปึง, ตำบลพระบาทวังดวง,	๑. จัดอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาฯ กระเทียม ๒. จัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตกระเทียม	๒๐ ราย ๒ ครั้ง	๒๒,๐๐๐	๒๐ ราย ๒ ครั้ง	๒๒,๐๐๐	๒๐ ราย ๒ ครั้ง	๒๒,๐๐๐	๒๐ ราย ๒ ครั้ง	๒๒,๐๐๐	๒๐ ราย ๒ ครั้ง	๒๒,๐๐๐	- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก - เทศบาล - อบต.

			ตำบลแม่ปู้, ตำบลแม่พริก												
--	--	--	----------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
					งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	
	๔. ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย	๑) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีพันธุ์ข้าวคุณภาพดีไว้อย่างเพียงพอ ๒) ลดการใช้สารเคมี และส่งเสริมการใช้เกษตรอินทรีย์ ๓) เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวที่ดีและเหมาะสมให้กับเกษตรกร	เกษตรกรผู้ปลูกข้าวดำบลผาปึง, ตำบลพระบาทวังตวง, ตำบลแม่ปู้, ตำบลแม่พริก	๑) ประชุมชี้แจง ๒) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ๓) จัดทำการการผลิตข้าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การผลิตข้าวปลอดภัย ๔) ขอรับรองมาตรฐานการผลิตข้าวปลอดภัย GAP ๕) ติดตามประเมินผล	๓๐ ราย	๓๙,๐๐๐	๓๐ ราย	๓๙,๐๐๐	๓๐ ราย	๓๙,๐๐๐	๓๐ ราย	๓๙,๐๐๐	๓๐ ราย	๓๙,๐๐๐	- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก - เทศบาล - อบต.
	๕. ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในนาข้าว	๑) ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการอารักขาพืชทดแทนการใช้สารเคมี ๒) สร้างความรู้ความเข้าใจในการอารักขาพืช	เกษตรกรผู้ปลูกข้าวดำบลผาปึง, ตำบลพระบาทวังตวง, ตำบลแม่ปู้, ตำบลแม่พริก	๑) ประชุมชี้แจง ๒) วางแผนการอบรมและจัดซื้อวัสดุอบรม ๓) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ๔) ฝึกปฏิบัติ และนำไปใช้ในพื้นที่แปลงของเกษตรกร ๕) ติดตามประเมินผล	๔๐ ราย	๒๕,๐๐๐	๔๐ ราย	๒๕,๐๐๐	๔๐ ราย	๒๕,๐๐๐	๔๐ ราย	๒๕,๐๐๐	๔๐ ราย	๒๕,๐๐๐	- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก - เทศบาล - อบต.

		๓) ลดต้นทุนการผลิตจากการใช้สารเคมี													
--	--	------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบงาน 30
					ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
					งาน	งบม	งาน	งบม	งาน	งบม	งาน	งบม	งาน	งบม	
	๖. โครงการพัฒนาการผลิตส้มเกลี้ยงปลอดดภัย	๑) เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร ๒) เพื่อการอนุรักษ์พืชเฉพาะถิ่นให้คงอยู่สืบไป ๓) เพื่อยกระดับการผลิตตามมาตรฐาน GAP ๔) เพื่อเกษตรกรได้รับความรู้และฝึกปฏิบัติพัฒนาระบบการผลิตการจัดทำแปลงที่มีรูปแบบการบริหารจัดการแปลงส้มเกลี้ยงอย่างเป็นระบบ ๕) เพื่อสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มสำหรับการผลิตส้มเกลี้ยง (สามารถส่ง	เกษตรกรผู้ปลูกส้มเกลี้ยง ต.พระบาทวังตวง	๑) ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกร ๒) วางแผนดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำหลักสูตรการอบรมสาธิต และฝึกปฏิบัติ ๓) เขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลตำบลพระบาทวังตวง ๔) ดำเนินการฝึกอบรม สาธิต และฝึกปฏิบัติ หลักสูตร ๒ วัน ๕) ติดตามประเมินผล/รายงานผล	๒๕ ราย	๕๐,๐๐๐	๒๕ ราย	๕๐,๐๐๐	๒๕ ราย	๕๐,๐๐๐	๒๕ ราย	๕๐,๐๐๐	๒๕ ราย	๕๐,๐๐๐	- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก - เทศบาล - อบต.

		จำหน่ายตาม ห้างสรรพสินค้าได้)													
--	--	----------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
					งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	
พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๑. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาด้านอาชีพการเกษตรภายในตำบล	คณะกรรมการศบกด.	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ/กิจกรรมให้คณะกรรมการบริหารศูนย์ทราบ ๒. จัดประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ๓. อบรมพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ					๒๐ ราย ๘ ครั้ง	๒๕,๐๐๐	๒๐ ราย ๘ ครั้ง	๒๕,๐๐๐	๒๐ ราย ๘ ครั้ง	๒๕,๐๐๐	- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก - เทศบาล - อบต.
	๒. พัฒนาเกษตรกรสู่การผลิตแบบแปลงใหญ่ (ส้มเกลี้ยง)	เพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตส้มเกลี้ยงของอำเภอแม่พริก	เกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่	๑) ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๒) วางแผนการจัดฝึกอบรม ทำหลักสูตรฝึกอบรม สาธิต และฝึกปฏิบัติ	๔๐ ราย ๒ ครั้ง	๒๕,๐๐๐	๔๐ ราย ๒ ครั้ง	๒๕,๐๐๐	๔๐ ราย ๒ ครั้ง	๒๕,๐๐๐	๔๐ ราย ๒ ครั้ง	๒๕,๐๐๐	๔๐ ราย ๒ ครั้ง	๒๕,๐๐๐	- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก - เทศบาล - อบต.

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ ฐิ
					ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
					งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	
พัฒนาพื้นที่/ ทรัพยากร การเกษตร	๑. เกษตรอินทรีย์ เพื่อ ชีวิตพอเพียง	๑) เพื่อพัฒนา ระบบการผลิตไปสู่ แนวทางเกษตร ผสมผสานที่ ๒) เพื่อพัฒนา ระบบการผลิตที่ พึ่งพาตนเองใน เรื่องของ อินทรีย์วัตถุและ ธาตุอาหารภายใน ฟาร์ม ๓) เพื่อป้องกันและ หลีกเลี่ยงการ ปฏิบัติที่ทำให้เกิด มลพิษต่อ สิ่งแวดล้อม	เกษตรกรใน พื้นที่ตำบลพระ บาทวังตวง จำนวน ๒๐ คน	๑) ประชาสัมพันธ์และ รับสมัครเกษตรกรเข้า ร่วมโครงการ ๒) วางแผนการจัด ฝึกอบรม ทำหลักสูตร ฝึกอบรม สาธิต และฝึก ปฏิบัติ ๓) จัดฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการ ในการผลิต สารจุลินทรีย์ไว้ใช้ใน ครัวเรือนและไร่นา หลักสูตร ๑ วัน	๒๐ ราย	๕,๐๐๐	๒๐ ราย	๕,๐๐๐	๒๐ ราย	๕,๐๐๐	๒๐ ราย	๕,๐๐๐	๒๐ ราย	๕,๐๐๐	- สำนักงาน เกษตร อำเภอแม่ พริก - เทศบาล - อบต.

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้ ประเมิน
					ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
					งาน	งบม	งาน	งบม	งาน	งบม	งาน	งบม	งาน	งบม	
	๒. เกษตรอินทรีย์ เพื่อชีวิตพอเพียง	๑) เพื่อพัฒนาระบบการผลิตไปสู่แนวทางเกษตรผสมผสานที่ ๒) เพื่อพัฒนาระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองในเรื่องของอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารภายในฟาร์ม ๓) เพื่อป้องกันและหลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม	เกษตรกรในพื้นที่ตำบลพระบาทวังตวงจำนวน ๒๐ คน	๑) ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๒) วางแผนการจัดฝึกอบรม ทำหลักสูตรฝึกอบรม สาธิต และฝึกปฏิบัติ ๓) จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ในการผลิตสารจุลินทรีย์ไว้ใช้ในครัวเรือนและไร่นา หลักสูตร ๑ วัน	๒๐ ราย	๕,๐๐๐	๒๐ ราย	๕,๐๐๐	๒๐ ราย	๕,๐๐๐	๒๐ ราย	๕,๐๐๐	๒๐ ราย	๕,๐๐๐	- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก - เทศบาล - อบต.

การแปรรูป ผลผลิตและ พัฒนา ผลิตภัณฑ์	๑. แปรรูปกล้วยครบ วงจร	เพื่อให้เกษตรกร ได้รับความรู้การ ผลิตและแปรรูป กล้วยน้ำว้า และ ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้	เกษตรกรตำบล ผาป๋ง ๒๐ ราย	จัดอบรมถ่ายทอด เทคโนโลยีการพัฒนาก กล้วยน้ำว้า	๒๐ ราย ๒ ครั้ง	๕๐,๐๐๐	๒๐ ราย ๒ ครั้ง	๕๐,๐๐๐	๒๐ ราย ๒ ครั้ง	๕๐,๐๐๐	๒๐ ราย ๒ ครั้ง	๕๐,๐๐๐	๒๐ ราย ๒ ครั้ง	๕๐,๐๐๐	- สำนักงาน เกษตร อำเภอแม่ พริก - เทศบาล
--	---------------------------	--	-----------------------------	---	-------------------	--------	-------------------------	--------	-------------------------	--------	-------------------------	--------	-------------------------	--------	---

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
					งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	
	๒. เพิ่มมูลค่าผลผลิต การเกษตร	๑) เพื่อแปรรูป ผลผลิตการเกษตร ที่มีรายราคาตกต่ำ ให้มีราคาสูงขึ้น ๒) เพื่อเพิ่มรายได้ ในครัวเรือน ใช้ เวลาว่างให้เกิด ประโยชน์	สมาชิก กลุ่ม แม่บ้าน เกษตรกร/ วิสาหกิจชุมชน	๑) ประชุมชี้แจง และ รับสมัครกลุ่มแม่บ้าน/ วิสาหกิจชุมชน ที่มี ความสนใจ ๒) จัดเวทีวิเคราะห์ ปัญหา ความต้องการ ของกลุ่มทำแผนธุรกิจ ๓) ดำเนินการถ่ายทอด ความรู้และเทคโนโลยี การแปรรูปผลผลิต สินค้าต่างๆ /การตลาด ๔) ฝึกปฏิบัติ และ ดำเนินกิจกรรมตาม แผนธุรกิจ	๔ กลุ่ม	๔๐,๐๐๐	๔ กลุ่ม	๔๐,๐๐๐	๕ กลุ่ม	๕๐,๐๐๐	๕ กลุ่ม	๕๐,๐๐๐	๖ กลุ่ม	๖๐,๐๐๐	- สำนักงาน เกษตร อำเภอแม่ พริก - เทศบาล - อบต.

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๕. การถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอแม่พริก.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๕. การประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอแม่พริก.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๕. เกษตรกรและครัวเรือนเกษตรกร อำเภอแม่พริก.
- กรมอุตุณิยมวิทยา. ๒๕๖๕. ปริมาณน้ำฝน อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง.
- ที่ทำการปกครองอำเภอแม่พริก. ๒๕๖๕. ขอบเขตอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง.
- สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง. ๒๕๖๕. กลุ่มชุดดินอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง.
- สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง. ๒๕๖๕. เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง.
- สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง. ๒๕๖๕. เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง.
- สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง. ๒๕๖๕. พื้นที่ป่าไม้ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง.
- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก. ๒๕๖๕. การตลาดข้าว อำเภอแม่พริก.
- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก. ๒๕๖๕. ปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอแม่พริก.
- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก. ๒๕๖๕. แปลงใหญ่ อำเภอแม่พริก.
- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก. ๒๕๖๕. พืชเศรษฐกิจ ปี ๒๕๖๕.
- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก. ๒๕๖๕. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร.
- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก. ๒๕๖๕. องค์กรและสถาบันเกษตรกร ปี ๒๕๖๔.
- สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง. ๒๕๖๐. ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลำปาง.
- สำนักงานประมงอำเภอเถิน. ๒๕๖๔. ข้อมูลด้านประมง ปี ๒๕๖๔.
- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่พริก. ๒๕๖๔. ข้อมูลด้านปศุสัตว์ ปี ๒๕๖๔.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่พริก. ๒๕๖๔. ผู้ผลิตและผู้ประกอบการ OTOP อำเภอแม่พริก.
- agri-map-online.moac.go.th. ๒๕๖๔. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
สืบค้นเมื่อ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
- agri-map-online.moac.go.th. ๒๕๖๔. แผนที่เส้นทางคมนาคม ระหว่างตำบล อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
สืบค้นเมื่อ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
- agri-map-online.moac.go.th. ๒๕๖๔. แหล่งน้ำใต้ดิน แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
สืบค้นเมื่อ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
- asa-center.doae.go.th. ๒๕๖๓ อาสาสมัครเกษตรอำเภอแม่พริก.
- <http://www.cmnet.tmd.go.th/station/lpg/>. ๒๕๖๕. รายงานอุณหภูมิและปริมาณน้ำฝนจังหวัดลำปาง. สืบค้น
เมื่อ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

ภาคผนวก

ชื่อโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย

.....

๑. หลักการและเหตุผล

ตำบลพระบาทวังตวง มีประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ปัจจุบันการผลิตข้าวนาปีประสบปัญหาพันธุ์ข้าวเสื่อมคุณภาพ ผลผลิตข้าวตกต่ำ มีพันธุ์ปน อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์สูงและการใช้สารเคมี ก็เพิ่มมากขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตสูง และผลผลิตข้าวที่ได้ยังไม่มีความปลอดภัย ดังนั้นการแก้ปัญหาการปลูกข้าวของเกษตรกร จึงต้องมีการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้พันธุ์ข้าวที่ดี การตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน การปรับปรุงบำรุงดิน การป้องกันกำจัดศัตรูข้าวโดยวิธีผสมผสาน การเก็บเกี่ยว และการคัดเมล็ดพันธุ์เพื่อเก็บไว้ทำพันธุ์ในปีถัดไป โดยใช้กลยุทธ์แบบการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ลดการใช้สารเคมีและส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีพันธุ์ข้าวคุณภาพดีไว้อย่างเพียงพอ
- ๒) ลดการใช้สารเคมีและส่งเสริมการใช้เกษตรกรอินทรีย์
- ๓) เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวที่ดีและเหมาะสมให้กับเกษตรกร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกข้าว หมู่ที่ ๑ – ๘ ตำบลพระบาทวังตวง

๔. ระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ ๑ – ๘ ตำบลพระบาทวังตวง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

๖. กิจกรรม

- ๑) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การพัฒนาการผลิตข้าวให้แก่เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย
- ๒) สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี
- ๓) วางแผนการพัฒนาคุณภาพข้าว และการขอใบรับรองการผลิตข้าวปลอดภัย

๗. วิธีดำเนินการ

- ๑) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๒) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การพัฒนาคุณภาพข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรข้าว
- ๓) จัดทำการการผลิตข้าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การผลิตข้าวปลอดภัย
- ๔) ขอรับรองมาตรฐานการผลิตข้าวปลอดภัย GAP
- ๕) ติดตามกิจกรรม / ประเมินผล รายงาน

๘. งบประมาณ ๓๙,๐๐๐ บาท

๑) งบจัดอบรม ค่าจัดทำเอกสาร ค่าวัสดุ ค่าอาหาร ค่าวิทยากร สำหรับเกษตรกรจำนวน ๓๐ ราย เป็นเงิน ๑๕,๕๐๐ บาท

๒) ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว กข.๖ จำนวน ๗๕๐ กก. เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๓) ติดตามและประเมินผล ๓๕๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เกษตรกรอย่างน้อย ๓๐ ราย ได้รับความรู้ในการผลิตข้าวปลอดภัย
- ๒) เกษตรกรมีแหล่งผลิตข้าวพันธุ์ดี
- ๓) เกษตรกร อย่างน้อย ๒๐ ราย มีใบรับรองการผลิตข้าวปลอดภัย (GAP)

ชื่อโครงการ/โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในนาข้าว

.....

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยสภาวะปัจจุบัน สภาพการผลิตสินค้าเกษตรมีการใช้สารเคมีในการอารักขาพืชเป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี จึงก่อให้เกิดมลภาวะและสารพิษตกค้างในผลผลิตเกษตร ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งของเกษตรกรและผู้บริโภค รวมถึงเกิดภาวะการต้านทานสารเคมีของโรคและแมลงมากขึ้น มีการพบศัตรูพืชชนิดใหม่ที่สามารถต้านทานสารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้ ทำให้การใช้สารกำจัดต้องใช้ปริมาณมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อเนื่องในทุกภาคส่วน รวมถึงกระแสการบริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดสารพิษและนโยบายของรัฐบาลที่เริ่มจำกัดการใช้สารเคมีทางการเกษตรหลายชนิด การใช้สารชีวภัณฑ์จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการอารักขาพืช เนื่องจากเป็นวิธีการที่สามารถควบคุมศัตรูพืชได้หลายชนิดและลดความต้านทานสารเคมีของศัตรูพืช รวมถึงเป็นการควบคุมที่ปลอดภัยต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการอารักขาพืชทดแทนการใช้สารเคมี
- ๒) สร้างความรู้ความเข้าใจในการอารักขาพืช
- ๓) ลดต้นทุนการผลิตจากการใช้สารเคมี

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกข้าว หมู่ที่ ๑ – ๘ ตำบลพระบาทวังตวง

๔. ระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ ๑ - ๘ ตำบลพระบาทวังตวง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

๖. กิจกรรม

- ๑) ฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกร
- ๒) สาธิตและฝึกปฏิบัติตามการอบรม
- ๓) การนำความรู้ไปปฏิบัติในพื้นที่
- ๔) การติดตาม ประเมินผล และให้คำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติ

๗. วิธีดำเนินการ

- ๑) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๒) วางแผนการอบรม และจัดซื้อวัสดุอบรม
- ๓) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูข้าว
- ๔) ฝึกปฏิบัติ และนำไปใช้ในพื้นที่แปลงของเกษตรกร
- ๕) ติดตามกิจกรรม / ประเมินผล รายงาน

๘. งบประมาณ ๒๕,๐๐๐ บาท

๑) งบจัดอบรม ค่าจัดทำเอกสาร ค่าอาหาร ค่าวิทยากร สำหรับเกษตรกรจำนวน ๔๐ ราย
เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๒) ค่าวัสดุอบรม เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑) เกษตรกรอย่างน้อย ๓๐ ราย สามารถผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้เองได้

๒) เกษตรกรสามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องการขยายสารชีวภัณฑ์ให้แก่เกษตรกรอื่นๆได้

๓) เกษตรกรลดการใช้สารเคมีในการอารักขาพืช

โครงการพัฒนาการผลิตส้มเกลี้ยงปลอดภัย

.....

๑. หลักการและเหตุผล

อำเภอแม่พริก ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักคิดเป็นร้อยละ ๙๐ ของครัวเรือนทั้งหมด พืชเศรษฐกิจที่ปลูกคือ ข้าว ส้มเกลี้ยง มะละกอ ข้าวโพด และมันสำปะหลัง ปัจจุบัน ส้มเกลี้ยงเป็นพืชที่เกษตรกรนิยมปลูกและเป็นพืชเฉพาะถิ่น มีการปลูกหลายตำบลพื้นที่ของอำเภอแม่พริกจำนวน ๕๕๕ ไร่ โดยเฉพาะในเขตตำบลแม่ปู จำนวน ๓๖๗ ไร่ และตำบลพระบาทวังตวงรองลงมา จำนวน ๑๗๖ ไร่ ซึ่งเกษตรกรผู้ปลูกส้มเกลี้ยงยังขาดการพัฒนาระบบการผลิตในด้าน การจัดการธาตุอาหาร การตัดแต่งกิ่ง การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การไว้ผล การเก็บเกี่ยว และการจัดการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม ดังนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาการผลิตส้มเกลี้ยงอย่างมีระบบ ผลผลิตมีคุณภาพและปลอดภัย ตลอดจนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ๑) เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร
- ๒) เพื่อการอนุรักษ์ส้มเกลี้ยงพืชเฉพาะถิ่นให้คงอยู่สืบไป
- ๓) เพื่อยกระดับการผลิตตามมาตรฐาน GAP
- ๔) เพื่อเกษตรกรได้รับความรู้และฝึกปฏิบัติพัฒนาระบบการผลิตการจัดทำแปลงที่มีรูปแบบการบริหารจัดการแปลงส้มเกลี้ยงอย่างเป็นระบบ
- ๕) เพื่อสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มสำหรับการผลิตส้มเกลี้ยง (สามารถส่งจำหน่ายตามห้างสรรพสินค้าได้)

๓. เป้าหมายของโครงการ

เกษตรกรผู้ปลูกส้มเกลี้ยงในตำบลพระบาทวังตวง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ๒๕ ราย

๔. วิธีดำเนินการ

- ๑) ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๒) วางแผนดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำหลักสูตรการอบรม สาธิต และฝึกปฏิบัติ
- ๓) เขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลตำบลพระบาทวังตวง
- ๔) ดำเนินการฝึกอบรม สาธิต และฝึกปฏิบัติ หลักสูตร ๒ วัน
- ๕) ติดตามประเมินผล/รายงานผล

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๖. สถานที่ดำเนินการ

ที่ทำการกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกส้มเกลี้ยง

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก

๘. งบประมาณ

๘.๑ ขอรับเงินอุดหนุนจาก เทศบาลตำบลพระบาทวังตวง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง จำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นสามพันบาทถ้วน) (รายละเอียดประมาณการค่าใช้จ่ายปรากฏตามเอกสารแนบท้าย)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- ๒) เกษตรกรได้รับการรับรอง GAP ๒๕ ราย
- ๓) เกษตรกรมีความรู้การบริหารจัดการแปลงสัมเกลี้ยงอย่างเป็นระบบ
- ๔) มีอัตลักษณ์ของกลุ่มการผลิตสัมเกลี้ยง

รายละเอียดประมาณการค่าใช้จ่ายแนบท้าย โครงการพัฒนาการผลิตสัมเกลี้ยงปลอดภัย

ลำดับที่	รายการค่าใช้จ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
๑	ค่ากรรไกรตัดแต่งกิ่ง ๒๕ อัน ๆ ละ ๔๐๐ บาท	๑๐,๐๐๐-
๒	ค่าอาหารกลางวัน ๒๕ ราย ๒ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท	๕,๐๐๐-
๓	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒๕ ราย ๔ มื้อ ๆ ละ ๓๐ บาท	๓,๐๐๐-
๔	ค่าวิทยากร ๑๒ ชั่วโมง ๆ ละ ๑,๒๐๐ บาท	๑๔,๔๐๐-
๕	วัสดุฝึกปฏิบัติการตอนกิ่ง/ตัดแต่งกิ่ง	๑๗,๖๐๐-
รวม		๕๐,๐๐๐-

โครงการเกษตรอินทรีย์ เพื่อชีวิตพอเพียง

.....

๑. หลักการและเหตุผล

เกษตรอินทรีย์ คือระบบการผลิตที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมรักษาสมดุลของธรรมชาติและหลากหลายของทางชีวภาพโดยมีระบบการจัดการนิเวศวิทยา ที่คล้ายคลึงกับธรรมชาติ และหลีกเลี่ยงการใช้สารสังเคราะห์ไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและฮอร์โมนต่าง ๆ ตลอดจนไม่ใช้พืชหรือสัตว์ที่เกิดจากการตัดต่อทางพันธุกรรมที่อาจเกิดมลพิษในสภาพแวดล้อม เน้นการใช้อินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และ ปุ๋ยชีวภาพในการปรับปรุงบำรุงให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อให้ต้นพืชมีความแข็งแรงสามารถ ต้านทานโรคและแมลงด้วยตนเอง รวมถึงการนำเอาภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ประโยชน์ด้วย ผลผลิตที่ได้จะปลอดภัยจากสารพิษตกค้างทำให้ปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคและไม่ทำให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมอีกด้วย (กรมวิชาการเกษตร)

เกษตรอินทรีย์ คือ การทำการเกษตรที่เลียนแบบธรรมชาติ เป็นการทำการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีใด ๆ หัวใจของการทำการเกษตรอินทรีย์อยู่ที่ดิน กระบวนการปรับปรุงดินที่ตายแล้วคืนสู่ดินมีชีวิต จะไม่มีความยากลำบากใด ๆ เลยต่อเกษตรกรที่มีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะเปลี่ยนจากเกษตรกรรมอันมีดมน มาสู่เกษตรกรรมที่รุ่งเรือง ก้าวหน้า และมีสุขภาพพลานามัย หรือคุณภาพชีวิตที่ดี เพราะความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีชีวภาพ ทำให้การเปลี่ยนแปลงตามปกติ เป็นการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด เมื่อปฏิบัติไปได้สักระยะหนึ่ง เมื่อดินได้ถูกปรับสภาพแล้ว ผลผลิตของเกษตรอินทรีย์จะผุดไปจากเกษตรกรรมเคมีโดยสิ้นเชิง คือ รสชาติอร่อย เก็บไว้ได้นาน น้ำหนักดี สีสวย ไร้สารพิษปราศจากอันตรายต่อชีวิตผู้ผลิต และผู้บริโภค ผลไม้บางชนิด และหลายชนิด เมื่อดินถูกปรับสภาพจะทำให้ผลผลิตตกตลอดปี เศรษฐกิจดีกว่าเก่า ปัญหาโรคแมลงศัตรูพืชจะลดลง เพราะจุลินทรีย์จะช่วยสร้างภูมิคุ้มกัน ภูมิต้านทานธรรมชาติ ใบอ่อนของพืชจะไม่ถูกทำลาย ใบแก่ที่ขาดภูมิต้านทานธรรมชาติอาจถูกทำลายจากศัตรูพืชบ้าง เป็นกระบวนการที่สนับสนุนระบบการผลิตและกระบวนการจัดการทุกขั้นตอนที่คำนึงถึงหลักมนุษยธรรม ยึดหลักการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูปที่เป็นวิถีการธรรมชาติ ประหยัดพลังงาน และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด กระบวนการผลิตนั้น ไม่มีการใช้สารเคมีสังเคราะห์ และมีการพยายามป้องกันการปนเปื้อนสารเคมี จากสภาพแวดล้อมอย่างดีที่สุด เท่าที่สามารถทำได้ซึ่งจะทำให้ ผลผลิตนั้น มีความปลอดภัย ต่อผู้บริโภค มากที่สุด (เมื่อเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ทั่วไป) อีกทั้งกระบวนการผลิตนี้ ยังมีการปฏิบัติตามแนวทาง ในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพนิเวศการเกษตร และสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังด้วย

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ๑) เพื่อพัฒนาระบบการผลิตไปสู่แนวทางเกษตรผสมผสานที่มีความหลากหลายของพืชและสัตว์
- ๒) เพื่อพัฒนาระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองในเรื่องของอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารภายในฟาร์ม
- ๓) เพื่อป้องกันและหลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

๓. เป้าหมายของโครงการ

เกษตรกรในพื้นที่ตำบลพระบาทวังตวง จำนวน ๒๐ คน

๔. วิธีดำเนินการ

๑) ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๒) วางแผนการจัดฝึกอบรม ทำหลักสูตรฝึกอบรม สาธิต และฝึกปฏิบัติ

๓) จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ในการผลิตสารจุลินทรีย์ไว้ใช้ในครัวเรือนและไร่นา หลักสูตร ๑ วัน

สูตรเศษอาหาร (ปุ๋ยคน)

ส่วนประกอบ

๑. เศษอาหารในครัวเรือนทุกชนิด รวมทั้งน้ำแกงน้ำพริกเปลือกผลไม้ เปลือกหอย เปลือกกุ้ง ก้างปลา น้ำล้างจาน จำนวน ๓ กิโลกรัม

๒. น้ำตาลทรายแดง หรือกากน้ำตาล ๑ กิโลกรัม

๓. น้ำสะอาด ๑-๑๐ ลิตร (แล้วแต่เศษอาหารมีน้ำมากหรือน้อย)

๔. หัวเชื้อจุลินทรีย์เข้มข้น ๑ ลิตร (จุลินทรีย์ EM)

วิธีทำ

๑. นำเศษอาหาร ๓ กก. ใส่ลงในถังพลาสติก

๒. ผสมน้ำกับน้ำตาลให้เข้ากันเป็นเนื้อเดียวกัน

๓. เติมหหัวเชื้อจุลินทรีย์เข้มข้นผสมในน้ำและน้ำตาล

๔. เทถังลงในถังที่ใส่เศษอาหารให้ทั่ว

๕. ปิดฝาให้สนิท (ไม่ให้แสงและอากาศเข้าได้)

๖. บ่มทิ้งไว้ประมาณ ๙๐ วันจะได้ปุ๋ยน้ำคุณภาพดี กลิ่นหอมรสเปรี้ยว (ส่วนปริมาณส่วนผสมต่างๆปรับได้ตามส่วน)

วิธีใช้

๑. ผสมน้ำ ๑: ๑๐๐-๔๐๐ ไร่โค่น

๒. ผสมน้ำ ๑: ๒๐๐-๑,๐๐๐ ฉีดพ่นลำต้นและใบ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๖. สถานที่ดำเนินการ

เครือข่ายศูนย์เรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงไร่นาอำเภอพรหมพิราม) หมู่ที่ ๒ ต.พระบาทวังตวง อ.แม่พริก จ.ลำปาง

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก

๘. งบประมาณ

๘.๑ ขอรับเงินอุดหนุนจาก เทศบาลตำบลพระบาทวังตวง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง จำนวนเงิน ๕,๐๐๐ บาท (ห้าพันบาทถ้วน) รายละเอียด ดังนี้

- ๑) ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท จำนวน ๒๐ คน เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
 - ๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท จำนวน ๒๐ คน เป็นเงิน ๑,๔๐๐ บาท
 - ๓) ค่าวัสดุในการฝึกอบรม เป็นเงิน ๑,๖๐๐ บาท
- รวมเป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เพื่อพัฒนาระบบการผลิตไปสู่แนวทางเกษตรผสมผสานที่มีความหลากหลายของพืชและสัตว์
- ๒) เพื่อพัฒนาระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองในเรื่องของอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารภายในฟาร์ม
- ๓) เพื่อป้องกันและหลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

โครงการส่งเสริมการปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้ง

.....

๑. หลักการและเหตุผล

ในช่วงฤดูแล้ง หลังการปลูกข้าวนาปี เกษตรกรตำบลพระบาทวังตวง นิยมปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อเพิ่มรายได้ในช่วงฤดูแล้ง แต่ในปีฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๖๑ ที่ผ่านมาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดประสบปัญหาหนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุดระบาด ทำให้ผลผลิตเสียหาย เกษตรกรต้องใช้สารเคมีป้องกันกำจัดหนอนกระทุ้งหลายจุดเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง และมีความเสี่ยงจากการใช้สารเคมี การป้องกันแก้ไขปัญหานอนกระทุ้งข้าวโพดฯ จะต้องส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชหมุนเวียนชนิดอื่นเพื่อตัดวงจรการระบาดของหนอนกระทุ้ง ถั่วเหลืองเป็นพืชที่อายุสั้นและเป็นพืชบำรุงดิน การส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกถั่วเหลืองเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยบรรเทาปัญหาการระบาดของหนอนกระทุ้งได้ และช่วยเกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยเคมี/สารเคมีในการปลูกพืชหลักตลอดจนเสริมรายได้แก่เกษตรกรได้

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกถั่วเหลืองทดแทนการปลูกข้าวโพด
- ๒) เพื่อตัดวงจรการระบาดของหนอนกระทุ้งข้าวโพด
- ๓) เพิ่มรายได้แก่ครัวเรือนเกษตรกร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร ๒๐ ราย เนื้อที่ ๒๐๐ ไร่

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. วิธีดำเนินการ

- ๑) รับสมัครเกษตรกรที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ
- ๒) อบรมให้เกษตรกรมีความรู้ในการเพิ่มผลผลิตและการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองที่มีคุณภาพ เทคโนโลยีดำเนินการฝึกอบรม สาธิต และฝึกปฏิบัติ หลักสูตร ๒ วัน
- ๓) ติดตามประเมินผล/รายงานผล

๖. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๓, ๕, ๗ ตำบลพระบาทวังตวง อำเภอมะพริก จังหวัดลำปาง

๗. งบประมาณ

- ๑) งบจัดอบรม ค่าจัดทำเอกสาร ค่าวัสดุ ค่าอาหาร ค่าวิทยากร สำหรับเกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท
- ๒) ค่าเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง ๒๐,๐๐๐ บาท

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ๑) สำนักงานเกษตรอำเภอมะพริก
- ๒) เทศบาลพระบาทวังตวง

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตข้าวเหลืองอยุธยา
- ๒) เกษตรกรมีความพอใจ มีรายได้เพิ่มขึ้น ๓๐ % ของเกษตรกรทั้งหมด

โครงการเพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตร

.....

๑. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรปลูกพืช การจำหน่ายได้ราคาตกต่ำ ด้านทุนการผลิตสูง มีฐานยากจน มีรายได้น้อย เครื่องอุปโภค บริโภค มีราคาแพงขึ้น รายได้เท่าเดิมหรือลดลงกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจึงรวมกลุ่มกันขึ้นมาเพื่อนำผลผลิตการเกษตรมาแปรรูปเป็นของใช้และอาหาร จำหน่าย เพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อแปรรูปผลผลิตการเกษตรที่มีรายราคาตกต่ำให้มีราคาสูงขึ้น
- ๒) เพื่อเพิ่มรายได้ ในครัวเรือน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๓. เป้าหมาย

สมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน หมู่ที่ ๑ - ๘

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ที่ทำการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มแม่บ้าน หมู่ที่ ๑ - ๘

๖. กิจกรรม

๑) ประชุมคัดเลือก และอบรมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในการแปรรูปผลผลิตภัณฑ์การเกษตรในพื้นที่วิธีการจัดการผลิต ให้มีมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และการดำเนินกิจการในเชิงธุรกิจกลุ่มละประมาณ ๑๐ คน

๒) วิเคราะห์ความต้องการ/จัดหาตลาด

๓) จัดสรรเงินทุนหมุนเวียนแก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อดำเนินในการจัดหาปัจจัยการแปรรูปที่จำเป็น

๗. วิธีดำเนินการ

๑) ประชุมชี้แจง และรับสมัครกลุ่มแม่บ้าน/วิสาหกิจชุมชน ที่มีความสนใจ

๒) จัดเวทีวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการของกลุ่ม และจัดทำแผนธุรกิจ

๓) ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตสินค้าต่างๆ /การตลาด

๔) ฝึกปฏิบัติ และดำเนินกิจกรรมตามแผนธุรกิจ

๘. งบประมาณ ๔๐,๐๐๐ บาท

งบประมาณสนับสนุน กลุ่มละ ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๔ กลุ่ม

๑) ค่าอบรม ค่าอาหารกลางวัน ค่าวิทยากร และเอกสารฝึกอบรม ๕,๐๐๐ บาท/กลุ่ม
เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๒) ค่าวัสดุสนับสนุน ในการฝึกปฏิบัติ ๕,๐๐๐ บาท/กลุ่ม เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับความรู้และนำผลผลิตเกษตรที่มีราคาตกต่ำนำมาแปรรูปเพิ่มมูลค่าผลผลิต การเกษตร ลดภาระการใช้เครื่องอุปโภคและบริโภคที่มีราคาแพงขึ้นทุกวัน มีรายได้เพิ่มขึ้นเกษตรกรมีความพึงพอใจ และเป็นตัวอย่างแก่เกษตรกรข้างเคียง

โครงการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตโดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

.....

๑. หลักการและเหตุผล

การทำเกษตรของเกษตรกรตำบลแม่พริก ยังมีการใช้ปุ๋ยตามท้องตลาด ซึ่งเกษตรกรยังขาดความรู้ ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้นแต่ประสิทธิภาพกลับได้เท่าเดิมหรือลดน้อยลง ซึ่งการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นการใช้ปุ๋ยเท่าที่จำเป็น (พอดี) กับความต้องการของพืชและความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยส่งเสริมให้มีการเก็บตัวอย่างดินนำมาตรวจวิเคราะห์ก่อนการปลูกพืชหรือก่อนการใส่ปุ๋ย เพื่อทราบความอุดมสมบูรณ์ของดินในขณะนั้น และสามารถใส่ปุ๋ยได้ถูกสูตรและถูกอัตราลดผลกระทบจากการใช้ปุ๋ยไม่ถูกต้องและช่วยลดต้นทุนการผลิตในส่วนของปุ๋ยเคมีลง

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้เกษตรกรได้รับการยกระดับความรู้เรื่องดินและปุ๋ย
- ๒) เพื่อให้เกษตรกรสามารถจัดการดินและใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้องเพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิตได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลแม่พริก จำนวน ๕๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ – ๑๑ ตำบลแม่พริก

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ให้ความรู้ในการเก็บตัวอย่างดิน
- ๖.๒ อบรมให้ความรู้ในการตรวจวิเคราะห์ดิน
- ๖.๓ การผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อการลดต้นทุน

๗. วิธีการดำเนินการ

ประชุมชี้แจง/รับสมัครผู้สนใจ/จัดอบรมและใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๘. งบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรได้รับการยกระดับความรู้เรื่องดินและปุ๋ย
๒. เกษตรกรสามารถจัดการดินและใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้องเพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิตได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน ร้อยละ ๘๐

โครงการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยใช้สารชีวภัณฑ์

.....

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันตลาดและผู้บริโภคมีแนวโน้มการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น แต่เกษตรกรมีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น มีการใช้อย่างไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรผู้ผลิตและผู้บริโภค ผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัยในตลาดมี ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรขาดแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย เกษตรกรบางส่วนมีความต้องการที่จะผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย แต่ เกษตรกรยังขาดความรู้และทักษะในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้งขาดความเชื่อมโยงระหว่าง ผู้ผลิต ผู้ค้า และผู้บริโภค ทำให้ตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยมีจำกัด

ดังนั้นการจัดทำโครงการนี้ จึงเป็นช่องทางที่จะเพิ่มความรู้ รายได้และช่วยป้องกันสุขภาพให้แก่ครัวเรือนของเกษตรกรในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้เพิ่มในด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยการขยายสารชีวภัณฑ์
๓. เพื่อให้มีอาหารที่มีประโยชน์ปลอดภัยบริโภคไว้บริโภค

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร ๕๐ ราย ๓ หมู่บ้าน หมู่ที่ ๑, ๒, ๕ ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก

๔. ระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑, ๒, ๕ แม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

๖. กิจกรรม

จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่เกษตรกร

๗. วิธีการดำเนินงาน

ประชุมชี้แจง/ การดำเนินการจัดซื้อวัสดุ/จัดอบรม

๘. งบประมาณ

๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรมีรายได้เพิ่ม
๒. เกษตรกรมีความรู้เพิ่มในด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยการขยายสารชีวภัณฑ์

๓. เกษตรกรมีอาหารที่มีประโยชน์ปลอดภัยไว้บริโภคในครัวเรือน

โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดี

.....

๑. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรตำบลผาบ้งทำนาเป็นอาชีพหลัก แต่เกษตรกรยังไม่ได้รับมาตรฐานการผลิตข้าว และการพัฒนาคุณภาพข้าวที่ดีพอ ตั้งแต่ การใช้พันธุ์ข้าวพันธุ์ดี การตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน การปรับปรุงบำรุงดิน การป้องกันกำจัดศัตรูข้าว โดยวิธีผสมผสาน การเก็บเกี่ยว และการคัดเมล็ดพันธุ์เพื่อเก็บไว้ทำพันธุ์ในปีถัดไป การส่งเสริมเพื่อให้ได้ข้าวที่มีคุณภาพดีตามมาตรฐาน ปลอดภัยจากสารพิษ และเกษตรกรมีรายได้เพิ่ม จึงจำเป็นต้องอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาคุณภาพข้าว และเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีให้แก่เกษตรกร

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้การผลิตข้าวคุณภาพดี
- ๒) เพื่อให้มีแหล่งผลิตข้าวพันธุ์ดี
- ๓) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้แก่ครัวเรือนเกษตรกร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกข้าว จากทุกหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลผาบ้ง

๔. ระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ ๑-๕ ตำบลผาบ้ง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

๖. กิจกรรม

- ๑) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การพัฒนาการผลิตข้าวให้แก่เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย
- ๒) วางแผนการพัฒนาคุณภาพข้าว และการขอใบรับรองการผลิตข้าวปลอดภัย

๗. วิธีดำเนินการ ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

- ๑) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การพัฒนาคุณภาพข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรข้าว
- ๒) จัดทำการการผลิตข้าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การผลิตข้าวปลอดภัย
- ๓) ขอรับรองมาตรฐานการผลิตข้าวปลอดภัย GAP
- ๔) ติดตามกิจกรรม /ประเมินผล รายงาน

๘. งบประมาณ ๓๐,๐๐๐บาท

งบจัดอบรม ค่าจัดทำเอกสาร ค่าวัสดุ ค่าอาหาร ค่าวิทยากร สำหรับเกษตรกรจำนวน ๓๐ ราย เป็นเงิน

๒๖,๕๐๐ บาท

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เกษตรกรอย่างน้อย ๓๐ ราย เข้าร่วมการอบรม
- ๒) เกษตรกรมีแหล่งผลิตข้าวพันธุ์ดี
- ๓) เกษตรกร อย่างน้อย ๒๐ ราย มีใบรับรองการผลิตข้าวปลอดภัย (GAP)

โครงการส่งเสริมปลูกถั่วลิสง

.....

๑. **หลักการและเหตุผล** พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ของตำบลผาปึงเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน ใช้แหล่งน้ำของตนเอง และแหล่งน้ำธรรมชาติในการทำการเกษตร โดยทำนาปีเป็นอาชีพหลักแล้ว การปลูกพืชในฤดูแล้งหลังการทำนาเกษตรกรสามารถทำได้ไม่กี่ราย เฉพาะเกษตรกรที่มีแหล่งน้ำเป็นของตนเองเท่านั้น ชนิดพืชที่ปลูกหลังนาได้แก่ ถั่วลิสง หอมแดง กระเทียม และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่ปลูกถั่วลิสง เพื่อพักดินจากการทำนา และเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน ประกอบกับลักษณะดินเป็นดินทรายเหมาะกับการปลูกถั่วลิสง แต่พบปัญหาจากการระบาดของแมลงศัตรูพืช ส่งผลให้ผลผลิตลดลง เกษตรกรมีการจัดการที่ไม่ถูกต้องทำให้เกิดการสะสมของโรค และการจำหน่ายไม่สามารถกำหนดราคาเองได้ ต้องจำหน่ายในราคาที่พ่อค้าคนกลางเป็นผู้กำหนด เนื่องจากไม่มีการรวมกลุ่มที่เพียงพอ และปริมาณผลผลิตรวมในตำบลไม่เพียงพอต่อการกำหนดราคา ไม่มีการเพิ่มมูลค่าผลผลิตโดยการแปรรูป จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงให้แก่เกษตรกร ทั้งเรื่องการผลิตและการแปรรูป เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการจำหน่ายต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้การผลิตถั่วลิสงที่ดี
- ๒) เพื่อให้มีแหล่งถั่วพันธุ์ดีไว้ในตำบล
- ๓) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้แก่ครัวเรือนเกษตรกร

๓. **เป้าหมาย** เกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง ตำบลผาปึง ๓๐ ราย

๔. **ระยะเวลาดำเนินการ** ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. **พื้นที่ดำเนินการ** ตำบลผาปึง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

๖. กิจกรรม

- ๑) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๒ วัน
- ๒) จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกถั่วลิสง

๗. **วิธีดำเนินการ** ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

- ๑) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๒ วัน
- ๒) จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกถั่วลิสง
- ๓) ติดตามกิจกรรม / ประเมินผล รายงาน

๘. **งบประมาณ** ๒๗,๐๐๐ บาท

- ๑) งบจัดอบรม ค่าจัดทำเอกสาร ค่าวัสดุ/เครื่องเขียน ค่าอาหาร ค่าวิทยากร เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท
- ๒) งบจัดซื้อวัสดุการผลิตถั่วลิสง เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

๓) ติดตามและประเมินผล ๓,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เกษตรกรอย่างน้อย ๒๐ ราย มีความรู้การผลิตถั่วลิสง
- ๒) เกษตรกรมีเครือข่ายการผลิตถั่วลิสงภายในตำบล

โครงการแปรรูปกล้วยครบวงจร

.....

๑. หลักการและเหตุผลกล้วยน้ำว้าเป็นพืชเศรษฐกิจอีกตัวหนึ่งที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรของตำบลผาปัง ทั้งกล้วยสด กล้วยสุก และปลีกล้วย ทั้งหมดล้วนสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนที่ทำการเพาะปลูก ตำบลผาปังมีวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร กล้วยตากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ส่งไปจำหน่ายยังจังหวัดต่าง ๆ ทำให้ปริมาณกล้วยน้ำว้าที่มีอยู่ในตำบลไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคในทั้งชุมชน และภายนอกชุมชน และยังไม่เพียงพอต่อการนำไปแปรรูป ดังนั้น จึงต้องมีการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการปลูกกล้วยเพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่เกิดขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้การผลิตกล้วยน้ำว้า
- ๒) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้แก่ครัวเรือนเกษตรกร
- ๓) เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งอาหารสำหรับครัวเรือนและชุมชน

๓. เป้าหมาย เกษตรกรตำบลผาปัง ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. สถานที่ดำเนินการ

- ๑) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้พื้นที่ หมู่ที่ ๓ ตำบลผาปัง
- ๒) พื้นที่ดำเนินการหมู่ที่ ๑-๕ ตำบลผาปัง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

๖. กิจกรรม

- ๑) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกร จำนวน ๒๐ ราย

๗. วิธีดำเนินการ ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

- ๑) จัดอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนา กล้วยน้ำว้า
- ๒) ติดตามกิจกรรม / ประเมินผล รายงาน

๘. งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท

- ๑) งบจัดอบรม ค่าจัดทำเอกสาร ค่าวัสดุ/เครื่องเขียน ค่าอาหาร ค่าวิทยากร
เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
- ๒) งบจัดซื้อพันธุ์กล้วยน้ำว้า เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เกษตรกรอย่างน้อย ๒๐ ราย มีความรู้การผลิตกล้วย และสามารถขยายผลได้
- ๒) เกษตรกรมีอาชีพเสริม มีรายได้เพิ่ม และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โครงการฝึกอบรมการเพาะเห็ดลม เห็ดฟาง และเห็ดนางฟ้า

.....

๑. หลักการและเหตุผล ในฤดูแล้ง ตำบลแม่ปุจะมีน้ำเพื่อการเกษตรทำให้เกษตรกรขาดรายได้จึงต้องออกไปรับจ้างต่างจังหวัดหรือในโรงงานอุตสาหกรรมการมีอาชีพเสริมให้แก่เกษตรกรทำในช่วงฤดูแล้งจึงเป็นวิธีแก้ไขวิธีหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรไม่ต้องอพยพ หรือย้ายไปทำงานนอกพื้นที่สร้างความอบอุ่นให้แก่ครอบครัวการเพาะเห็ดลม เห็ดฟาง และเห็ดนางฟ้าจึงเป็นหนึ่งทางเลือกของอาชีพเสริมที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรเพราะสามารถทำได้ในฤดูแล้งใช้น้ำน้อย และมีขั้นตอนไม่ยุ่งยาก สามารถนำผลผลิตมาบริโภค แจกจ่าย แบ่งปันให้เพื่อนบ้าน และจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว เป็นต้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ในการเพาะเห็ดลม เห็ดฟาง และเห็ดนางฟ้า
- ๒) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้แก่ครัวเรือนเกษตรกร
- ๓) เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งอาหารสำหรับครัวเรือนและชุมชน

๔. เป้าหมาย เกษตรกร ๕๐ ราย จำนวน ๑ หมู่บ้าน ตำบลแม่ปุ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

๖. วิธีดำเนินการ ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

- ๑) จัดอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนา การเพาะเห็ด จำนวน ๒ วัน
- ๒) ติดตามกิจกรรม / ประเมินผล รายงาน

๗. สถานที่ดำเนินการ

- ๑) จัดอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีฯ พื้นที่ หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่ปุ
- ๒) พื้นที่ดำเนินการหมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖ ตำบลแม่ปุ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

๘. งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท

- ๑) งบจัดอบรม ค่าจัดทำเอกสาร ค่าวัสดุ/เครื่องเขียน ค่าอาหาร ค่าวิทยากร เป็นเงิน ๓๕,๐๐๐ บาท
- ๒) งบจัดซื้อก้อนเชื้อ และอุปกรณ์เพาะเห็ด เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เกษตรกรมีแหล่งอาหาร
- ๒) เกษตรกรมีอาชีพเสริม มีรายได้เพิ่ม และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น